જૈનાચાર્ય શ્રીમદ્ વિજયમોહન સૂરીશ્વરેભ્યો નમઃ

(પોતાની મેળે વાંચીને કરી શકાય તે
વિધિ યોજના સહિત).

શ્રી पंचप्रतिक्रमण सूत्र.

વિધિની સમજ તથા તે તે સ્થળે ઉપયોગી
સૂચના સાથે.

યોજક–પરમપૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ શ્રીમદ્
વિજયમોહનસૂરીશ્વરજીના
શિષ્યરત્ન—
શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિજી

પ્રકાશક—
શા વનમાળીદાસ ત્રીભોવનદાસ
જૈન બુકસેલર—શ્રી સિદ્ધક્ષેત્ર–પાલીતાણા.

પ્રત ૨૦૦૦] [સંવત્ ૧૯૯૬

મૂલ્ય ૧–૪–૦.

પ્રતિક્રમણ કરનારને સૂચના.

૧ પ્રતિક્રમણ શરૂ કરતાં ઘડી અથવા ઘડીયાળનો સમય સામાયિકની કરેમિભંતે ઉચ્ચરીને તૂર્ત જોઇ રાખવો. કેમકે પ્રતિક્રમણમાં પણ સામાયિકનો ટાઇમ તો બેઘડી જરૂર પૂર્ણ થવો જોઇએ. તે પહેલાં કદાચ પ્રતિક્રમણની ક્રિયા પૂરી થઇ ગઇ હોય તો પણ બેઘડી પછીજ સામાયિક પળાય.

૨ સામાયિક અથવા પ્રતિક્રમણ કરતાં બને ત્યાંસુધી ચરવળો જરૂર રાખવો. તેથી વિધિ–ક્રિયા કરતાં જ્યાં જ્યાં ઉભા રહીને કે બેસીને કરવાનું હોય તે વખતે ચરવળો ઉપયોગી થાય. પ્રતિક્રમણ વિગેરે વિધિઓમાં જ્યાં જ્યાં ખમાસમણ દેવામાં આવે છે ત્યાં ત્યાં જો પાસે ચરવળો હોય તો ઉભા થઇને દેવું જોઇએ, આદેશો પણ ઉભા થઇને માંગવા જોઇએ.

૩ આ બૂકમાં જ્યાં જ્યાં ચાલુ ક્રિયામાં સૂચના લખી હોય તે વાંચી પછી આગળની ક્રિયા કરવી. ખમા૦ હોય ત્યાં ખમાસમણું દેવાનું છે. જ્યાં કાઉ૦ હોય ત્યાં કાઉસ્સગ્ગ કરવો. સ્ત્રીઓએ 'નમોર્હત્‌૦ સૂત્ર બોલવું નહીં. ચરવળો હોય તો ઉભડક બેસીને મુહપત્તિને પડિલેહવી. બેવાર વાંદણા લેવાનું હોય છે એટલે–એનેએ સૂત્ર બીજીવાર બોલી બીજીવાર વાંદણા લેવાં. કોઇ વખતે પુરૂષો અને સ્ત્રીઓ

અથ સૂતક વિચાર પ્રારંભ.

પ્રથમ કોઇને ઘેર જન્મ થાય તે વિષે.

૧ વ્યવહાર ભાષ્યની શ્રી મલયગિરિકૃતટીકામધ્યે જન્મનું સૂતક દિન ૧૦ કહ્યું છે. પુત્રજન્મે ત્યારે દિન ૧૦ નું તથા પુત્રી જન્મે દિન ૧૧ અને રાત્રે જન્મે તો દિન ૧૨ નું સૂતક.

૨ બાર દિવસ ઘરના માણસ દેવ પૂજા કરે નહી. ન્યારા (જુદા) જમતા હોય તો બીજાંના ઘરના પાણીથી જીનની પૂજા કરે અને સુવાવડ કરનારી તથા કરાવનારીને તો નવકાર ગણવો પણ સૂજે નહી.

૩ નિયમવાળાને દૂરથી શ્રી જિન પ્રતિમાનાં દર્શન અને અલગ બેસી બીજાઓની સાથે સામાયિક પ્રતિક્રમણ કરી શકાય છે. પણ પોતાનાથી પ્રતિક્રમણનાં સૂત્રોનો ઉચ્ચાર કરી (બોલી) શકાતાં નથી. અથવા મનમાં તો પોતે પણ સામાયિક પ્રતિ૦ કરી શકાય છે જ્ઞાનની પણ સ્પર્શના અડવારૂપે આશાતના ન થાય.

૪ પ્રસવવાળી સ્ત્રી માસ ૧ સુધી જીનપ્રતિમાનાં દર્શન ન કરે અને ચાલીસ દિવસ સુધી પૂજા કરે નહીં અને સાધુને પણ વહોરાવે નહીં એમ વિચારસાર પ્રકરણ મધ્યે કહ્યું છે.

વિત્યા પછી પણ (હજી આગળ ચાર પાંચ કે વધુ દિવસો સુધી) જો રૂધિર દીઠામાં આવે તો તેનો દોષ નથી, વિવેકે કરી પવિત્ર થઇ જીન પ્રતિમાદિક જીનદર્શન અગ્રપૂજાદિક કરે તથા સાધુને પડિલાભે પણ જીનપ્રતિમાની અંગપૂજા તો ન કરે એમ ચર્ચરી ગ્રંથમાં કહ્યુ છે.

મૃત્યુ સંબંધી સૂતકનો વિચાર.

શ્રી નિશીથસૂત્રના ૧૬ માં ઉદ્દેશામાં જન્મ તથા મરણનું ઘર દુગંચ્છનીક કહ્યું છે.

૧ ઘરનું કોઇ મરણ પામેલું હોય તો દિન ૧૨ નું સૂતક. તેને ઘેર સાધુ આહાર લે નહીં. તેના ઘરનાં અગ્નિ તથા જળથી જીન પૂજા થાય નહી એમ શ્રી નિશીથ-ચૂર્ણીમાં કહ્યું છે.

૨ મૃત્યુવાળા પાસે સૂવે તો દિન ૩ પૂજા ન કરે.

૩ કાંધીયા–દેવ પૂજા પડિક્કમણાદિક ૩ દિન ન કરે. પરંતુ જો નવકારનું ધ્યાન મનમાં કરે તો તેને કાંઇપણ બાધ નથી. મૃતકને અડકયા ન હોય તો સ્નાન કીધે શુદ્ધ થાય.

૪ અન્ય પુરૂષ જે મૃતકને અડકયા હોય તેને અડકેલા હોય તો તે સોલ પહોર પર્યંત પડિક્કમણાદિક ન કરે.

પૂજયપાદ સુવિહિત શિરોમણિ આચાર્ય શ્રીમદ્
વિજયમોહનસૂરીશ્વરેભ્યો નમઃ
અથ શ્રી

પંચ પ્રતિક્રમણસૂત્ર વિધિસહિત.

પ્રથમ સામાયિક લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઉંચે આસને પુસ્તક પ્રમુખ મુકીને શ્રાવક, શ્રાવિકા, કટાસણું, મુહપત્તી, ચરવલો લઈ શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી જગ્યા પૂંજી, કટાસણા ઉપર બેસી મુહપત્તિ ડાબા હાથમાં મુખપાસે રાખી, જમણા હાથની હથેળી સ્થાપનાજીના સન્મુખ રાખી—

નમો અરિહંતાણં ॥૧॥ નમો સિદ્ધાણં ॥૨॥ નમો આયરિયાણં ॥૩॥ નમો ઉવજ્ઝાયાણં ॥૪॥ નમો લોએ સવ્વસાહૂણં ॥૫॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥૬॥ સવ્વપાવપ્પણાસણો ॥૭॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥૮॥ પઢમં હવઈ મંગલં ॥ ૯ ॥

(એ રીતે એક નવકાર તથા આ પંચિંદિઅ સૂત્ર કહેવું)

પંચિંદિઅ સંવરણો, તહ નવવિહ બંભચેર ગુત્તિ-ધરો; ચઉવિહ કસાય મુક્કો, ઇઅ અટ્ઠારસ ગુણેહિં સંજુત્તો. ॥૧॥ પંચ મહવ્વય જુત્તો, પંચવિહાયાર પાલણ સમત્થો; પંચસમિઓ તિગુત્તો. છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મજ્ઝ. ॥૨॥

(આ રીતે કહે. પણ જો આગળથી તે સ્થાનકે સ્થાપના આચાર્ય પ્રમુખની કરેલી હોય, તો તિહાં નવકાર અને પંચિંદિઅ ન કહેવું પરંતુ નીચે મુજબ ખમાસણ દઇને પાધરા ઇરિયાવહિયં-પડિક્કમવા તે આ રીતે-)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણવંદામિ. ॥૩॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ? ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં॥૧॥ ઇરિયા-વહિયાએ, વિરાહણાએ ॥૨॥ ગમણાગમણે ॥૩॥ પાણ-ક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે. ઓસા ઉત્તિંગ-પણ-ગદગ મટ્ટી-મક્કડા સંતાણા-સંકમણે ॥૪॥ જે મે જીવા વિરાહિયા ॥૫॥ એગિંદિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉ-

રિંદિયા, પંચિંદિયા ॥૬॥ અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્ત કરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૮ ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(પછી નીચે લખેલ છે તે 'ચંદેસુનિમ્મલયરા' સુધી એક લોગસ્સનો, અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો તે નીચે પ્રમાણે—)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે. ધમ્મતિત્થયરે જિણે; અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥૧॥ ઉસભ-મજિઅં ચ વંદે,સંભવમભિણંદણં ચ સુમઇં ચ; પઉ-મપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ; વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥ કુંથું અરંચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ;વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥૪॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમ-રણા; ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા.મે પસીયંતુ ॥૫॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા; આરુગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા, સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

(એ રીતે ખમાસમણ દેવું અને હાથ જોડીને આ આદેશ બોલવો.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિયાએ મત્થએણ વંદામિ. પછી ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક મુહપત્તિ પડિલેહું ‘ઇચ્છં’

(એમ કહી બેસીને મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા૦)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક સંદિસાહું! "ઇચ્છં" (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક ઠાઉં! "ઇચ્છં"

એમ કહી ચરવળો હોય તો ઉભા રહી બે હાથ જોડી
એક નવકાર ગણવો.

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિઆણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએ સવ્વસાહૂણં એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વ પાવપ્પણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં ॥

પછી (હાથ જોડીને) ઇચ્છકારિ ભગવન્ પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોજી.

એમ ગુરૂજીને તે ન હોય તો વડીલ શ્રાવકને કહેવું. એ કોઇ ન હોય તો પોતાના હાથે નીચે મુજબ કરેમિભંતેનો પાઠ ઉચ્ચરી લેવો. આપણા પહેલાં જેણે સામાયિક લીધેલ હોય તે ઉમ્મરમાં કે જ્ઞાનમાં ન્હાનો હોય તો પણ તે વડીલ કહેવાય.

કરેમિભંતે! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-ક્ખામિ, જાવનિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-હેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-વેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ. (પછી ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસ-મણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! બેસણે સંદિ-સાહું 'ઇચ્છં' (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! બેસણે ઠાઉં! 'ઇચ્છં' (ખમા૦)ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવ-ણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ઇચ્છા-કારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય સંદિસાહું "ઇચ્છં" (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિ-જ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય કરૂં ! "ઇચ્છં"

એમ કહી બે હાથ જોડી ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી રાઇ-પ્રતિ૦ વિધિથી શરૂ કરવું.)

જો એકીલું સામાયિકજ કરવા વિચાર હોય તો પણ આ રીતજ છે માટે ત્રણ નવકાર ગણ્યા પછી બે ઘડી એટલે અડતાલીસ મીનીટ સુધી, ભણવું ગણવું કે નવકારવાલી ગણવી, એમ ધર્મધ્યાનમાં રહેવું. (ઇતિ સામાયિક લેવાનો વિધિ સંપૂર્ણ.)

અથ શ્રી

રાઈ (પ્રભાતના) પ્રતિક્રમણ વિધિ

એ પ્રકારે સામાયિક લઈ પછી (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ "ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! કુસુમિણ દુસુમિણ ઉડ્ડાવણિ રાઈ પાયચ્છિત્ત વિસોહણથ્થં કાઉસ્સગ્ગ કરૂં! ઇચ્છં, કુસુમિણ દુસુમિણ ઉડ્ડાવણિ રાઈ પાયચ્છિત્ત વિસોહણથ્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં" અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥૧॥ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો

અવિરાહિઓ; હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ।।૩।। જાવ અરિ-
હંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ।।૪।। તાવ
કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ।।૫।।
(કહી નીચે લખેલ છે તે ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગકરવો.)

લોગસ્સ [1]સાગરવર ગંભીરા સુધી ગણવો. લોગસ્સ ન આવડતો
હોય તો સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. કાઉસ્સગ્ગ
પારીને એજ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે;
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ।। ૧ ।। ઉસભ-
મજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ સુમઇં ચ;
પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ।। ૨ ।।
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલસિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ;
વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ
।। ૩ ।। કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ-
જિણં ચ; વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ
।। ૪ ।। એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણ-

---

૧. અહિં પણ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ' સુધી કાઉ૦ કરવાનો છે.
પરંતુ જો સ્વપ્નમાં કોઈનો ઘાત કર્યો અથવા મૈથુન સેવાયું એવું
વિશેષ કુસ્વપ્ન આવ્યું હોય તો સાગરવરગંભીરા સુધી કરવો.

જરમરણા; ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસી-યંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિયવંદિયમહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉ-ત્તમા સિદ્ધા; આરૂગ્ગબોહિલાભં, સમાહિવરમુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા; સાગરવરગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥ (પછી ખમા૦)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ.

કહી ચૈત્યવંદન કરવું.

॥ ચૈત્યવંદન ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરૂં-ઇચ્છં. જગચિંતામણિ જગનાહ, જગગુરૂ જગર-ક્ખણ; જગબંધવ જગસત્થવાહ, જગભાવ વિઅ-ક્ખણ; અટ્ઠાવય સંઠવિઅરૂવ, કમ્મટ્ઠ વિણાસણ; ચઉવીસંપિ જીણવર, જયંતુ અપ્પડિહય સાસણ ॥ ૧ ॥ કમ્મભૂમિહિં, કમ્મભૂમિહિં, પઢમ–સંઘયણિ, ઉક્કોસય સત્તરિસય, જિણવરાણ વિહરંત લબ્ભઇ;

નવકોડિહિં કેવલીણ, કોડિસહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મઈ; સંપઈ જિણવર વીસ મુણિ, બિહું કોડિહિં વરનાણ; સમણહ કોડિ સહસદુઅ, થુણિજ્જઇ નિચ્ચવિહાણિ ॥ ૨ ॥ જયઉ સામીય જયઉ સામીય રિસહ સત્તુંજિ; ઉજ્જિતપહુ નેમિજિણ, જયઉ વીર સચ્ચઉરિ મંડણ; ભરૂઅચ્છહિં મુણિસુવ્વય, મુહરિપાસ દુહદુરિઅ-ખંડણ; અવરવિદેહિં તિત્થયરા, ચિહુંદિસિ વિદિસિ જિંકેવિ, તીઆણાગય સંપઇઅ, વંદૂ જિણ સવ્વેવિ ॥ ૩ ॥ સત્તાણવઇ સહસ્સા, લખ્ખા છપન્ન અટ્ઠ કોડીઓ, બત્તીસય બાસિઆઇં, તિઅલોએ ચેઇએ વંદે ॥ ૪ ॥ પનરસકોડિ સયાઇં, કોડી બાયાલ લખ્ખ અડવન્ના; છત્તીસસહસ અસિઇં, સાસય બિંબાઇં પણમામિ ॥ ૫ ॥ (જંકિંચિ તથા નમુત્થુણં સૂત્ર)

જંકિંચિ નામતિત્થં સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ; જાઇં જિણ બિંબાઇં, તાઇં સવ્વાઇં વંદામિ ॥ ૧ ॥

નમુત્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥ આઇ-ગરાણં, તિત્થયરાણં, સયં સંબુદ્ધાણં ॥ ૧ ॥ પુરિસુ-ત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં,

પુરિસવરગંધહત્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં; બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં; વિઅટ્ટછઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવયાણં; તિન્નાણં તારયાણં; બુદ્ધાણં બોહયાણં; મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય મવ્વાબાહમપુણરાવિત્તિ સિદ્ધિગઇ-નામધેયંઠાણં સંપત્તાણં, નમો જિણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જે અ અઇઆ સિદ્ધા, જે અ ભવિસ્સંતિણાગયે કાલે; સંપઇઅ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જાવંતિ ચેઇઆઇં, ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅ લોએ અ, સવ્વાઇં તાઇં વંદે, ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં. ॥૧॥ (પછી ખમા૦ દઇને) જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવય મહાવિદેહે અ; સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં. ॥ ૧ ॥

નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં; વિસહર વિસન્નિનાસં, મંગલ કલ્લાણ–આવાસં ॥ ૧ ॥ વિસહર ફુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ; તસ્સ–ગહ રોગમારી, દુટ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥ ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝ પણામોવિ બહુફલો હોઇ; નરતિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુખ્ખદોગચ્ચં ॥ ૩ ॥ તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે, ચિંતામણિ કપ્પપાયવ-બ્ભહિએ, પાવંતિ અવિગ્ઘેણં, જીવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥ ઇઅ સંથુઓ મહાયસ ! ભત્તિબ્ભર નિબ્ભરેણ હિઅએણ; તા દેવ દિજ્જ બોહિં, ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥૫॥ (પછી બે હાથ લલાટે ઉંચા લગાડીને)

જય વીઅરાય! જગગુરૂ, હોઉ મમં તુહ પ્પભાવઓ ભયવં; ભવનિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ ઇટ્ઠફલસિદ્ધી ॥ ૧ ॥ લોગવિરૂદ્ધચ્ચાઓ, ગુરૂજણ પૂઆ પરથ્થકરણં ચ; સુહગુરૂજોગો તવ્વયણ–સેવણા આભવ મખંડા ॥ ૨ ॥ વારિજ્જઇ જઇવિ નિઆણ-બંધણં વીયરાય! તુહ સમએ, તહ વિ મમ હુજ્જ સેવા;

ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ॥ ૩ ॥ દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મ-ખ્ખઓ; સમાહિમરણં ચ બોહિલાભો અ; સંપ-જ્જઉ મહ એઅં; તુહ નાહ પણામકરણેણં ॥ ૪ ॥ સર્વ મંગલ માંગલ્યં; સર્વ કલ્યાણ કારણમ્; પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં; જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૫ ॥

(હવે અહીં એક એક ખમાસમણ આપી દરેક ખમા૦ માં ભગવાન્હં, આદિ એક એક પદ કહેવું જોઇએ.)

ભગવાન્હં; આચાર્યહં; ઉપાધ્યાયહં; સર્વસાધુહં, (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સજ્ઝાય સંદિસાવું? 'ઇચ્છં' (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ; ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્, સજ્ઝાય કરૂં? ઇચ્છં.

(એમ કહી બેસી બે હાથ જોડીને એક નવકાર ગણવો. પછી ભરહેસરની આ સજ્ઝાય કહેવી.)

ભરહેસર બાહુબલી, અભયકુમારો અ ઢંઢણ કુમારો; સિરિઓ અણિયાઉત્તો, અઇમુત્તો નાગદત્તો

અ ॥ ૧ ॥ મેઅજ્જ થૂલિભદ્દો; વયરરિસી નંદિસેણ સિંહગિરી, કયવન્નો અ સુકોસલ, પુંડરિઓ કેસિ કરકંડૂ ॥ ૨ ॥ હલ્લવિહલ્લ સુદંસણ, સાલમહાસાલ સાલિભદ્દો અ, ભદ્દો દસન્નભદ્દો, પસન્નચંદો અ જસ-ભદ્દો ॥ ૩ ॥ જંબુપહુ વંકચૂલો; ગયસુકુમાલો અવં-તિસુકુમાલો; ધન્નો ઇલાઇપુત્તો; ચિલાઇપુત્તો અ બાહુમુણી ॥૪॥ અજ્જગિરિ અજ્જ રક્ખિઅ,અજ્જ-સુહત્થી ઉદાયગો મણગો, કાલયસૂરિ સંબો, પજ્જુન્નો મૂલદેવો અ ॥ ૫ ॥ પભવો વિણ્હુકુમારો, અદ્દકુમારો દઢપ્પહારીઅ, સિજ્જંસ કુરગડૂઅ, સિજ્જંભવ મેહકુમારો અ ॥ ૬ ॥ એમાઇ મહાસત્તા, દિંતુ સુહં ગુણગણેહિં સંજુત્તા, જેસિં નામગ્ગહણે, પાવપબંધા વિલય જંતિ ॥ ૭ ॥ સુલસા ચંદનબાલા, મણોરમા મયણરેહા દમયંતી; નમયા સુંદરિ સીયા, નંદા ભદ્દા સુભદ્દા ય ॥ ૮ ॥ રાયમઇ રિસિદત્તા, પઉમાવઇ અંજણા સિરીદેવી, જિટ્ઠ સુજિટ્ઠ મિગાવઇ, પભાવઇ ચિલ્લણાદેવી ॥ ૯ ॥ બંભી સુંદરી રૂપ્પિણિ રેવઇ કુંતી સિવા જયંતી ય, દેવઇ દોવઇ ધારણિ, કલાવઇ પુપ્ફચૂલા ય ॥ ૧૦ ॥ પઉમાવઇ ય ગોરી, ગંધારી

લખ્ખમણા સુસીમા ય, જંબૂવઇ સચ્ચભામા, રૂપ્પિણિ કન્હટ્ઠ મહિસીઓ ॥ ૧૧ ॥ જખ્ખા ય જખ્ખદિન્ના, ભૂઆ તહ ચેવ ભૂઅદિન્ના ય, સેણા વેણા રેણા, ભયણીઓ થૂલિભદ્દસ્સ ॥ ૧૨ ॥ ઇચ્ચાઇ મહાસઇઓ, જયંતિ અકલંક સીલકલિઆઓ, અજ્જવિ વજ્જઈ જાસિં, જસ પડહો તિહુઅણે સયલે ॥ ૧૩ ॥

(પછી એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આય- રિયાણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએસવ્વસાહૂણં, એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વપાવપ્પણાસણો, મંગલા- ણં ચ સવ્વેસિં; પઢમં હવઈ મંગલં;

ઇચ્છકાર; સુહરાઈ, સુખતપ; શરીર નિરાબાધ; સુખસંજમયાત્રા નિર્વ હોછોજી; સ્વામિ શાતા છે જી ? ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ? રાઇપડિક્કમણે ઠાઉં ઇચ્છં–

(કહીને ચરવલા ઉપર અથવા કટાસણા ઉપર જમણો હાથ મુઠ્ઠીવાળીને થાપી રાખીને આ સૂત્ર બોલવું)

સવ્વસ્સવિ; રાઇઅ; દુચ્ચિંતિઅ; દુબ્ભાસિઅ; દુચ્ચિટ્ઠિઅ; મિચ્છામિ દુક્કડં;

(પછી હાથ જોડીને નમુથ્થુણં કહેવું.)

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥૧॥ આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥૪॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટછઉમાણં ॥૭॥ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહિયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય- મવ્વાબાહ- મપુણરાવિત્તિ-સિદ્ધિગઇ-નામધેયંઠાણંસંપત્તાણં, નમો જિણાણં, જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સતિણાગએ કાલે, સંપઇ અ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અહીંથી ચરવલો હોય તો ઉભા થાવું)

કરેમિભંતે ! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં, તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં, વોસિરામિ.

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે રાઇઓ અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગ પાઉગ્ગો, નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ, સામાઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં, ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ, જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્ત કરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૮ ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ ચંદેસુ નિમ્મલયરા સુધી કરવો. ન આવડે તો ચાર નવકારનો કરવો પછી કાઉસ્સગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે; અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભમજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ સુમઇં ચ; પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ; વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ

॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ-
જિણં ચ; વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ
॥૪॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણ-
જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિં જિણવરા ॥ તિથ્થયરા મે
પસીયંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥ જે એ
લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥
સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥
આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા ॥
સિદ્ધા સિદ્ધિ મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

સવ્વલોએ અરિહંત ચેઇઆણં ॥ કરેમિ કાઉ-
સ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥ વંદણ વત્તિઆએ પૂઅણ વત્તિઆ-
એ ॥ સક્કાર વત્તિઆએ સમ્માણવત્તિઆએ ॥ બોહિ
લાભ વત્તિઆએ ॥ નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ॥ ૨ ॥
સદ્ધાએ મેહાએ ધીઇએ ધારણાએ અણુપ્પેહાએ
વદ્ધમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં,
છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં,
ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં

ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ.

[એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ 'ચંદેસુ નિમ્મલયરા' સુધી કરવો, ન આવડે તો ચાર નવકાર નો કરવો પછી પુખ્ખરવરદી નીચે પ્રમાણે કહેવી]

પુખ્ખરવર દીવડ્ઢે ધાયઇ સંડેઅ જંબુદીવે અ ॥ ભરહેરવય વિદેહે ધમ્માઇગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥ તમ તિમિર પડલ વિદ્ધં-સણસ્સ સુરગણ નરિંદ મહિઅસ્સ ॥ સીમા ધરસ્સ વંદે પપ્ફોડિઅ મોહ જાલસ્સ ॥ ૨ ॥ જાઇ જરામરણ સોગ પણાસણસ્સ ॥ કલ્લાણ પુખ્ખલવિસાલ સુહાવસ્સ ॥ કો દેવ દાણવ નરિંદગણ-ચ્ચિઅસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલબ્ભ કરે પમાયં સિદ્ધે ભો પયઓ ણમો જિણમએ નંદી સયા સંજમે ॥ દેવં નાગસુવન્ન કિન્નર ગણસ્સબ્ભુઅ ભાવ-ચ્ચિએ ॥ લોગો જથ્થ પઇટ્ઠિઓ જગમિણં તેલુક્ક

મચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો વડ્ઢઉ સાસઓ વિજયઓ ધમ્મુત્તરં વડ્ઢઉ ॥૪॥ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

વંદણવત્તિઆએ પૂઅણવત્તિઆએ ॥ સક્કારવત્તિ આએ સમ્માણવત્તિઆએ ॥ બોહિલાભવત્તિઆએ ॥ નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાએ મેહાએ ધીઇએ ધારણાએ અણુપ્પેહાએ વડ્ઢમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં, ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥ ૫ ॥ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૬ ॥

(પછી નીચે મુજબની અતિચારની આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. ન આવડે તો આઠ નવકાર ગણવા.)

નાણંમિ દંસણંમિ અ ॥ ચરણંમિ તવંમિ તહય વિરિયંમિ ॥ આયરણં આયારો ॥ ઈઅ એસો પંચહા-ભણિઓ ॥ ૧ ॥ કાલે વિણએ બહુમાણે ॥ ઉવહાણે તહય નિન્હવણે ॥ વંજણ અત્થ તદુભએ ॥ અટ્ઠવિહો નાણ માયારો ॥ ૨ ॥ નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ ॥ નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢ દિટ્ઠીઅ ॥ ઉવવૂહ થિરીકરણે ॥ વચ્છલપ્પભાવણે અટ્ઠ ॥ ૩ ॥ પણિહાણ જોગ જુત્તો ॥ પંચહિં સમિઇહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ ચરિત્તાયારો ॥ અટ્ઠવિહો હોઇ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥ બા-રસ વિહંમિ વિ તવે ॥ સબ્ભિંતર બાહિરે કુસલ દિટ્ઠે ॥ અગિલાઇ અણાજીવી ॥ નાયવ્વો સો તવાયારો ॥૫॥ અણસણ મુણોઅરિયા ॥ વિત્તી સંખેવણં રસચ્ચાઓ ॥ કાયકિલેસો સંલીણયા ય બજ્ઝો તવો હોઇ ॥ ૬ ॥ પાયચ્છિત્તં વિણઓ ॥ વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ ઝાણં ઉસ્સગ્ગોવિ અ ॥ અબ્ભિંતરઓ તવો હોઇ ॥ ૭ ॥ અણગૂહિઅ બલ વિરિઓ ॥ પરક્કમઇ જો જહુત્ત માઉત્તો ॥ જુંજઈ અ જહા થામં નાયવ્વો વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને નીચે પ્રમાણે સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં કહેવું,)

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં ॥ પારગયાણં પરંપરગયાણં ॥ લોઅગ્ગ મુવગયાણં ॥ નમો સયા સવ્વ સિદ્ધાણં ॥ ૧ ॥ જો દેવાણ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥ તં દેવદેવમહિઅં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥ ઇક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણવર વસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥ સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેઇ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥ ઉજ્જિંત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણં નિસીહિઆ જસ્સ ॥ તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં ॥ અરિટ્ઠનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥ ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણવરા ચઉવ્વીસં ॥ પરમટ્ઠ નિટ્ઠિઅટ્ઠા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

(પછી ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી આ રીતે વાંદણા બે વાર દેવાં પણ બીજી વારના વાંદણામાં આવસિઆએ એ પદ ન કહેવું)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ અણુજાણહ મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ અહો કાયં કાય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ ભે રાઈ વઇક્કંતા

જત્તા ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ખામેમિ ખમાસમણો ॥ રાઈ વઇક્કમ્મં આવસિઆએ ॥ પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં ॥ રાઇઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તી-સન્નયરાએ જં કિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ વય દુક્કડાએ ॥ કાય દુક્કડાએ કોહાએ માણાએ માયાએ લોભાએ ॥ સવ્વ કાલીઆએ સવ્વ મિચ્છો-વયારાએ સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જો મે અઇઆરો કઓ ॥ તસ્સ ખમાસમણો પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

એમ બીજીવાર વાંદણાં લેવાં લીધા પછી

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥ રાઇઅં આલોઉં ॥ ઇચ્છં ॥ આલોએમિ જો મે રાઇઓ અઇઆરો કઓ ॥ કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણેદંસણે ચરિત્તાચરિત્તે ॥ સુએ સમાઇએ તિણ્હં ગુત્તીણં ॥ ચઉણ્હં કસાયાણં ॥ પંચણ્હ મણુવ્વયાણં તિણ્હં ગુણવ્વયાણં ચઉણ્હં

સિખ્ખાવયાણં બારસ વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સ ।। જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિદુક્કડં ।। પછી

સાત લાખ પૃથ્વીકાય ।। સાત લાખ અપ્કાય ।। સાત લાખ તેઉકાય ।। સાત લાખ વાઉકાય ।। દશ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય ।। ચઉદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય ।। બે લાખ બેઇંદ્રિય, બે લાખ તેઇંદ્રિય બે લાખ ચૌરિંદ્રિય ।। ચાર લાખ દેવતા ચાર લાખ નારકી ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રિય ।। ચૌદ લાખ મનુષ્ય, એવંકારે ચૌરાસી લાખ જીવાયોનિમાંહે, મહારે જીવે જે કોઇ જીવ હણ્યો હોય, હણાવ્યો હોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યો હોય, તે સવ્વે મન વચન કાયાયે કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડ ।। પછી

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ ।। છઠ્ઠે ક્રોધ, સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ ।। દસમે રાગ, ઇગ્યારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન, ચૌદમે પૈશુન્ય, પન્નરમે રતિ અરતિ, સોલમે પરપરિવાદ, સત્તરમે માયા મૃષાવાદ, અઢારમે મિથ્યાત્વ શલ્ય

ગરિહામિ ॥ ૪ ॥ આગમણે નિગમણે ॥ ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે ॥ અભિઓગે અ નિઓગે ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૫ ॥ સંકા કંખ વિગિચ્છા ॥ પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ ॥ સમ્મત્તસ્સઇઆરે ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૬ ॥ છક્કાય સમારંભે ॥ પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા ॥ અત્તઠ્ઠા ય પરઠ્ઠા ॥ ઉભયઠ્ઠા ચેવ તં નિંદે ॥ ૭ ॥ પંચણ્હ મણુવ્વયાણં ॥ ગુણવ્વયાણં ચ તિણ્હ મઇયારે ॥ સિખ્ખાણં ચ ચઉણ્હં ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૮ ॥ પઢમે અણુવ્વયંમિ ॥ થૂલગ પાણાઇવાય વિરઇઓ ॥ આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥ ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥ ૯ ॥ વહ બંધ છવિચ્છેએ ॥ અઇભારે ભત્તપાણ વુચ્છેએ ॥ પઢમ વયસ્સ ઇઆરે ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥૧૦॥ બીએ અણુવ્વયંમિ ॥ પરિથુલગ અલિઅ વયણ વિરઇઓ ॥ આયરિય મપ્પસત્થે ॥ ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥ ૧૧ ॥ સહસા રહસ્સ દારે ॥ મોસુવએસે અ કુડલેહે અ ॥ બીઅ વયસ્સઇઆરે ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૧૨ ॥ તઇએ અણુવ્વયંમિ ॥ થૂલગ પરદવ્વ હરણ વિરઇઓ ॥ આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥ ઇત્થ પમાય-

પ્પસંગેણં ॥ ૧૩ ॥ તેનાહડપ્પઓગે ॥ તપ્પડિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણે અ ॥ કૂડ તુલ કૂડમાણે ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૧૪ ॥ ચઉત્થે અણુવ્વયંમિ ॥ નિચ્ચં પરદાર ગમણ વિરઇઓ ॥ આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥ ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥ ૧૫ ॥ અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર ॥ અણંગ વિવાહ તિવ્વ અણુરાગે ॥ ચઉત્થ વયસ્સ ઇઆરે ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૧૬ ॥ ઇત્તો અણુવ્વએ પંચમંમિ ॥ આયરિઅ મપ્પસત્થંમિ ॥ પરિમાણ પરિચ્છેએ ॥ ઇત્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥૧૭॥ ધણ ધન્ન ખિત્ત વત્થૂ ॥ રૂપ્પ સુવન્ને અ કુવિઅ પરિમાણે ॥ દુપએ ચઉપ્પયંમિ ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૧૮ ॥ ગમણસ્સ ઉ પરિમાણે ॥ દિસાસુ ઉડ્ઢં અહે અ તિરિઅં ચ ॥ વુડ્ઢિ સઇઅંતરદ્ધા ॥ પઢમંમિ ગુણવ્વએ નિંદે ॥ ૧૯ ॥ મજ્જંમિ અ મંસંમિ અ ॥ પુપ્ફે અ ફલે અ ગંધમલ્લે અ ॥ ઉવભોગ પરિભોગે ॥ બીઅંમિ ગુણવ્વએ નિંદે ॥ ૨૦ ॥ સચ્ચિત્તે પડિબદ્ધે ॥ અપોલ દુપ્પોલિઅં ચ આહારે ॥ તુચ્છોસહિ ભક્ખણયા ॥ પડિક્કમે રાઇઅં સવ્વં ॥ ૨૧ ॥ ઇંગાલી વણ સાડી ॥ ભાડી ફોડીસુ વજ્જએ કમ્મં ॥ વાણિજ્જં

ગુરૂસગાસે ॥ હોઇ અઇરેગ લહુઓ ॥ ઓહરિઅ ભરૂ-વ્વ ભારવહો ॥ ૪૦ ॥ આવસ્સએણ એએણ ॥ સાવ-ઓ જઇવિ બહુરઓ હોઇ ॥ દુક્ખાણ મંત કિરિઅં ॥ કાહી અચિરેણ કાલેણ ॥ ૪૧ ॥ આલોઅણા બહુ વિહા ॥ ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે ॥ મૂલગુણ ઉત્તરગુણે ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪૨ ॥ તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ ॥

(અહિં જો ચરવલો હોય તો ઉભા થઇને અથવા ઢીંચણ નીચો ઢાળીને એટલે બરાબર બેસીને પછી આ હવેનું બોલવું)

અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ ॥ વિરઓમિ વિરા-હણાએ ॥ તિવિહેણ પડિક્કંતો ॥ વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥ ૪૩ ॥ જાવંતિ ચેઇઆઇં ॥ ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅ લોએ અ ॥ સવ્વાઇં તાઇં વંદે ॥ ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં ॥ ૪૪ ॥ જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥ સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥ તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં ॥ ૪૫ ॥ ચિર સંચિય પાવ પણાસણીઇ ॥ ભવ સય સહસ્સ મહણીએ ॥ ચઉવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાઇં ॥ વોલંતુ મે દિઅહા

॥ ૪૬ ॥ મમ મંગલ મરિહંતા ॥ સિદ્ધા સાહૂ સુઅં ચ ધમ્મો અ ॥ સમ્મદિઠ્ઠિ દેવા ॥ દિંતુ સમાહિં ચ બોહિં ચ ॥ ૪૭ ॥ પડિસિદ્ધાણં કરણે ॥ કિચ્ચાણ મકરણે પડિક્કમણં ॥ અસદ્દહણે અ તહા ॥ વિવ-રીય પરૂવણાએ અ ॥ ૪૮ ॥ ખામેમિ સવ્વ જીવે ॥ ॥ સવ્વે જીવા ખમંતુ મે ॥ મિત્તી મે સવ્વભુએસુ ॥ વેરં મઝ્ઝું ન કેણઇ ॥ ૪૯ ॥ એવ મહં આલોઇઅ ॥ નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં ॥ તિવિહેણ પડિક્કંતો ॥ વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥ ૫૦ ॥

(પછી બે વાર વાંદણાં દેવાં પણ બીજી વારમાં 'આવસિઆએ' એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ. અહો કાયં કાય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો, અપ્પકિલંતાણં બહુ સુભેણ ભે ॥ રાઇ વઇક્કંત્તા જ-ત્તા ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ખામેમિ ખમાસમણો ॥ રાઇ-વઇક્કમ્મં ॥ આવસિઆએ ॥ પડિક્કમામિ ખમા-સમણાણં ॥ રાઇઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નય-

રાએ ॥ જંકિંચિમિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ વય દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ માણાએ માયાએ લોભાએ ॥ સવ્વકાલિઆએ સવ્વ મિચ્છોવયારાએ સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જો મે અઇઆરો કઓ, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥ પછી

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! અબ્ભુટ્ઠિઓમિ અબ્ભિંતર રાઇઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં ખામેમિ રાઇઅં.

(પછી જમણો હાથ જમીન ઉપર સ્થાપી રાખીને આ બાકીનું બોલવું)

॥ જંકિંચિ અપત્તિઅં, પરપત્તિઅં, ભત્તે, પાણે, વિણએ, વેઆવચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે સમાસણે, અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જં કિંચિ મઝ્ઝ વિણય-પરિહીણં, સુહુમં વા બાયરં વા, તુબ્ભે જાણહ, અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી વાંદણા બે વાર દેવાં પણ બીજીવાર 'આવસ્સિઆએ' એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ

॥ અ-હો કા-યં કા-ય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે રાઇ વઇક્કંતા ? ॥ જત્તા ભે ? જવણિજ્જંચ ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ? રાઇ વઇક્કમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં રાઇઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નયરાએ ॥ જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ ॥ સવ્વ કાલિઆએ સવ્વ મિચ્છોવયારાએ સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જો મે અઇઆરો કઓ તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

આયરિયઉવઝ્ઝાએ ॥ સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણે અ ॥ જે મે કેઇ કસાયા ॥ સવ્વે તિવિહેણ ખામેમિ ॥ ૧ ॥ સવ્વસ્સ સમણ સંઘસ્સ ॥ ભગવઓ અંજલિં કરિઅ સીસે ॥ સવ્વં ખમાવઇત્તા ॥ ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ॥ ૨ ॥ સવ્વસ્સ જીવરાસિસ્સ ॥ ભાવઓ ધમ્મ નિહિઅ નિયચિત્તો ॥ સવ્વં ખમાવઇત્તા ॥ ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ॥ ૩ ॥

કરેમિભંતે! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-ક્ખામિ, જાવનિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-હેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-વેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ.

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।। જો મે રાઇઓ, અઇ-આરો, કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ ।। ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિ-ચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગ્ગ પાઉગ્ગો ।। નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામા-ઇએ તિણ્હં ગુત્તીણં ચઉણ્હં કસાયાણં ।। પંચણ્હં મણુવ્વયાણં, તિણ્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉણ્હં સિક્ખા-વયાણં ।। બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ ।। જં ખં-ડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ।।

તસ્સઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘા-યણઠ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।।

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં,

છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(અહીં તપ ચિંતવણીનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો, તે ન આવડે તો સોળ નવકાર ગણવા, પછી કાઉસ્સગ્ગ પારી આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે; અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥૧॥ ઉસભમજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ સુમઇં ચ; પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ; વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ-

જિણં ચ; વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥૪॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણ-જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિં જિણવરા ॥ તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥ જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(પછી છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી, પછી બે વાર આ વાંદણા દેવાં પણ બીજીવાર 'આવસ્સિઆએ' એ પદ ન કહેવું').

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ અણુજાણહ મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ અ–હો કા–યં કા–ય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ ભે રાઈ વઇક્કંતા જત્તા ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ખામેમિ ખમાસમણો ॥ રાઈ વઇક્કમ્મં આવસ્સિઆએ ॥ પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં ॥ રાઇઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તી-સન્નયરાએ જં કિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ વય દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ માણાએ

માયાએ લોભાએ ।। સવ્વ કાલિઆએ સવ્વ મિચ્છો-વયારાએ સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ।। જો મે અઇઆરો કઓ ।। તસ્સ ખમાસમણો પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ।। ૧ ।।

(પછી બેસી હાથ જોડીને સકલતીર્થવંદન કહેવું.)

સકલતીર્થ વંદુ કર જોડ ।। જિનવર નામે મંગલ કોડ ।। પહેલે સ્વર્ગે લાખ બત્રીશ ।। જિનવર ચૈત્ય નમું નિશદિશ ।। ૧ ।। બીજે લાખ અઠ્ઠાવીસ કહ્યાં ।। ત્રીજે બાર લાખ સદ્દહ્યાં ।। ચોથે સ્વર્ગે અડલખ ધાર ।। પાંચમે વંદું લાખજ ચાર ।। ૨ ।। છઠ્ઠે સ્વર્ગે સહસ પચાસ ।। સાતમે ચાલીશ સહસ પ્રાસાદ ।। આઠમે સ્વર્ગે છ હજાર ।। નવ દશમે વંદૂં શત ચાર ।। ૩ ।। અગ્યાર બારમે ત્રણસેં સાર ।। નવ ગ્રૈવેયકેં ત્રણશેં અઢાર ।। પાંચ અનુત્તર સર્વે મળી ।। લાખ ચોરાશી અધિકાં વળી ।। ૪ ।। સહસ સત્તાણું ત્રેવીશ સાર ।। જિનવર ભુવનતણો અધિકાર ।। લાંબા સો જોજન વિસ્તાર ।। પચાસ ઉંચાં બહોંતેર ધાર ।। ૫ ।। એકસો એંશી બિંબ પ્રમાણ ।। સભા સહિત એક ચૈત્યે જાણ

॥ સો કોડ બાવન કોડ સંભાલ ॥ લાખ ચોરાણું સહસ ચૌંઆલ ॥ ૬ ॥ સાતસેં ઉપર સાઠ વિશાલ ॥ સવિ બિંબ પ્રણમું ત્રણ કાલ ॥ સાત કોડને બોહોતેર લાખ ॥ ભુવનપતિમાં દેવળ ભાખ ॥ ૭ ॥ એકસો એંશી બિંબ પ્રમાણ ॥ એક એક ચૈત્યે સંખ્યા જાણ ॥ તેરસેં કોડ નેવ્યાશી કોડ ॥ સાઠ લાખ વંદું કર જોડ ॥ ૮ ॥ બત્રીશેં ને ઓગણસાઠ ॥ તીર્છાલોકમાં ચૈત્યનો પાઠ ॥ ત્રણ લાખ એકાણું હજાર ॥ ત્રણસેં વીશ તે બિંબ જુહાર ॥ ૯ ॥ વ્યંતર જોતિષિમાં વળી જેહ ॥ શાશ્વતા જિન વંદું તેહ ॥ ઋષભ ચંદ્રાનન વારિષેણ ॥ વર્દ્ધમાન નામે ગુણસેણ ॥ ૧૦ ॥ સમ્મેત-શિખર વંદું જિન વીશ ॥ અષ્ટાપદ વંદું ચોવીશ ॥ વિમલાચલ ને ગઢ ગિરનાર ॥ આબુ ઉપર જિનવર જુહાર ॥ ૧૧ ॥ શંખેશ્વર કેસરિયો સાર ॥ તારંગે શ્રી અજિત જુહાર ॥ અંતરિક વરકાણો પાસ ॥ જીરાવલો ને થંભણ પાસ ॥ ૧૨ ॥ ગામ નગર પૂર પાટણ જેહ ॥ જિનવર ચૈત્ય નમું ગુણગેહ ॥ વિહરમાન વંદું જિન વીશ ॥ સિદ્ધ અનંત નમું નિશદિશ ॥ ૧૩ ॥ અઢી દ્વીપમાં જે અણગાર ॥ અઢાર સહસ સિલાંગના

ધાર ॥ પંચ મહાવ્રત સમિતિ સાર ॥ પાળે પળાવે પંચાચાર ॥ ૧૪ ॥ બાહ્ય અભ્યંતર તપ ઉજમાલ ॥ તે મુનિ વંદું ગુણ મણિમાલ ॥ નિત નિત ઉઠી કીર્ત્તિ કરૂં ॥ જીવ કહે ભવસાયર તરૂં ॥ ૧૫ ॥

(પછી જે પચ્ચખ્ખાણ ધારવાનું હોય તે અહીં ધારવું. અને જો નવકારસી કે પોરિસિ અથવા સાઢ્ઢપોરિસિનું કરવું હોય તો આ નીચે લખેલ છે તે વાંચીને પચ્ચખ્ખાણ કરી લેવું. પણ એથી વધારે કરવાનું હોય તો બુકના છેલ્લા ભાગમાં પચ્ચખ્ખાણ લખેલાં છે ત્યાંથી વાંચીને કરી લેવાં અથવા ધારી લેઇને પછી કરી લેવાં. તથા પોતાને માટે પચ્ચ૦ કરવું હોય તો પચ્ચખ્ખાઇ ને ઠેકાણે પચ્ચખ્ખામિ અને વોસિરે ને ઠેકાણે વોસરામિ પદ કહેવું.)

॥ નમુક્કાર સહિઅં મુઠ્ઠિ સહિઅંનું ॥

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં, મુઠ્ઠિસહિઅં, પચ્ચખ્ખાઇ ॥ ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નથ્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે.

॥ પોરિસિ–સાડ્ઢપોરિસિનું ॥

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં સાડ્ઢપોરિસિં, મુટ્ઠિસહિઅં, પચ્ચક્ખાઇ ॥ ઉગ્ગએ સૂરે ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વ સમાહિવત્તિયાગારેણં, વોસિરે. પછી

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક, ચઉવ્વિસત્થો, વંદન, પડિક્કમણું, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચ ક્ખાણ (કર્યું હોય તો) કર્યું છેજી, (ધાર્યું હોય તો) ધાર્યું છેજી કહેવું.

(પુરૂષોએ ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં નમો ખમાસમણાણં
નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્ય;
કહી વિશાલલોચન કહેવું.)

વિશાલલોચન દલં ॥ પ્રોદ્યદંતાંશુકેસરં ॥ પ્રાતર્વીર જિનેંદ્રસ્ય ॥ મુખપદ્મં પુનાતુ વઃ ॥ ૧ ॥ યેષામભિષેક કર્મ કૃત્વા ॥ મત્તા હર્ષભરાત્ સુખં સુ-

રૈંદ્રાઃ તૃણમપિ ગણયંતિ નૈવ નાકં ॥ પ્રાતઃ સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ॥ ૨ ॥ કલંકનિર્મુક્તમમુક્ત પૂર્ણતં ॥ કુતર્કરાહુગ્રસનં સદોદયં ॥ અપૂર્વચંદ્રં જિનચંદ્રભાષિતં॥ દિનાગમે નૌમિ બુધૈર્નમસ્કૃતં ॥૩॥

(પરંતુ જો સ્ત્રીઓ કરનાર હોય તો ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં નમો ખમાસમણાણં એટલું બોલીને નમોર્હત્ તથા વિશાલ લોચન એ સૂત્ર ન કહેવું પણ અહિં પાધરા સંસાર દાવા કહેવા તે નીચે પ્રમાણે—)

સંસારદાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહ ધૂલી હરણે સમીરં ॥ માયારસાદારણ સારસીરં ॥ નમામિ વીરં ગિરિસાર ધીરં ॥ ૧ ॥ ભાવાવનામ–સુરદાનવ–માન-વેન ॥ ચૂલાવિલોલકમલાવલિમાલિતાનિ ॥ સંપૂરિતાભિનતલોકસમીહિતાનિ ॥ કામં નમામિ જિન-રાજ પદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥ બોધાગાધં સુપદપદવી નીર-પૂરાભિરામં ॥ જીવાહિંસા વિરલલહરી સંગમાગાહદેહં॥ ચૂલાવેલં ગુરુગમમણિસંકુલં દૂરપારં ॥ સારં વીરાગમજલનિધિં સાદરં સાધુ સેવે ॥ ૩ ॥

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥૧॥ આઇગ-રાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમા-

ણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવર-ગંધહત્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિ-આણં, લોગપઈવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥૪॥ અ-ભયદયાણં, ચક્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટછઉમાણં ॥૭॥ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મક્ખય-મવ્વાબાહ-મપુણરાવિત્તિ-સિદ્ધિગઇ-નામધેયંઠાણં સંપત્તાણં, નમો જિણાણં, જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે, સંપઇ અ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(હવે ચરવળો હોય તો ઉભા થઇને)

અરિહંત ચેઇઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥ વંદણ વત્તિઆએ, પૂઅણ વત્તિઆએ, સક્કાર વત્તિ-આએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભ વત્તિઆએ,

નિરૂવસગ્ગવત્તિઆએ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધીઇએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વડ્ઢમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિઠ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ.

(પછી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. કાઉસ્સગ્ગ પારીને) નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ (કહી પ્રગટ થોય કહેવી. તે નિચે પ્રમાણેઃ)

કલ્લાણકંદં પઢમં જિણિંદં ॥
સંતિં તઓ નેમિજિણં મુણિંદં ॥

સંતિ ॥ તં દેવદેવમહિઅં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥ ઈક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણવર વસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥ સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેઈ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥ ઉજ્જિંત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણં નિસીહિઆ જસ્સ ॥ તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં ॥ અરિટ્ઠનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥ ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણવરા ચઉવ્વીસં ॥ પરમટ્ઠ નિટ્ઠિઅટ્ઠા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

વેયાવચ્ચગરાણં, સંતિગરાણં, સમ્મદિટ્ઠિ સમાહિગરાણં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઈએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવ માઈએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પા-

રેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અ-પ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો પછી નમોર્હત્૦ કહીને આ થોય કહેવી,

કુંદિંદુગોખ્ખીરતુસારવન્ના ॥
સરોજહથ્થા કમલે નિસન્ના ॥
વાએસિરિ પુથ્થય વગ્ગહથ્થા ॥
સુહાયસા અમ્હ સયા પસથ્થા ॥ ૪ ॥

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥ આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરી-આણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ॥ ધમ્મવર ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટ-

છઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં તાર-
યાણં, બુદ્ધાણં, બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં
॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વ દરિસીણં, સિવ-મયલ-
મરૂઅ-મણંત-મક્ખય, મવ્વાબાહ-મપુણરાવિત્તિ,
સિદ્ધિગઇ-નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિ-
ણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા,
જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઇઅ વટ્ટમાણા,
સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અહીં એક એક એમ ચાર વખત ખમાસમણ દઇને
દરેકને અંતે ભગવાન્હં આદિ કહેવું.)

ભગવાન્હં, આચાર્યહં, ઉપાધ્યાયહં, સર્વસાધુહં ॥

(પછી જમણો હાથ નીચો સ્થાપી રાખીને આ
અઢ્ઢાઇજ્જેસુ-સૂત્ર પૂરૂં બોલવું)

અડ્ઢાઇજ્જેસુ દીવ સમુદ્દેસુ, પન્નરસસુ કમ્મ-
ભૂમિસુ ॥ જાવંત કેવિસાહૂ, રયહરણ ગુચ્છ-પડિગ્ગહ
ધારા ॥ પંચમહવ્વયધારા, અટ્ઠારસ સહસ્સ સીલાં-
ગધારા ॥ અક્ખુયાયારચરિત્તા, તે સવ્વે સિરસા મણ-
સા મત્થએણ વંદામિ ॥ ૧ ॥

પછી એક ખમાસમણ દેઈ હાથજોડીને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ શ્રી સીમંધરસ્વામિ આરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરૂં? ઈચ્છં.

॥ ચૈત્યવંદન ॥

॥ શ્રી સીમંધર વીતરાગ ॥ ત્રિભુવન ઉપગારી ॥
શ્રી શ્રેયાંસ પિતા કુલે ॥ બહુ શોભા તુમારી ॥ ૧ ॥
ધન્ય ધન્ય માતા સત્યકી ॥ જેણે જાયો જયકારી ॥
વૃષભલંછને બિરાજમાન ॥ વંદે નરનારી ॥ ૨ ॥
ધનુષ પાંચશેં દેહડી એ ॥ સોહિયે સોવનવાન ॥
કીર્ત્તિવિજય ઉવજ્ઝાયનો ॥ વિનય ધરે તુમ ધ્યાન ॥૩॥

જંકિંચિ નામ તિથ્થં ॥ સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ॥ જાઈં જિણબિંબાઇં ॥ તાઈં સવ્વાઈં વંદામિ ॥

નમુત્થુણં, અરિહંતાણં, ભગવંતાણં ॥ આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥૪॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં,

બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટછઉમાણં ॥૭॥ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ–મયલ–મરૂઅ–મણંત–મક્ખય–મવ્વાબાહ–મપુણરાવિત્તિ–સિદ્ધિગઇ–નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં, નમો જિણાણં, જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે, સંપઇ અ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જાવંતિ ચેઇઆઇં ॥ઉડ્ઢે અ અહે અ-તિરિઅ લોએ અ ॥ સવ્વાઇં તાઇં વંદે ॥ ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં॥૧॥

(એક ખમાસમણ દઇને)

જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥ સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥ તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં ॥ ૧ ॥ નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્ય; કહી આ અથવા કોઇપણ સીમંધરજીનુ કે વિહરમાનનું સ્તવન કહેવું ॥

॥ સ્તવન. ॥

પુખ્ખલવઈ વિજયે જયો રે ॥ નયરી પુંડરિગિણી સાર ॥ શ્રી સીમંધર સાહિબારે ॥ રાય શ્રેયાંસ કુમાર ॥ ૧ ॥ જિણંદરાય, ધરજો ધર્મ સનેહ ॥ એ આંકણી ॥ મહોટા નહાના અંતરો રે ॥ ગિરૂઆ નવિ દાખંત ॥ શશિ દરિસણ સાયર વધે રે ॥ કૈરવ વન વિકસંત ॥ જિ૦ધ૦ ॥ ૨ ॥ ઠામ કુઠામ નવિ લેખવે રે ॥ જળ વરસંત જળધાર ॥ કર દોય કુસુમેં વાસિયે રે ॥ છાયા સવિ આધાર જિ૦ ધ૦ ॥ ૩ ॥ રાય ને રંક સરિખા ગણે રે ॥ ઉદ્યોતે શશિ સૂર ॥ ગંગાજળ તે બિહુ તણા રે ॥ તાપ કરે સવિ દૂર ॥ જિ૦ધ૦ ॥ ૪ ॥ સરિખા સહુને તારવા રે ॥ તિમ તુમે છો મહારાજ ॥ મુઝ શું અંતર કિમ કરો રે ॥ બાંહે ગ્રહ્યાની લાજ ॥ જિ૦ધ૦ ॥ ૫ ॥ મુખ દેખી ટીલું કરે રે ॥ તે નવિ હોય પ્રમાણ ॥ મુજરો માને સવિ તણો રે ॥ સાહિબ તેહ સુજાણ ॥ જિ૦ ધ૦ ॥ ૬ ॥ વૃષભ લંછન માતા સત્યકી રે ॥ નંદન રૂકમિણી કંત ॥ વાચક જશ એમ વિનવે રે ॥ ભયભંજન ભગવંત ॥ જિ૦ધ૦ ॥ ૭ ॥

જય વીઅરાય જગગુરૂ ॥ હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં ॥ ભવ નિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ ઇટ્ઠ ફલસિદ્ધિ ॥ ૧ ॥ લોગ વિરૂદ્ધચ્ચાઓ ॥ ગુરૂજણપૂઆ પરત્થ કરણં ચ ॥ સુહગુરૂજોગો તવ્વયણ-સેવણા આભવમખંડા ॥ ૨ ॥ વારિજ્જઇ જઇવિ નિઆણબંધણં ॥ વીઅરાય તુહ સમએ ॥ તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ॥ ૩ ॥ દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓ ॥ સમાહિમરણં ચ બોહિલાભો અ સંપજ્જઉ મહ એઅં ॥ તુહ નાહ પણામ કરણેણં ॥ ૪ ॥ સર્વ મંગલ માંગલ્યં ॥ સર્વ કલ્યાણ કારણમ્ પ્રધાનં સર્વધર્માણામ્ ॥ જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥

(પછી ચરવલો હોય તો ઉભા થઇને)

અરિહંત ચેઇઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥ વંદણ વત્તિઆએ, પૂઅણ વત્તિઆએ, સક્કાર વત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભ વત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગવત્તિઆએ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વદ્ધમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ.

(અહીંઆ એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.) પછી

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને આ અથવા બીજી કોઇ પણ વિહરમાન જિનનિ થોય કહેવી.

સીમંધર જિનવર ॥ સુખકર સાહિબ દેવ ॥ અરિ-હંત સકલની ॥ ભાવ ધરી કરૂં સેવ ॥ સકલાગમ પારગ ॥ ગણધર ભાષિત વાણી ॥ જયવંતી આણા ॥ જ્ઞાનવિમળ ગુણખાણી ॥

(હવે શ્રી સિદ્ધાચલજીનું ચૈત્યવંદન કરવાનું છે પરંતુ જો સમય હોયતો આ પાંચ દૂહા લખ્યા છે તે અથવા તેથી પણ વધારે પ્રથમ એકેક ખમા૦ દઈને એકેક બોલવા અથવા પાધરા–ખમા૦ દઈ ચૈત્યવંદન કરવું)

સિદ્ધાચળ સમરૂં સદા, સોરઠ દેશ મોઝાર ॥
મનુષ્ય જન્મ પામી કરી, વંદુ વાર હજાર ॥ ૧ ॥
એકેકું ડગલું ભરે, શેત્રુંજા સામો જેહ ॥
રિખવ કહે ભવ કોડનાં, કર્મ ખપાવે તેહ ॥ ૨ ॥
શેત્રુંજા સમો તિરથ નહીં, રિખવ સમો નહીં દેવ ॥
ગૌતમ સરખા ગુરૂ નહીં, વળી વળી વંદુ તેહ ॥૩॥
સિદ્ધાચળ સમરૂં સદા, સોરઠ દેશ મોજાર ॥
મનુષ જન્મ પામી કરી, વંદું વાર હજાર ॥ ૪ ॥
સોરઠ દેશમાં સંચર્યો ન, ચઢયો ગઢ ગિરનાર ॥
શેત્રુંજી નદી નાહ્યો નહીં, તેનો એળે ગયો અવતાર ॥૫॥

(ખમાસમણ દેઈ હાથ જોડીને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ શ્રી સિદ્ધગિરિ આરાધનાર્થં ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઇચ્છં.

॥ ચૈત્યવંદન ॥

શ્રી શત્રુંજય સિદ્ધક્ષેત્ર ॥ દીઠે દુર્ગતિ વારે ॥ ભાવ ધરીને જે ચઢે ॥ તેને ભવપાર ઉતારે ॥૧॥ અનંત સિદ્ધનો એહ ઠામ ॥ સકલ તીર્થનો રાય ॥ પૂર્વ નવાણું રિષભ દેવ ॥ જ્યાં ઠવીયા પ્રભુ પાય ॥ ૨ ॥ સૂરજકુંડ સોહામણો ॥ કવડયક્ષ અભિરામ ॥ નાભિરાયા કુલ મંડણો ॥ જિનવર કરૂં પ્રણામ ॥ ૩ ॥

જંકિંચિ નામ તિથ્થં ॥ સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ॥ જાઈં જિણ બિંબાઈં ॥ તાઈં સવ્વાઇં વંદામિ.

નમુથ્થુણં,અરિહંતાણં,ભગવંતાણ॥આઇગરાણં તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવર ગંધહથ્થીણં ॥૩॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મ વરચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણ દંસ-

ણધરાણં, વિઅટ્ટ છઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવ-યાણં, તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહયાણં, મુ-ત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વનૂણં સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મક્ખય,-મવ્વાબાહ-મપુણ રાવિત્તિ, સિદ્ધિગઈ નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં, નમો જિણાણં જિઅ ભયાણં ॥ ૯ ॥ જે અ અઈઆ સિદ્ધા ॥ જે અ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઈ અ વટ્ટમાણા ॥ સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જાવંતિ ચેઈઆઈં ॥ ઉડ્ઢેઅ અહે અ તિરિઅ લોએ અ ॥ સવ્વાઈ તાઈં વંદે ॥ ઈહ સંતો તત્થ સંતાઈં ॥

(એક ખમાસમણ દઈને.)

જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥ સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥ તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં ॥ ૧ ॥ નમોર્હંત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ॥ કહી આ કે બીજું કોઇ પણ સિદ્ધાચલજીનું સ્તવન કહેવું.

વિમલાચલ નિતુ વંદિયેં ॥ કીજે એહની સેવા ॥ માનું હાથ એ ધર્મનો ॥ શિવતરૂ ફલ લેવા ॥ વિ૦ ॥

॥ ૧ ॥ ઉજ્જવલ જિનગૃહ મંડલી ॥ તિહાં દીપે ઉત્તંગા માનું હિમગિરિ વિભ્રમેં ॥ આઇ અંબરગંગા ॥ વિ૦ ॥ ૨ ॥ કોઇ અનેરૂ જગ નહિં ॥ એ તીરથ તોલે ॥ એમ શ્રી મુખ હરિ આગલે ॥ શ્રી સીમંધર બોલે ॥ વિ૦ ॥ ૩ ॥ જે સઘળાં તીરથ કર્યાં ॥ યાત્રાફલ કહીએ ॥ તેહથી એ ગિરિ ભેટતાં ॥ શતગણું ફલ લહિયેં ॥ વિ૦ ॥ ૪ ॥ જનમ સફલ હોય તેહનો ॥ જે એ ગિરિ વંદે ॥ સુજશ વિજય સંપદ લહે ॥ તે નર ચિર નંદે ॥ વિમલાચલ નિતુ વંદીયે ॥ ૫ ॥

જયવીઅરાય જગગુરૂ ॥ હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં ॥ ભવ નિવ્વેઓ મગ્ગાણુ સારિઆ ઇટ્ઠ ફલ સિદ્ધિ ॥ ૧ ॥ લોગ વિરૂદ્ધ ચ્ચાઓ ॥ ગુરૂજણ પૂઆ પરત્થકરણં ચ ॥ સુહગુરૂજોગો તવ્વયણ સેવણા આભવ મખંડા ॥ ૨ ॥ વારિજ્જઇ જઇવિ નિઆણ બંધણં વીઅરાય તુહ સમએ ॥ તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ॥૩॥ દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓ ॥ સમાહિમરણં ચ બોહિલાભો અ ॥ સંપજ્જઉ મહ એઅં ॥ તુહ નાહ પણામ કરણેણં

॥૪॥ સર્વ મંગલ માંગલ્યં ॥ સર્વ કલ્યાણ કારણં ॥ પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં જૈનં જયતિ શાસનં ॥ ૫ ॥

અરિહંત ચેઇઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥ વંદણ વત્તિઆએ ॥ પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગવત્તિઆએ ॥ ૨ ॥ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વડ્ઢમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥ ૫ ॥ તાવકાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.)

કાઉસ્સગ્ગ પારી નમોઽર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને આ અથવા સિદ્ધાચલજીની બીજી કોઇપણ થોય કહેવી.

પુંડરિકગિરિ મહિમા ॥ આગમમાં પ્રસિદ્ધ ॥ વિમલાચલ ભેટી ॥ લહીયે અવિચલ રિદ્ધ ॥ પંચમી ગતિ પહોતા ॥મુનિવર કોડાકોડ ॥ઇણે તીરથે આવી॥ કર્મ વિપાતક છોડ ॥

(સૂચના–આ રીતે રાત્રી (રાઇ) પ્રતિક્રમણની ક્રિયા પૂરી થઇ, હવે નીચે મુજબ ફક્ત સામાયિક પારવાનું બાકી છે. પરંતુ અહિં એટલું ખ્યાલમાં રાખવાનું કે–પ્રતિ૰ ની શરૂ-આતમાં સામાયિક લીધેલ છે તેની બે ઘડી (૪૮ મીનીટ) પૂરી થઇ છે કે કેમ ? વખત વધારે થયો હોય તો વાંધો નહિ પણ બે ઘડીથી ઓછો ન ચાલે જો ઓછો હોય તો તેટલો વખત સુધી નવકાર-કે ધર્મનું કંઇ ગણીને સામાયિક પારવું)

॥ અથ સામાયિક પારવાનો વિધિ ॥

ખમા૰ દઇને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ॥ ઇચ્છં ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ૧ ॥ ઇરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ ॥ ૨ ॥

ગમણાગમણે ॥ ૩ ॥ પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિય-ક્કમણે, ઓસાઉત્તિંગ, પણગદગ મટ્ટી મક્કડાસંતાણા સંકમણે ॥૪॥ જે મે જીવા વિરાહિયા ॥ ૫ ॥ એગિં-દિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા ॥ ૬ ॥ અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ ઇચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, ॥ પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં, ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન

પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એમ કહી એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે; અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥૧॥ ઉસભ-મજિઅં ચ વંદે, સંભવમભિણંદણં ચ સુમઇં ચ; પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ; વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ-જિણં ચ; વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥૪॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણ-જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિં જિણવરા ॥ તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા ॥ જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ॥ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ મુહપત્તિ પડિલેહું.

(એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણ દઇને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક પારૂં? ॥ યથાશક્તિ ॥ ખમા૦) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયક પાર્યું, તહત્તિ.

([1]પછી કટાસણા કે ચરવલા ઉપર જમણો હાથ સ્થાપી રાખીને ૧ નવકાર તથા સામાઇયવયજુત્તોની ગાથા વગેરે બોલવું. તે આ રીતે.)

નમો અરિહંતાણં ॥ ૧ ॥ નમો સિદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ નમો આયરિયાણં ॥ ૩ ॥ નમો ઉવજ્ઝાયાણં ॥ ૪ ॥ નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં ॥ ૫ ॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥ ૬ ॥ સવ્વપાવ પ્પણાસણો ॥ ૭ ॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥ ૮ ॥ પઢમં હવઇ મંગલં ॥ ૯ ॥

---

[1] સામાયિક તથા પોસહ પારવા માટે સામાચારીમાંતો લખેલ છે કે આ-નવકાર ઊભા રહી (કે બેઠાં) હાથ જોડીને ગણવો. પછી ઢીંચણભર જમીનપર રહી મસ્તક જમીન પર રાખીને (સાગર ચંદો) સામાઇયવય૦ ની ગાથા વગેરે બોલે પણ હાલ પ્રાય-નવકાર પણ હાથ થાપીને કહે છે,

સામાઇય વયજુત્તો ॥ જાવ મણે હોઇ નિયમ સંજુત્તો ॥ છિન્નઇ અસુહં કમ્મં ॥ સામાઇઅ જત્તિઆવારા ॥ ૧ ॥ સામાઇઅંમિ ઉ કએ ॥ સમણો ઇવ સાવઓ હવઇ જમ્હા ॥ એએણ કારણેણં ॥ બહુસો સામાઇઅં કુજ્જા ॥ ૨ ॥ સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાર્યું, વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ દશ મનના, દશ વચનના, બાર કાયાના. એ બત્રીશ દોષમાં જે કોઇ દોષ લાગ્યો હોય તે સર્વે મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી જો સામાયિક લેતી વખતે નવકારને પંચિંદિઅથી સ્થાપના સ્થાપેલ હોયતો આપણા પોતાના મુખ સન્મુખ સવળો હાથ (હથેલી) રાખી નવકાર એક ગણવો. પરંતુ સ્થાપનાચાર્ય હોયતો નવકાર ગણવાનો નથી પણ તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં સુધી બોલવું.

નમો લોએ સવ્વસાહૂણં ॥૫॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥૬॥ સવ્વપાવપ્પણાસણો ॥૭॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥૮॥ પઢમં હવઇ મંગલં ॥ ૯ ॥

(પંચિંદિઅ સૂત્ર)

પંચિંદિઅ સંવરણો, તહ નવવિહ બંભચેર ગુત્તિધરો;
ચઉવિહ કસાય મુક્કો, ઇઅ અટ્ઠારસ ગુણેહિં સંજુત્તો.॥૧॥
પંચ મહવ્વય જુત્તો, પંચવિહાયાર પાલણ સમત્થો;
પંચસમિઓ તિગુત્તો. છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મજ્ઝ. ॥૨॥

(હવે ખમાસમણ દઈને ઇરિયાવહિયં–પડિક્કમવા તે આ રીતે–)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ॥ ૩ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ! ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ૧ ॥ ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ ॥૨॥ ગમણાગમણે ॥૩॥ પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસા ઉત્તિંગ-પણગ દગ મટ્ટી–મક્કડા સંતાણા–સંકમણે ॥૪॥ જે મે જીવા વિરાહિયા ॥૫॥ એગિંદિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા ॥૬॥ અભિહયા, વત્તિયા,

લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘા-યણઠ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં-ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ-સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(પછી નીચે લખેલ છે તે એક લોગસ્સનો ' ચંદેસુનિમ્મલયરા ' સુધી અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી આ રીતે પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગ્ગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસભ મજિઅં ચ વંદે ।। સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઈંચ ।।
પઉમપ્પહં સુપાસં ।। જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ।। ૨ ।।
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં ।। સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ।।
વિમલમણંતં ચ જિણં ।। ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ।।૩।।
કુંથું અરં ચ મલ્લિં ।। વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ જિણં ચ ।।
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં ।। પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ।। ૪ ।।
એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,
ચઉવિસંપિ જિણવરા ।। તિત્થયરા મે પસીયંતુ ।। ૫ ।।
કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ।।
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ।। સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ।। ૬ ।।
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ।। આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ।।
સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ।। ૭ ।।

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ? વંદિઉં જાણણિજ્જાએ નિસીહિયાએ મત્થએણ વંદામિ.

(એ રીતે ખમાસમણ દેવું અને હાથ જોડીને આ આદેશ બોલવો.)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક મુહપત્તિ પડિલેહું 'ઇચ્છં'

(એમ કહી બેસીને મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા૦)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં, જાવણિજ્જાએ

નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ॥ સામાયિક સંદિસાહું ! "ઇચ્છં" (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉ, જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક ઠાઉં ! "ઇચ્છં"

એમ કહી ચરવળો હોય તો ઉભા રહી ન હોય તો બેઠાં બેઠાં એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિઆણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએ સવ્વસાહૂણં એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વ પાવપ્પણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં ॥

પછી (હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચારાવોજી.

એમ ગુરૂજીને–તે ન હોય તો વડીલ શ્રાવકને કહેવું. એ કોઇ ન હોય તો પોતાના હાથે નીચે મુજબ કરેમિભંતેનો પાઠ ઉચ્ચરી લેવો. આપણા પહેલાં જેણે સામાયિક લીધેલ હોય તે ઉમ્મરમાં કે જ્ઞાનમાં ન્હાનો હોય તો પણ તે વડીલ કહેવાય.

કરેમિભંતે ! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-

હેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-વેમિ, તસ્સ ભંતે ॥ પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ. (પછી ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસ-મણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! બેસણ સંદિ-સાહું 'ઇચ્છં' (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! બેસણે ઠાઉં ! 'ઇચ્છં' (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવ-ણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ઇચ્છા-કારેણ સંદિસહ ભગવન્! સઝ્ઝાય સંદિસાહું "ઇચ્છં" (ખમા૦) ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિ-જ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સઝ્ઝાય કરૂં ! "ઇચ્છં"

એમ કહી બે હાથ જોડી ત્રણ નવકાર ગણવા.

જો એટલું સામાયિકજ કરવા વિચાર હોય તો પણ આ રીતજ છે માટે ત્રણ નવકાર ગણ્યા પછી બે ઘડી એટલે અડતાલીસ મીનીટ સુધી, ભણવુ ગણવું કે નવકારવાલી ગણવી, એમ ધર્મધ્યાનમાં રહેવું. (ઇતિ સામાયિક લેવાનો વિધિ સંપૂર્ણ.)

(પછી ખમા૦ દઈને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! મુહપત્તિ પડિલેહું ઇચ્છં કહીને મુહ૦ પડિલેહવી પરંતુ જો ઉપવાસ હોયને પાણી વાવર્યું હોય તો ફક્ત મુહપત્તિ પડિલેહવી, અને આહાર વાવર્યો હોય, તો મુહ૦ પડિલેહીને વાંદણાં બે વાર આ રીતે દેવાં પણ બીજીવારને વાંદણે 'આવસિઆએ' એ પદ ન બોલવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ।। અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ ।। અ-હો કા-યં કા-ય સંફાસં ।। ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે દિવસો વઇક્કંતો ? ।। જત્તા ભે ? જવણિજ્જંચ ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ? દેવસિઅં વઇક્કમં ।। આવસિઆએ પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ ।। તિત્તીસન્નયરાએ ।। જંકિંચિ મિચ્છાએ ।। મણ દુક્કડાએ વય દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ।। કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ ।। સવ્વ કાલિઆએ સવ્વ મિચ્છોવયારાએ સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ।। જો મે અઇઆરો કઓ તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

(પછી હાથ જોડીને)

ઇચ્છકારી ભગવન્ પસાય કરી પચ્ચખ્ખાણનો આદેશ દેશોજી.

(એમ કહી જો ગુરૂ આદિ વડીલ હોય તો તેની પાસે અથવા પોતાની મેલે આ પચ્ચખ્ખાણ કરવું તેમાં)

૧ જો તિવિહાર ઉપવાસ, આંબેલ, નિવી, એકાસણું કે બેયાસણું, કર્યું હોય તો—પાણહારનું

પાણહાર દિવસ ચરિમં [૧]પચ્ચખ્ખાઇ, અન્નથ્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં [૨]વોસિરે.

૨ છુટું જમ્યા હોયને હવે બિલકુલ પાણી ન પીવું હોય તો, ચઉવ્વિહાર.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઇ ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં અન્નથ્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિ વત્તિયાગારેણં, વોસિરે.

---

૧. પોતાની મેળે કરીએ 'પચ્ચખ્ખાઈ' છે ત્યાં 'પચ્ચખ્ખામિ' ને ૨. 'વોસિરે' છે ત્યાં 'વોસિરામિ' બોલવું એમ દરેકમાં સમજવું.

૩ ફક્ત પાણી પીવું હોય તો. તિવિહાર.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઇ. તિવિહંપિ આહારં અસણં, ખાઇમં. સાઇમં, અન્નથ્થણા ભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિ વત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૪ પાણી અને મુખવાસની છૂટ રાખવી હોય તો દુવિહાર.

દિવસ ચરિમં પચ્ચખ્ખાઇ. દુવિહિંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં, અન્નથ્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તારાગારેણં, સવ્વસમાહિ વત્તિયાગારેણં વોસિરે.

ખમા૦ ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ.

ઇચ્છાકારેણસંદિસહ ભગવન્! ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઇચ્છં

એમ બેસી ડાબો ઢીંચણ ઊંચો કરી હાથ જોડીને અહિં લખ્યું છે તે અથવા બીજું કોઇપણ ચૈત્યવંદન કરવું.

॥ ચૈત્યવંદન. ॥

માહા શુદી આઠમને દિને, વિજયા સુત જાયો ॥
તેમ ફાગણ શુદી આઠમે, સંભવ ચવિ આયો ॥ ૧ ॥

ચઇતર વદની આઠમે, જન્મ્યા ઋષભ જિણંદ ॥
દીક્ષા પણ એ દિન લહી, હુઆ પ્રથમ મુનિચંદ ॥૨॥
માધવ શુદિ આઠમ દિને આઠ કર્મ કર્યાં દૂર ॥
અભિનંદન ચોથા પ્રભુ, પામ્યા સુખ ભરપૂર ॥૩॥
એહીજ આઠમ ઉજલી, જન્મ્યા સુમતિ જિણંદ ॥
આઠ જાતિ કલશે કરી, ન્હવરાવે સુર ઇંદ ॥ ૪ ॥
જન્મ્યા જેઠ વદિ આઠમે, મુનિસુવ્રત સ્વામી ॥
નેમ આષાઢ શુદિ આઠમે, અષ્ટમી ગતિ પામી ॥ ૫ ॥
શ્રાવણ વદની આઠમે, નમિ જન્મ્યા જગભાણ ॥
તિમ શ્રાવણ શુદિ આઠમે, પાસજીનું નિરવાણ ॥ ૬ ॥
ભાદ્રવા વદિ આઠમ દિને, ચવિયા સ્વામી સુપાસ ॥
જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, સેવ્યાથી શિવ વાસ ॥ ૭ ॥

જંકિંચિ નામ તિથ્થં ॥ સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ॥ જાઈં જિણ બિંબાઈં ॥ તાઇં સવ્વાઇં વંદામિ.

નમુત્થુણં, અરિહંતાણં, ભગવંતાણં ॥ આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં ॥૩॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં લોગહિઆણં,

લોગપઇવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભય-
દયાણં, ચક્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં,
બોહિદયાણં ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં,
ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મ વર ચાઉરંત
ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણ દંસણધરાણં,
વિઅટ્ટ છઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવયાણં,
તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં બોહયાણં, મુત્તાણં
મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વનૂણં સવ્વદરિસીણં,
સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મક્ખય,-મવ્વાબાહ-મપુણ
રાવિત્તિ, સિદ્ધિગઈ નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં,
નમો જિણાણં જિઅ ભયાણં ॥ ૯ ॥ જે અ અઈઆ
સિદ્ધા ॥ જે અ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઇ અ
વટ્ટમાણા ॥ સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(ચરવળો હોય તો ઉભા થઈને ન હોય તો બેસીને).

અરિહંત ચેઇઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૧ ॥
વંદણવત્તિઆએ પૂઅણવત્તિઆએ સક્કારવત્તિ
આએ સમ્માણવત્તિઆએ બોહિલાભવત્તિઆએ નિરૂ-
વસગ્ગ વત્તિઆએ ॥૨॥ સદ્ધાએ મેહાએ ધિઇએ ધાર-
ણાએ અણુપ્પેહાએ વટ્ટમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥૩॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(પછી એક નવકારનો કાઉસ્સગ કરવો. પારીને આ થોય કહેવી.)

અપાર સંસાર સમુદ્દપારં ॥
પત્તા સિવં દિંતુ સુઇક્ક સારં ॥
સવ્વે જિણિંદા સુરવિંદવંદા ॥
કલ્લાણ વલ્લીણ વિસાલ કંદા ॥ ૨ ॥

પુખ્ખરવર દીવડ્ઢે ધાયઇ સંડેઅ જંબુદીવે અ ॥ ભરહેરવય વિદેહે ધમ્માઇગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥ તમ તિમિર પડલ વિદ્ધં-સણસ્સ સુરગણ નરિંદ મહિઅસ્સ ॥ સીમા ધરસ્સ વંદે પપ્ફોડિઅ મોહ જાલસ્સ

॥ ૨ ॥ જાઇ જરામરણ સોગ પણાસણસ્સ ॥ કલ્લાણ પુખ્ખલવિસાલ સુહાવહસ્સ ॥ કો દેવ દાણવ નરિંદગણચ્ચિઅસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલબ્ભ કરે પમાયં સિદ્ધે ભો પયઓ ણમો જિણમએ નંદી સયા સંજમે ॥ દેવં નાગસુવન્ન કિન્નર ગણસ્સબ્ભુઅ ભાવચ્ચિએ ॥ લોગો જથ્થ પઇટ્ઠિઓ જગમિણં તેલુક્ક મચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો વઢ્ઢઉ સાસઓ વિજયઓ ધમ્મુત્તરં વઢ્ઢઉ ॥૪॥ સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

વંદણવત્તિઆએ, પૂઅણ વત્તિઆએ, સક્કાર વત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભ વત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ૧ સદ્ધાએ, મેહાએ ધિઇએ, ધારણાએ અણુપ્પેહાએ વઢ્ઢમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ૨

અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥

બેસીને નમુત્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥૧॥ આઇગરાણં, તિત્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવરગંધહત્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચક્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ॥ ધમ્મવર ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટછઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં તારયાણં, બુદ્ધાણં, બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વનૂણં, સવ્વ દરિસીણં, સિવ–મયલ–મરૂઅ–મણંત–મક્ખય, મવ્વાબાહ–મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇ–નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઇઅ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અથ ભગવાનાદિ વંદન) ખમા૦ દઇને

ભગવાન્હં, ખમા૦ આચાર્યહં, ખમા૦ ઉપાધ્યાયહં ખમા૦ સર્વ સાધુહં.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિય પડિક્કમણે ઠાઉં. ઇચ્છં ॥

(પછી ચરવલા ઉપર કે કટાસણા ઉપર જમણો હાથ થાપી રાખીને તે નીચે પ્રમાણે કહેવું.)

સવ્વસ્સવિ, દેવસિઅ, દુચ્ચિંતિઅ દુબ્ભાસિઅ, દુચ્ચિટ્ઠિઅ, મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

(પછી ચરવલો હોયતો ઉભા થઇ અથવા હાથ જોડીને)

કરેમિભંતે, સામાઇઅં ॥ સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ જાવનિયમં પજ્જુવાસામિ દુવિહં, તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ ! અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જો મે દેવસિઓ, અઇઆરો, કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગ્ગ

પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામાઇએ તિણ્હં ગુત્તીણં ચઉણ્હં કસાયાણં ॥ પંચણ્હં અણુવ્વયાણં, તિણ્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉણ્હં સિક્ખાવયાણં ॥ બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ ॥ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(આ આઠ ગાથાનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. ન આવડે તો આઠ નવકાર ગણવા.)

નાણંમિ દંસણંમિ અ ॥ ચરણંમિ તવંમિ તહ ય વિરિયંમિ ॥ આયરણં આયારો ॥ ઇઅ એસો પંચહા- ભણિઓ ॥ ૧ ॥ કાલે વિણએ બહુમાણે ॥ ઉવહાણે તહ ય નિન્હવણે ॥ વંજણ અથ્થ તદુભએ ॥ અટ્ઠવિહો નાણ માયારો ॥ ૨ ॥ નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ ॥ નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢ દિટ્ઠી અ ॥ ઉવવૂહ થિરીકરણે ॥ વચ્છલ્લપભાવણે અટ્ઠ ॥ ૩ ॥ પણિહાણ જોગજુત્તો ॥ પંચહિં સમિઇહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ ચરિત્તા- યારો ॥ અટ્ઠવિહો હોઇ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥ બારસ વિહંમિવિ તવે ॥ સભ્ભિંતર બાહિરે કુસલ દિઠે ॥ અગિલાઇ અણાજીવી ॥ નાયવ્વો સો તવાયારો ॥ ૫ ॥ અણસણ મૂણોયરિયા ॥ વિત્તી સંખેવણં રસચ્ચાઓ ॥ કાય કિલેસો સંલી-ણયા ય બજ્ઝો તવો હોઇ ॥ ૬ ॥ પાયચ્છિત્તં વિણઓ ॥ વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ ॥ ઝાણં ઉસ્સગ્ગો વિ અ ॥ અભ્ભિંતરઓ તવો હોઇ ॥ ૭ ॥ અણિગૂહિય બલ વિરિઓ ॥ પરિક્કમઈ જો જહુત્ત માઉત્તો ॥ જુંજઈ અ જહાથામં ॥ નાયવ્વો વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસભ મજિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇં ચ
॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥
એવંમએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણ જરમરણા
॥ ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

(પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી બેવાર વાંદણા દેવાં પણ બીજીવારને વાંદણે 'આવસ્સિઆએ' એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ,

અ–હો–કા–યં, કાય–સંફાસં, ખમણિજ્જો ભે કિલામો, અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે દિવસો વઇક્કંતો ! જત્તા ભે જવણિજ્જં ચ ભે ! ખામેમિ ખમાસમણો દેવસિઅં વઇક્કમ્મં, આવસિઆએ, પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નયરાએ, જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ ॥ સવ્વકાલિઆએ, સવ્વમિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ, આસાયણાએ, જો મે અઇઆરો કઓ ॥ તસ્સ ખમાસમણો ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

(હાથ જોડીને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિઅં આલોઉં ॥ ઇચ્છં ॥ આલોએમિ. જો મે દેવસિઓ અઇયારો કઓ ॥ કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો ॥ દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે ॥ સુએ સામા-

તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે દેવસિઓ અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામાઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હં મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં ॥ બારસ વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સાજંખંડિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

વંદિત્તુ સવ્વ સિદ્ધે ॥ ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહૂ અ ॥ ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ સાવગધમ્માઇ આરસ્સ ॥ ૧ ॥ જો મે વયાઇઆરો ॥ નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ ॥ સુહુમો અ બાયરો વા ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૨ ॥ દુવિહે પરિગ્ગહંમિ ॥ સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે ॥ કારાવણે અ કરણે ॥ પડિક્કમે દે-

સિઅં સવ્વં ॥ ૩ ॥ જં બદ્ધમિંદિએહિં ॥ ચઉહિં
કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં ॥ રાગેણ વ દોસેણ વ ॥ તં
નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૪ ॥ આગમણે નિગમણે ॥
ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે ॥ અભિઓગે અ નિઓ-
ગે ॥ પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૫ ॥ સંકા કંખ વિ-
ગિચ્છા ॥ પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ ॥ સમ્મત્તસ્સ-
ઇઆરે ॥ પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૬ ॥ છક્કાયસમા-
રંભે ॥ પયણેઅ પયાવણે અ જે દોસા ॥ અત્તટ્ઠાય
પરટ્ઠા ॥ ઉભયટ્ઠા ચેવ તં નિંદે ॥ ૭ ॥ પંચણ્હ મ-
ણુવ્વયાણં ॥ ગુણવ્વયાણં ચ તિણ્હ મઇયારે ॥ સિ-
ક્ખાણં ચ ચઉણ્હં ॥ પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં ૮ પઢમે
અણુવ્વયંમિ ॥ થૂલગ પાણાઇવાય વિરઇઓ ॥ આય-
રિઅ મપ્પસત્થે ॥ ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં ॥ ૯ ॥ વહ
બંધ છવિચ્છેએ ॥ અઇભારે ભત્તપાણવુચ્છેએ ॥ પ-
ઢમ વયસ્સઇઆરે ॥ પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૦ ॥
બીએ અણુવ્વયંમિ ॥ પરિથૂલગ અલિઅવયણ વિર-
ઇઓ આયરિઅ મપ્પસત્થે ॥ ઇત્થ પમાય પ્પસં-
ગેણં ॥ ૧૧ ॥ સહસા રહસ્સદારે ॥ મોસુવએસે અ
કૂડલેહે અ ॥ બીઅવયસ્સઇઆરે ॥ પડિક્કમે દેસિઅં

કાલાઇક્કમદાણે ॥ ચઉથે સિખ્ખાવએ નિંદે ॥ ૩૦॥ સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ ॥ જા મે અસ્સંજએસુ અણુકંપા ॥ રાગેણ વ દોસેણ વ ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૧ ॥ સાહૂસુ સંવિભાગો ॥ ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ ॥ સંતે ફાસુઅદાણે ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥ ૩૨ ॥ ઇહલોએ પરલોએ ॥ જીવિઅ મરણે અ આસંસપઓગે ॥ પંચવિહો અઇઆરો ॥ મા મઝ્ઝં હુજ્જ મરણંતે ॥ ૩૩ ॥ કાએણ કાઇઅસ્સ ॥ પડિક્કમે વાઇઅસ્સ વાયાએ ॥ મણસા માણસિઅસ્સ ॥ સવ્વસ્સ વયાઇઆરસ્સ ॥૩૪॥ વંદણવય સિખ્ખાગારવેસુ ॥ સન્ના કસાય દંડેસુ ॥ ગુત્તીસુ અ સમિઇસુ અ ॥ જો અઇઆરો અ તં નિંદે ॥ ૩૫ ॥ સમ્મદ્દિઠ્ઠી જીવો ॥ જઇવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી ॥ અપ્પો સિ હોઇ બંધો ॥ જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઇ ॥ ૩૬ ॥ તંપિ હુ સપડિક્કમણં ॥ સપરિઆવં સઉત્તરગુણં ચ ॥ ખિપ્પં ઉવસામેઇ ॥ વાહિવ્વ સુસિખ્ખિઓ વિજ્જો ॥ ૩૭ ॥ જહા વિસં કુઠ્ઠગયં ॥ મંતમૂલવિસારયા ॥ વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં ॥ તો તં હવઇ નિવ્વિસં ॥ ૩૮ ॥ એવં અઠ્ઠવિહં કમ્મં ॥ રાગ

દોસ સમજ્જિજઅં ॥ આલોઅંતો અ નિંદંતો ॥ ખિપ્પં હણઇ સુસાવઓ ॥ ૩૯ ॥ કયપાવોવિ મણુસ્સો ॥ આલોઇય નિંદિઅ ગુરૂસગાસે ॥ હોઇ અઇરેગ લહુઓ ॥ ઓહરિઅભરૂવ્વ ભારવહો ॥ ૪૦ ॥ આવસ્સએણ એએણ ॥ સાવઓ જઇવિ બહુરઓ હોઇ ॥ દુક્ખાણ-મંતકિરિઅં ॥ કાહી અચિરેણ કાલેણ ॥૪૧॥ આલો-અણા બહુવિહા ॥ ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે ॥ મૂલગુણ-ઉત્તરગુણે ॥ તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ ॥૪૨॥

(અહિંથી ચરવળો હોય તો ઉભા થઇને અથવા બેસીને હાથ જોડીને બોલવું)

॥ તસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ ॥

અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ ॥ વિરઓમિ વિરાહણાએ તિવિહેણ પડિક્કંતો ॥ વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥૪૩॥ જાવંતિ ચેઇઆઇં ॥ ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ ॥ સવ્વાઇં તાઇં વંદે ॥ ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં ॥૪૪॥ જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવયમહાવિદેહે અ ॥ સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥ તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં ॥ ૪૫ ॥ ચિરસંચિય પાવપણાસણીઇ ॥ ભવસયસ-

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ।। અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં નિસીહિ, ।। અહો કાયં, કાય સંફાસં ।। ખમણિજ્જો ભે કિલામો. અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે દિવસો વઇક્કંતો ? જત્તા ભે ।। જવણિજ્જં ચ ભે ? ।। ખામેમિ, ખમાસમણો ! દેવસિયં વઇક્કમં ।। આવસિઆએ, પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ તિત્તીસ-ન્નયરાએ, જં કિંચિ મિચ્છાએ ।। મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સવ્વકાલિયાએ, સવ્વમિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ, જો મે અઇયારો કઓ, તસ્સ ખમાસમણો ! પડિક્કમામિ ।। નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ।। ૧ ।।

આયરિય ઉવજ્ઝાએ, સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણેઅ ।। જે મે કેઇ કસાયા, સવ્વે તિવિહેણ ખામેમિ ।। સવ્વસ્સ સમણ સંઘસ્સ, ભગવઓ અંજલિ કરિઅ સીસે ।। સવ્વં ખમાવઇત્તા, ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ।।૨।। સવ્વસ્સ જીવરાસિસ્સ, ભાવઓ ધમ્મનિહિઅનિઅ-ચિત્તો, સવ્વં ખમાવઇત્તા, ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ.

કરેમિભંતે ! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-ક્ખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિ-હેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-વેમિ, તસ્સ ભંતે ।। પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ.

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।। જો મે દેવસિઓ, અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ ।। ઉસ્સુત્તો, ઉમગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો. અસા-વગ પાઉગ્ગો ।। નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ, સામાઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં, ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉન્હં સિક્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં ખંડિઅં, જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ।।

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘા-યણટ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।।

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં,

છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ-સંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(બે લોગસ્સનો ન આવડે તો આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને આ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥ ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥ ચઉવિસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ મજિઅં ચ વંદે ॥સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇંચ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં ॥ સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥ વિમલમણંતં ચ જિણં ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ॥૩॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥ વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥ એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,

ચઉવીસંપિ જિણવરા ।। તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ।। ૫ ।।
કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ।।
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ।। સમાહિવર મુત્તમં દિતુ ।। ૬ ।।
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ।। આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ।।
સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ।। ૭ ।।

સવ્વલોએ અરિહંત ચેઇઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ।।૧।। વંદણવત્તિઆએ પૂઅણવત્તિઆએ સક્કારવત્તિઆએ સમ્માણવત્તિઆએ બોહિલાભવત્તિઆએ નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ।।૨।। સદ્ધાએ મેહાએ ધિઇએ ધારણાએ અણુપ્પેહાએ વઢ્ઢમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।।૩।।

અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસં ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દ્દિઠ્ઠિ સંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ ૫.

(એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ
કરી પારીને પુખ્ખરવરદી કહેવી.)

પુખ્ખરવરદીવડ્ઢે, ધાયઇ સંડે અ, જંબુદીવે અ ॥ ભરહેરવય વિદેહે, ધમ્માઇગરે નમંસામિ ॥ ૧ ॥ તમ તિમિરપડલવિદ્ધંસણસ્સ. સુરગણ નરિંદ મહિઅસ્સ ॥ સીમા ધરસ્સ વંદે, પપ્ફોડીઅ મોહજાલસ્સ ॥ ૨ ॥ જાઇ જરામરણ સોગ પણાસણસ્સ કલ્લાણ પુખ્ખલ વિસાલ સુહાવહસ્સ ॥ કો દેવ દાણવ નરિંદગણચ્ચિઅસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલબ્ભ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥ સિદ્ધે ભો પયઓ ણમો જિણમએ, નંદી સયા સંજમે ॥ દેવં નાગસુવન્ન કિન્નર ગણસ્સબ્ભૂઅ ભાવચ્ચિએ ॥ લોગો જથ્થ પઇઠ્ઠિઓ જગમિણં તેલુક્કમચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો વઢ્ઢઉ સાસઓ વિજયઓ ॥ ધમ્મુત્તર વઢ્ઢઉ ॥૪॥

સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ વંદણવત્તિઆએ, પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ; બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ॥૧॥ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વઢ્ઢમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૨ ॥

અન્નથ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દ્દિઠ્ઠિસંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં નપારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને આ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં કહેવું.)

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં ॥ પારગયાણં પરંપરગયાણં ॥
લોઅગ્ગ મુવગયાણં ॥ નમો સયા સવ્વ સિદ્ધાણં ॥૧॥
જો દેવાણ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવદેવમહિઅં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
ઇક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણવર વસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥
સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેઇ નરં વ નારિંવા ॥ ૩ ॥
ઉજ્જિંત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણં નિસીહિઆ જસ્સ
તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં ॥ અરિટ્ઠનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥

ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણવરા ચઉવ્વીસં ॥
પરમટ્ઠ નિટ્ઠિઅટ્ઠા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૫॥

સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નત્થ ઉસસિએણં, નીસસિએણં ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ૨ એવ માઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી નમોર્હત્‌૦ કહી પુરૂષ હોય તો આ થોય કહેવી.)

સુઅદેવયા ભગવઇ ॥ નાણાવરણીઅ કમ્મ સંઘાયં ॥
તેસિં ખવેઉ સયયં ॥ જેસિં સુઅ સાયરે ભત્તી ॥૧॥

ફક્ત સ્ત્રીયો હોય તો કમલદલની થોય કહેવી પણ નમોર્હત્‌૦ન કહેવું

કમલદલ વિપુલનયના, કમલમુખી કમલગર્ભ સમગૌરી
કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ શ્રુતદેવતા સિદ્ધિં ॥૧॥

ખિત્તદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી. પારીને નમોર્હત્‌૦ કહી પુરૂષ હોય તો તેણે આ થોય કહેવી.)

જીસે ખિત્તે સાહૂ ॥ દંસણ નાણેહિં ચરણસહિએહિં ॥ સાહંતિ મુખ્ખમગ્ગં ॥ સા દેવી હરઉ દુરિઆઇં ॥૧॥

(સ્રીયોએ આ ભુવનદેવતાની થોય કહેવી પણ નમોર્હત્‌૦ કહેવું નહિ.)

યસ્યાઃ ક્ષેત્રં સમાશ્રિત્ય ॥ સાધુભિઃ સાધ્યતે ક્રિયા ॥ સા ક્ષેત્રદેવતા નિત્યં ॥ ભૂયાન્નઃ સુખદાયિની ॥ ૧ ॥

(પછી હાથ જોડીને)

નમો અરિહંતાણં ॥ ૧ ॥ નમો સિદ્ધાણં ॥ ૧ ॥ નમો આયરિયાણં ॥ ૩ ॥ નમો ઉવજ્ઝાયાણં ॥ ૪ ॥

નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં ॥ ૫ ॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥ ૬ ॥ સવ્વપાવ પ્પણાસણો ॥ ૭ ॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥ ૮ ॥ પઢમં હવઇ મંગલં ॥ ૯ ॥

(પછી બેસીને છઠ્ઠા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી વાંદણા બેવાર દેવાં બીજે વાંદણે 'આવસ્સિઆએ' એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ, અણુજાણહ મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ, અહો કાયં, કાય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો, અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ ભે ॥ દિવસો વઇક્કંતો, જત્તા ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે. ખામેમિ ખમાસમણો ॥ દેવસિઅં વઇક્કમ્મં, આવસ્સિઆએ, પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં, દેવસિઆએ, આસાયણાએ તિત્તીસન્નયરાએ જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ, વયદુક્કડાએ, કાયદુક્કડાએ કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સવ્વ કાલિઆએ, સવ્વ મિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ, જો મે અઇઆરો કઓ, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

સામાઇક, ચઉવીસથ્થો, વાંદણાં, પડિક્કમણું, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચખ્ખાણ, કર્યું છે જી.

ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં ॥ નમો ખમાસમણાણં ॥

(બેસી બે હાથ જોડીને પુરૂષોએ આટલું બોલીને નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય કહેવું અને સ્ત્રીઓએ 'નમોર્હત્૦ તથા વર્ધમાનાય' એ સૂત્ર ન બોલવાં પરંતુ નમોખમાસમણાણં સુધી કહીને પાધરા ' સંસારદાવા ' કહેવા.

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ ॥

નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય ॥ સ્પર્દ્ધમાનાય કર્મણા ॥ તજ્જયાવાપ્તમોક્ષાય ॥ પરોક્ષાય કુતીર્થિનામ્ ॥ ૧ ॥ યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા ॥ જ્યાયઃક્રમકમલાવલિં દધત્યા ॥ સદ્દશૈરિતિ સંગતં પ્રશસ્યં ॥ કથિતં સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ॥૨॥ કષાયતાપાર્દિતજંતુનિર્વૃતિં ॥ કરોતિ યો જૈનમુખાંબુદોર્દ્ગતઃ સ શુક્રમાસોર્દ્ભવવૃષ્ટિ-સન્નિભો ॥ દધાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરો ગિરામ્ ॥ ૩ ॥

(સંસારદાવા)

સંસાર દાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહધૂલી હરણે સમીરમ્ ॥ માયારસા દારણ સારસીરમ્ ॥ નમામિ

વીરં ગિરિસારધીરમ્ ॥ ૧ ॥ ભાવાવનામ સુર દાનવ માનવેન ॥ ચૂલા વિલોલ કમલાવલિ માલિતાનિ ॥ સંપૂરિતા ભિનત લોકસમીહિતાનિ ॥ કામં નમામિ જિનરાજ પદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥ બોધાગાધં સુપદ પદવી નીરપૂરાભિરામં, જીવાહિંસા વિરલ લહરી સંગમાગાહદેહમ્ ॥ ચૂલાવેલં ગુરૂગમમણીસંકુલં દૂરપારં, સારં વીરા ગમ જલનિધિં સાદરં સાધુસેવે ॥ ૩ ॥

નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥ આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરી-આણં, પુરિસવરગંધહથ્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ॥ ધમ્મવર ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટ-છઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં તાર-યાણં, બુદ્ધાણં, બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં

॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય--મવ્વાબાહ-મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇ-નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિ-ણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઇઅ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સ્તવન ભણું. ઇચ્છં એમ કહી નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વ સાધુભ્યઃ, કહી આ અથવા કોઇપણ પાંચ કે અધિક ગાથાનું સ્તવન ભણવું.

સ્તવન

મારૂં મન મોહ્યું રે શ્રી સિદ્ધાચળે રે, મારૂં મન મોહ્યું રે શ્રી વિમળાચળે રે ॥ દેખીને હરખિત હોય, વિધિસ્યું કિજે રે જાત્રા એહની રે ॥ ભવભવનાં દુઃખ જાય ॥ મારૂં૦ ॥ ૧ ॥ પંચમે આરે રે પાવન કારણે રે, એ સમો તિરથ ન કોય ॥ મ્હોટો મહિમા રે જગમાં એહનો રે, આ ભરતે અહીંયાં જોય ॥ મારૂં૦ ॥ ૨ ॥

એ ગિરી આવ્યા રે જિનવર ગણધરા રે, સિધ્યા સાધુ અનંત ।। કઠણ કરમ પણ એ ગિરિ ફરસતાંરે, હોવે કરમની સાંત ।। મારૂં૦ ।। ૩ ।। જૈનધર્મ તે સાચો જાણીને રે, માનવ તિરથ એ સ્તંભ ।। સુરનર કિન્નર નૃપ વિદ્યાધરા રે. કરતા નાટક હો રંભ ।। મારૂં૦ ।।૪।। ધન ધન દહાડોરે ધન વેળા ઘડીરે ।। ધરીયે હૃદય મોઝાર ।। જ્ઞાનવિમળસૂરિ ગુણ એહના ઘણા રે, કહેતાં ન આવે રે પાર ।। મારૂં૦ ।। ૫ ।। ઇતિ સ્તવન ।।

વરકનકશંખવિદ્રુમ ।। મરકતઘનસન્નિભંવિગતમોહમ્ ।। સપ્તતિ શતં જિનાનાં ।। સર્વામર પૂજિતં વંદે ।। ૧ ।।

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ।। ભગવાન્ હં ।। ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ।। આચાર્ય હં ।। ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ।। ઉપાધ્યાયહં ।। ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ।। સર્વ સાધુ હં ।।

(કટાસણા ઉપર જમણો હાથ સ્થાપી રાખીને આ અઢ્ઢાઇજ્જેસુ કહેવું)

અડ્ઢાઇજ્જેસુ દીવ સમુદ્દેસુ ॥ પન્નરસસુ કમ્મ-ભૂમીસુ ॥ જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ રયહરણ ગુચ્છ પડિગ્ગહ ધારા ॥ પંચમહવ્વયધારા અઠ્ઠારસ સહસ્સ સીલંગ ધારા ॥ અખ્ખુયાયારચરિત્તા ॥ તે સવ્વે સિરસા મણસા મથ્થએણ વંદામિ ॥ ૧ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! દેવસિઅ પાય-ચ્છિત્ત વિસોહણથ્થં કાઉસ્સગ્ગં કરૂં. ઇચ્છં. દેવસિઅ પાયચ્છિત્ત વિસોહણથ્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસં-ચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અ-ભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥ ૪ ॥ તાવ કાયં ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(ચાર લોગસ્સનો ન આવડે તો સોલ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો પારી આ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ મજિઅં ચ વંદે,સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇં ચ ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં,સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ॥ વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં,વંદે મુણિસુવ્વયં,નમિજિણં ચ॥ વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ એવંમએ અભિથુઆ,વિહુય રયમલા પહીણ જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા॥ આરૂગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥૬॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા॥ સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ॥ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય સંદિસાહું ? ઇચ્છં ॥ ખમા૦ ॥ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય કરૂં.? ઇચ્છં ॥

(એમ કહી બેસીને આ એક નવકાર ગણુવો.)

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આય-રિઆણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએ સવ્વસા-હૂણં એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વ પાવપ્પણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં ॥

॥ સજ્ઝાય ॥

પવયણ દેવી ચિત્ત ધરી જી, વિનય વખાણિશ સાર ॥
જંબૂને પૂછયે કહ્યો જી, શ્રી સોહમ ગણધાર ॥ ૧ ॥
ભવિકજન વિનય વહો સુખકાર ॥ એ આંકણી ॥
પહિલે અધ્યયનેં કહ્યો જી, ઉત્તરાધ્યયન મઝાર ॥
સઘળા ગુણમાં મૂલગો જી, જે જિન શાસન સાર ॥૨॥
ભવિ૦॥નાણ વિનયથી પામીએજી, નાણે દરિસણ શુદ્ધ॥
ચારિત્ર દરિસણથી હુએ જી, ચારિત્રથી પુણ સિદ્ધ ॥૩॥
ભવિ૦ ॥ ગુરૂની આણ સદા ધરે જી, જાણે ગુરૂનો ભાવ ॥
વિનયવંત ગુણ રાગીઓજી, તે મુનિ સરલ સ્વભાવ ॥૪॥
ભવિ૦ ॥ કણનું કુંડું પરિહરીજી, વિષ્ટાશું મન રાગ ॥
ગુરૂદ્રોહી તે જાણવા જી, સૂયર ઉપમા લાગ ॥ ૫ ॥
ભવિ૦ ॥ કોહ્યા કાનની કૂતરી જી, ઠામ ન પામે રે જેમ ॥

શીલ હીણ અકહ્યાગરાજી, આદર ન લહે તેમ ॥ ૬ ॥
ભવિ૦ ॥ ચંદ્ર તણી પેરે ઉજળીજી, કીરતિ તેહ લહંત ॥
વિષય કષાય જીતી કરી જી, જે નર શીલ વહંત ॥૭॥
ભવિ૦॥વિજય દેવ ગુરૂ પાટવીજી,શ્રીવિજયસિંહસૂરીંદ॥
શિષ્ય ઉદય વાચકભણેજી,વિનય સયલ સુખકંદ ॥ ૮ ॥
ભવિકજન વિનય વહો સુખકાર ॥

(સજ્ઝાય કહ્યા પછી એક નવકાર ગણવો.)

(પછી ખમા૦ દઇ ચરવલો હોય તો ઉભા રહીને ન હોય તો બેસીને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દુખ્ખખ્ખય કમ્મખ્ખય નિમિત્તં કાઉસ્સગ્ગં કરૂં ? ઇચ્છં, દુખ્ખખ્ખય કમ્મખ્ખય નિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥

જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં નપારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(સંપૂર્ણ ચાર લોગસ્સનો લોગસ્સ ન આવડે તો સોલ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી ઘણા કરનાર હોય તો તેમાંના એક જણે અથવા પોતેજ કાઉસ્સગ્ગ પારીને પ્રગટ નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ એમ કહી લઘુ શાંતિ કહે. તે નીચે પ્રમાણે—)

શાંતિ શાંતિ નિશાંતં ॥ શાંતં શાંતા શિવં નમસ્કૃત્ય ॥ સ્તોતુઃ શાંતિ નિમિત્તં ॥ મંત્રપદૈઃ શાંતયે સ્તૌમિ ॥૧॥ ઓ મિતિ નિશ્ચિતવચસે, નમો નમો ભગવતેર્હતે પૂજામ્ ॥શાંતિ જિનાય જયવતે, યશસ્વિને સ્વામિને દમિનામ્ ॥૨॥ સકલાતિશેષકમહા, સંપત્તિ સમન્વિતાય શસ્યાય ॥ ત્રૈલોક્યપૂજિતાય ચ, નમોનમઃ શાંતિદેવાય ॥૩॥સર્વામરસસમૂહ,સ્વામિકસંપૂજિતાય નિજિતાય ॥ ભુવનજનપાલનોદ્યત. તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ ॥૪॥ સર્વ દુરિતૌઘનાશન, કરાય સર્વાશિવપ્રશમનાય ॥ દુષ્ટગ્રહભૂતપિશાચ, શાકિનીનાં પ્રમથનાય ॥ ૫ ॥ યસ્યેતિ નામમંત્ર, પ્રધાનવાક્યો પયોગકૃતતોષા ॥ વિજયા કુરૂતે જનહિત, મિતિ ચ નુતા નમત તં શાંતિમ્

॥ ૬ ॥ ભવતુ નમસ્તે ભગવતિ, વિજયે સુજયે પરા-
પરૈરજિતે ॥ અપરાજિતે જગત્યાં, જયતીતિ જયાવહે
ભવતિ ॥ ૭ ॥ સર્વસ્યાપિ ચ સંઘસ્ય, ભદ્રકલ્યાણ
મંગલ પ્રદદે ॥ સાધુનાં ચ સદા શિવ-સુતુષ્ટિ પુષ્ટિપ્રદે
જીયાઃ ॥ ૮ ॥ ભવ્યાનાં કૃત સિદ્ધે, નિર્વૃતિનિર્વાણ
જનનિ સત્વાનામ્ ॥ અભયપ્રદાનનિરતે, નમોસ્તુ
સ્વસ્તિપ્રદે તુભ્યમ્ ॥૯॥ ભક્તાનાં જંતૂનાં, શુભાવહે
નિત્યમુદ્યતે દેવિ ॥ સમ્યગ્દૃષ્ટિનાં ધૃતિ-રતિ મતિ બુદ્ધિ
પ્રદાનાય ॥૧૦॥ જિનશાસનનિરતાનાં, શાંતિનતાનાં ચ
જગતિ જનતાનામ્ ॥ શ્રીસંપત્કીર્ત્તિ યશો, વર્દ્ધનિ
જય દેવિ વિજયસ્વ ॥૧૧॥ સલિલાનલ વિષ વિષધર
દુષ્ટગ્રહ રાજ રોગરણભયતઃ ॥ રાક્ષસ રિપુગણ મારી,
ચૌરેતિશ્વાપદાદિભ્યઃ ॥ ૧૨ ॥ અથ રક્ષ રક્ષ સુશિવં,
કુરૂ કુરૂ શાંતિં ચ કુરૂ કુરૂ સદેતિ ॥ તુષ્ટિં કુરૂ કુરૂ પુષ્ટિં,
કુરૂ કુરૂ સ્વસ્તિં ચ કુરૂ કુરૂ ત્વમ્ ॥૧૩॥ ભગવતિ ગુણવતિ
શિવશાંતિ, તુષ્ટિ પુષ્ટિ સ્વસ્તીહ કુરૂ કુરૂ જનાનામ્ ॥
ઓ મિતિ નમો નમો હ્રૂઁ હ્રીઁ હ્રૂઁ હ્રૂઃ, યઃ ક્ષઃ હ્રીઁ ફુટ્ ફુટ્
સ્વાહા ॥ ૧૪ ॥ એવં યન્નામાક્ષર, પુરસ્સરં સંસ્તુતા

જયાદેવી ॥ કુરૂતે શાંતિં નમતાં, નમો નમઃ શાંતયે તસ્મૈ ॥૧૫॥ ઇતિ પૂર્વ સૂરિદર્શિત, મંત્રપદવિદર્ભિતઃ સ્વતઃ શાંતેઃ ॥ સલિલાદિભય વિનાશી, શાંત્યાદિકરશ્ચ ભક્તિમતામ્ ॥ ૧૬ ॥ યશ્ચૈનં પઠતિ સદા, શ્રૃણોતિ ભાવયતિ વા યથાયોગમ્ ॥ સહિ શાંતિ પદં યાયાત્, સૂરિઃ શ્રીમાનદેવશ્ચ ॥ ૧૭ ॥ ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ, ચ્છિદ્યન્તે વિઘ્નવલ્લયઃ મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥૧૮॥ સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણ કારણમ્ ॥ પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૧૯ ॥

(સર્વ જણે કાઉસ્સગ્ગ પારી એક જણ આ પ્રગટ લોગસ્સ કહે.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥ ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥ ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભમજિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇં ચ ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥ વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥ વંદામિ રિટ્ઠનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥

વં મએ એ અભિથુઆ, વિહુયરયમલાપહીણજરમરણા ॥
ચઉવીસંપિ જિણવરા ॥ તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(સૂચના—અહિં દેવસિઅ પ્રતિ૦ પૂરૂં થયું હવે સામાયિક પારવાનું છે તો શરૂઆતમાં સામાયિક લીધેલ છે ત્યારથી બે ઘડી એટલે ૪૮ અડતાલીસ—મીનીટ પૂરી થઇ હોયતો પારવું પણ જો ઓછી—હોયતો પૂરી થાય પછી પારવું જોઇએ તેનો વિધિ આ રીતે છે.)

(પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણો ? વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ॥ ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ ॥ ગમણાગમણે ॥ પાણક્કમણે, બીયક્કમક્કણે, હરિયક્કમણે ॥ ઓસા ઉત્તિંગ પણગદગ મટ્ટી મક્કડા સંતાણા સંકમણે ॥ જે મે જીવા

વિરાહિયા ।। એગિંદિયા બેઇંદિયા તેઇંદિયા ચઉરિંદિયા પંચિંદિયા ।। અભિહયા વત્તિયા લેસિયા સંઘાઇયા સંઘટ્ટિયા પરિયાવિયા કિલામિયા ઉદ્દવિયા ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા જીવિયાઓ વવરોવિયા ।। તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ।।

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।।

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ।।૧।। સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ।।૨।। એવ માઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ।। ૩ ।। જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણ નમુક્કારેણં ન પારેમિ ।।૪।। તાવકાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ।। ૫ ।।

(પછી એક લોગસ્સનો અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥ ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥ ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસભ મજિઅંચ વંદે ॥ સંભવ મભિણંદણં સુમઇંચ ॥
પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
વિમલ મણંતં ચ જિણં ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિ સુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥
એવં મએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલાપહીણજરમરણા ॥
ચઉવીસંપિ જિણવરા ॥ તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥
કિત્તિય વંદિય મહિમા ॥ જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇચ્છામિ ખમાસમણો વંદિઉં ॥ જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ ॥

(બેસી હાથ જોડીને)

ચઉક્કસાય પડિમલ્લુલ્લૂરણુ દુજ્જય મયણ બાણ મુસુમૂરણૂ ।। સરસ પિઅંગુવન્નુ ગયગામિઉ જયઉ પાસુ ભુવણત્તય સામિઉ।।૧।। જસુ તણુ કંતિ કડપ્પ સિણિદ્ધઉ ।। સોહઇ ફણિમણિકિરણાલિદ્ધઉ ।। નં નવ જલહર તડિલ્લયલંછિઉ ।। સો જિણુ પાસુ પયચ્છઉ વંછિઉ।।૨।।

નમુત્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ।। ૧ ।। આઇગરાણં, તિત્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ।। ૨ ।। પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવર ગંધહત્થીણં ।। ૩ ।। લોગુત્તમાણં લોગ-નાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ।। ૪ ।। અભયદયાણં, ચક્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં ।।૫।। ધમ્મ-દયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ।।૬।। અપ્પડિહયવરનાણ-દંસણધરાણં, વિઅટ્ટ છઉમાણં ।। ૭ ।। જિણાણં, જાવયાણં, તિન્નાણં, તારયાણં, બુદ્ધાણં, બોહયાણં, મુત્તાણં, મોઅગાણં ।।૮।। સવ્વનૂણં, સવ્વ દરિસીણં, સિવ–મયલ–મરૂઅ–મણંત મક્ખય–મવ્વાબાહ મપુ-ણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇનામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં, નમો

જિણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઈઆ સિદ્ધા ॥ જેઅ ભવિસ્સંતિ ણાગએ કાલે ॥ સંપઇ અ વટ્ટમાણા ॥ સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જાવંતિ ચેઇઆઇં ॥ ઉદ્ધે અ અહે અ તિરિઅ લોએ અ ॥ સવ્વાઇં તાઇં વંદે ॥ ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં ॥ ૧ ॥

(એક ખમાસમણ દઇને)

જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥ સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥ તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં ॥૧॥

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

ઉવસગ્ગહરંપાસં ॥ પાસંવંદામિ કમ્મઘણમુક્કં ॥ વિસહર વિસનિન્નાસં ॥ મંગલ કલ્લાણ આવાસં ॥૧॥ વિસહર ફુલિંગમંતં ॥ કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ ॥ તસ્સ ગહરોગમારી ॥ દુટ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં ॥ ૨ ॥ ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો ॥ તુજ્ઝ પણામોવિ બહુફલો હોઇ ॥ નરતિરિએસુ વિ જીવા ॥ પાવંતિ ન દુઃખદોગચ્ચં ॥૩॥ તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે ॥ ચિંતામણિ કપ્પપાયવબ્ભહિએ ॥ પાવંતિ અવિગ્ઘેણં ॥ જીવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥ ઇઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિઅએણ ॥ તા દેવ દિજ્જ બોહિં ॥ ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥૫॥

જયવીઅરાય જગગુરૂ ।। હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં ।। ભવનિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ ઇટ્ઠફલસિદ્ધિ ૧ લોગવિરૂદ્ધચ્ચાઓ ।। ગુરૂજણ પૂઆ પરત્થકરણં ચ ।। સુહગુરૂજોગો તવ્વયણ સેવણા આભવમખંડા ।।૨।। વારિજ્જઇ જઇવિનિઆણ બંધણં, વીઅરાય તુહ સમએ તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ।। ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ।।૩।। દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓ ।। સમાહિમરણં ચ બોહિ-લાભો અ, સંપજ્જઉ મહએઅં ।। તુહનાહ પણામ કરણેણં સર્વ મંગલમાંગલ્યમ્ ।। સર્વ કલ્યાણ કારણમ્ ।। પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં ।। જૈનં જયતિ શાસનમ્ ।।

ખમા. દઇને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ મુહપત્તિ પડિલેહુ ઇચ્છં.

(એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણ દઇને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક પારૂં ? ।। યથાશક્તિ ।। (ખમા૦) ઇચ્છારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયક પાર્યું, તહત્તિ.

(પછી જમણો હાથ સ્થાપી ૧ નવકાર તથા સામાઇય વયજુત્તોની ગાથા વગેરે બોલવાં.)

નમો અરિહંતાણં ।। ૧ ।। નમો સિદ્ધાણં ।। ૧ ।। નમો આયરિયાણં ।। ૩ ।। નમો ઉવજ્ઝાયાણં ।। ૪ ।।

નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં ॥૫॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥૬॥ સવ્વપાવ પ્પણાસણો ॥૭॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥૮॥ પઢમં હવઈ મંગલં ॥ ૯ ॥

સામાઇય વયજુત્તો, જાવ મણે હોઇ નિયમ સંજુત્તો॥ છિન્નઇ અસુહં કમ્મં ॥ સામાઇઅ જત્તિઆવારા ॥૧॥ સામાઇઅંમિ ઉ કએ, સમણો ઇવ સાવઓ હવઇ જમ્હા એએણ કારણેણં ॥ બહુસો સામાઇઅં કુજ્જા ॥ ૨ ॥

સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાર્યું, વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ દશ મનના, દશ વચનના, બાર કાયાના. એ બત્રીશ દોષમાં જે કોઇ દોષ લાગ્યો હોય તે સર્વે મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી જો સામાયિક લેતી વખતે નવકારને પંચિંદિઅથી સ્થાપના સ્થાપેલ હોયતો આપણા પોતાના મુખ સન્મુખ સવળો હાથ (હથેલી) રાખી નવકાર એક ગણવો. પરંતુ સ્થાપનાચાર્ય હોય તો નવકાર ગણવાનો નથી પણ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં સુધી બોલવું.

ઇતિ દેવસિઅ પ્રતિક્રમણ વિધિ સમાપ્ત.

પખ્ખિ-પાક્ષિક પ્રતિક્રમણ વિધિસહિત.

પ્રથમ સામાયિક લેવાનો વિધિ.

પ્રથમ પોતાનાથી ઉંચે આસને પુસ્તક નવકારવાલી પ્રમુખ મુકીને શ્રાવક. શ્રાવિકા, કટાસણું, મુહપત્તિ, ચરવલો લઇ શુદ્ધ વસ્ત્ર પહેરી જગ્યા પુંજી, કટાસણા ઉપર બેસી મુહપત્તિ ડાબા હાથમાં મુખપાસે રાખી, જે સ્થાપનાચાર્ય સ્થાપવાના છે તે સ્થાપનાજીના સન્મુખ જમણા હાથની હથેળી રાખીને આ નીચે મુજબ શ્રી 'નવકાર' તથા 'પંચિંદિઅ' એ બે સૂત્ર કહેવાં. પરંતુ જો મુનિરાજની પાસે હોય છે તે સ્થાપનાચાર્યજી હોય, એટલે તેના સન્મુખ કરવાનું હોય તો નવકાર-પંચિંદિઅ કહીને સ્થાપના ન કરવી પણ પાધરા ખમાસમણ દઇને ઇરિયાવહિયં એ સૂત્રથીજ ક્રિયા શરૂ કરવી.

નમો અરિહંતાણં ।। નમો સિદ્ધાણં ।। નમો આયરિયાણં ।। નમો ઉવજ્ઝાયાણં ।। નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં ।।

એસો પંચ નમુક્કારો ॥ સવ્વપાવ પ્પણાસણો ॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥ પઢમં હવઈ મંગલં ॥

(પંચિંદિઅ સૂત્ર)

પંચિંદિઅ સંવરણો, તહ નવવિહ બંભચેર ગુત્તિધરો, ચઉવિહ કસાય મુક્કો, ઇઅ અટ્ઠારસ ગુણેહિં સંજુત્તો ।૧। પંચ મહવ્વય જુત્તો, પંચવિહાયાર પાલણ સમત્થો; પંચસમિઓ તિગુત્તો. છત્તીસ ગુણો ગુરૂ મુજ્ઝ. ॥૨॥

(હવે ખમાસમણ દઈને ઇરિયાવહિયં–પડિક્કમવા તે આ રીતે–)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ. ॥ ૩ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ ! ઇચ્છં, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ॥ ૧ ॥ ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ ॥૨॥ ગમણાગમણે ॥૩॥ પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસા ઉત્તિંગ-પણગ દગ મટ્ટી-મક્કડા સંતાણા–સંકમણે ॥૪॥ જે મે જીવા વિરાહિયા ॥૫॥ એગિંદિયા, બેઇંદિયા, તેઇંદિયા, ચઉરિંદિયા, પંચિંદિયા ॥ ૬ ॥ અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા,

ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૭ ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ધા-યણટ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં ૨ એવ માઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(પછી નીચે લખેલ છે તે એક લોગસ્સનો 'ચંદેસુનિમ્મલયરા' સુધી અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી આ રીતે પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥ ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥ ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસભ મજિઅં ચ વંદે ।। સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇંચ।।
પઉમપ્પહં સુપાસં ।। જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ।। ૨ ।।
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં ।। સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ।।
વિમલમણંતં ચ જિણં ।। ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ।।૩।।
કુંથું અરં ચ મલ્લિં ।। વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ।।
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં ।। પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ।। ૪ ।।
એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,
ચઉવીસંપિ જિણવરા ।। તિત્થયરા મે પસીયંતુ ।। ૫ ।।
કિત્તિય વંદિય મહિયા જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ।।
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ।। સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ।। ૬ ।।
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ।। આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ।।
સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ।। ૭ ।।

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ? વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મત્થએણ વંદામિ.

(એ રીતે ખમાસમણ દેવું અને હાથ જોડીને આ આદેશ બોલવો.)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સામાયિક મુહપત્તિ પડિલેહું 'ઇચ્છ'

(એમ કહી બેસીને મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા૦)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક સંદિસાહું ? "ઇચ્છં" (ખમા૦) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક ઠાઉં ? "ઇચ્છં"

(એમ કહી ચરવળો હોય તો ઉભા રહી, ન હોય તો બેઠાં બેઠાં હાથ જોડીને એક નવકાર ગણવો.)

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિઆણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએ સવ્વસાહૂણં, એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વ પાવપ્પણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઈ મંગલં ॥

પછી (હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચારાવોજી.

એમ ગુરૂજીને–તે ન હોય તો વડીલ શ્રાવકને કહેવું. એ કોઇ ન હોય તો પોતાના હાથે નીચે મુજબ કરેમિભંતેનો પાઠ ઉચ્ચરી લેવો. આપણા પહેલાં જેણે સામાયિક લીધેલ હોય તે ઉમ્મરમાં કે જ્ઞાનમાં ન્હાનો હોય તો પણ તે વડીલ કહેવાય.

કરેમિભંતે ! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કાર-

ચોવિહાર ઉપવાસનું—

સૂરે ઉગ્ગએ અબ્ભત્તટ્ઠં [1]પચ્ચક્ખાઇ ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં પાણં ખાઇમં સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરઇ.[2]

૨ જો તિવિહાર ઉપવાસ, આંબેલ, નિવી, એકાસણું કે બેયાસણું, કર્યું હોય તો—

પાણહારનું—

પાણહાર દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે.

૩ છુટું જમ્યા હોય ને હવે બિલકુલ પાણી ન પીવું હોય તો—

ચઉવ્વિહાર—

દિવસચરિમં પચ્ચક્ખાઇ ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં અન્નત્થણાભોગેણં,

---

૧. પોતાની મેળે કરીએ તો 'પચ્ચક્ખાઇ' છે ત્યાં 'પચ્ચક્ખામિ' ને
૨. 'વોસરે' છે ત્યાં 'વોસિરામિ' બોલવું એમ દરેકમાં સમજવું.

સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયા-ગારેણં, વોસિરે.

૪ ફક્ત પાણી પીવું હોય તો—

તિવિહાર—

દિવસ ચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, તિવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિ વત્તિયા-ગારેણં વોસિરે.

૫ પાણી અને મુખવાસની છૂટ રાખવી હોય તો—

દુવિહાર—

દિવસ ચરિમં પચ્ચક્ખાઇ, દુવિહિંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તારાગારેણં, સવ્વસમાહિ વત્તિયાગારેણં વોસિરે.

(પછી ખમા૦) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરૂં ? ઇચ્છં

એમ કહી બેસી ડાબો ઢીંચણ ઊંચો કરી હાથ જોડીને અત્ર લખ્યું છે તે સકલાર્હત્‌૦ નું ચૈત્યવંદન કરવું.

॥ સકલાર્હત્-ચૈત્યવંદન ॥

॥ સકલાર્હત્પ્રતિષ્ઠાન-મધિષ્ઠાનં શિવશ્રિયઃ ॥ ભૂર્ભુવઃસ્વસ્ત્રયીશાન-માર્હંત્યં પ્રણિદધ્મહે ॥ ૧ ॥ નામાકૃતિદ્રવ્યભાવૈઃ, પુનતસ્ત્રિજગજ્જનં ॥ ક્ષેત્રે કાલે ચ, સર્વસ્મિન્નર્હતઃ સમુપાસ્મહે ॥ ૨ ॥ આદિમં પૃથિવિનાથ-માદિમં નિષ્પરિગ્રહં ॥ આદિમં તીર્થનાથં ચ, ઋષભસ્વામિનં સ્તુમઃ ॥ ૩ ॥ અર્હંત મજિતં વિશ્વ-કમલાકર ભાસ્કરં ॥ અમ્લાનકેવલાદર્શ-સંક્રાંતજગતં સ્તુવે ॥ ૪ ॥ વિશ્વભવ્યજનારામ-કુલ્યાતુલ્યા જયંતુ તાઃ દેશનાસમયે વાચઃ, શ્રીસંભવજગત્પતેઃ ॥ ૫ ॥ અનેકાંતમતાંભોધિ-સમુલ્લાસનચંદ્રમાઃ ॥ દદ્યાદમંદમાનંદં, ભગવાનભિનંદનઃ ॥ ૬ ॥ દ્યુસત્કિરીટ શાણાગ્રો-ત્તેજિતાંઘ્રિનખાવલિઃ ॥ ભગવાન્ સુમતિસ્વામી, તનોત્વભિમતાનિ વઃ ॥ ૭ ॥ પદ્મપ્રભપ્રભોર્દેહ-ભાસઃ પુષ્ણંતુ વઃ શ્રિયં ॥ અંતરંગારિમથને, કોપાટોપાદિવારુણાઃ ॥૮॥ શ્રી સુપાર્શ્વજિનેંદ્રાય, મહેંદ્રમહિતાંઘ્રયે ॥ નમશ્ચતુર્વર્ણસંઘ, ગગનાભોગ ભાસ્વતે ॥૯॥ ચંદ્રપ્રભપ્રભોશ્ચંદ્ર, મરિચિનિચયોજ્જ-

વલા ।। મૂત્તિર્મૂર્તસિતધ્યાન, નિર્મિતેવ શ્રિયેસ્તુ વઃ ।।૧૦।। કરામલકવદ્વિશ્વં, કલયન્ કેવલશ્રિયા અચિંત્ય માહાત્મ્યનિધિઃ, સુવિધિર્બોધયેસ્તુ વઃ ।।૧૧।। સત્ત્વાનાં પરમાનંદ–કંદોદ્ભેદ નવાંબુદઃ ।। સ્યાદ્વાદામૃતનિસ્યંદી, શીતલઃ પાતુ વો જિનઃ ।।૧૨।। ભવરોગાર્ત્ત જંતૂના–મગદંકારદર્શનઃ ।। નિઃશ્રેયસશ્રીરમણઃ, શ્રેયાંસ શ્રેયસેસ્તુ વઃ ।। ૧૩ ।। વિશ્વોપકારકીભૂત–તીર્થકૃતકર્મનિર્મિતિઃ ।। સુરાસુરનરૈઃ પૂજ્યો, વાસુપૂજ્યઃ પુનાતુ વઃ ।। ૧૪ ।। વિમલ સ્વામિનો વાચઃ, કતકક્ષોદસોદરાઃ ।। જયંતિ ત્રિજગચ્ચેતો, જલનૈર્મલ્યહેતવઃ ।। ૧૫ ।। સ્વયંભૂરમણસ્પર્દ્ધિ–કરૂણારસવારિણા ।। અનંતજિદનંતાં વઃ, પ્રયચ્છતુ સુખશ્રિયં ।।૧૬।। કલ્પદ્રુમસધર્મ્માણ, મિષ્ટ પ્રાપ્તૌ શરીરિણાં ।। ચતુર્દ્ધાધર્મદેષ્ટારં, ધર્મનાથમુપાસ્મહે ।।૧૭।। સુધાસોદરવાગ્જ્યોત્સ્ના, નિર્મલીકૃતદિંગ્મુખઃ ।। મૃગલક્ષ્મા તમઃશાંત્યૈ, શાંતિનાથ જિનોસ્તુ વઃ ।। ૧૮ ।। શ્રીકુંથુનાથો ભગવાન્ , સનાથોતિશયર્દ્ધિભિઃ ।। સુરાસુરનૃનાથાના–મેકનાથોસ્તુ વઃ શ્રિયે ।।૧૯।। અરનાથસ્તુ ભગવાં, શ્ચતુર્થાર નભોરવિઃ ।।

ચતુર્થપુરૂષાર્થં શ્રી-વિલાસં વિતનોતુ વઃ ॥ ૨૦ ॥ સુરાસુરનરાધીશ, મયૂર નવવારિદં ॥ કર્મદ્રૂન્મૂલને હસ્તિમલ્લં મલ્લિમભિષ્ટુમઃ ॥૨૧॥ જગન્મહામોહનિદ્રા, પ્રત્યૂપસમયોપમં ॥ મુનિસુવ્રતનાથસ્ય, દેશનાવચનં સ્તુમઃ ॥૨૨॥ લુઠંતો નમતાં મૂર્ધ્નિ, નિર્મલીકારકારણં ॥ વારિપ્લવા ઇવ નમેઃ, પાંતુ પાદનખાંશવઃ ॥૨૩॥ યદુ-વંશસમુદ્રેંદુઃ, કર્મકક્ષહુતાશનઃ ॥ અરિષ્ટનેમિર્ભગવાન્, ભૂયાદ્વોરિષ્ટનાશનઃ ॥૨૪॥ કમઠે ધરણેંદ્રે ચ, સ્વોચિતં કર્મ કુર્વતિ ॥ પ્રભુસ્તુલ્યમનોવૃત્તિઃ, પાર્શ્વનાથઃ શ્રિયે-સ્તુવઃ॥૨૫॥ શ્રીમતે વીરનાથાય, સનાથાયાદ્ભુતશ્રિયા ॥ મહાનંદસરોરાજ-મરાલાયાર્હતે નમઃ ॥ ૨૬ ॥ કૃતા-પરાધેપિ જને. કૃપામંથરતારયોઃ ઇષદ્બાષ્પાર્દ્રયોર્ભદ્રં, શ્રી વીરજિન નેત્રયોઃ ॥૨૭॥ જયતિ વિજિતાન્યતેજાઃ, સુરાસુરાધીશસેવિતઃ શ્રીમાન્ ॥ વિમલસ્ત્રાસવિરહિત-સ્ત્રિભુવનચૂડામણિર્ભગવાન્ ॥૨૮॥ વીરઃ સર્વસુરાસુરેંદ્ર મહિતો, વીરં બુધાઃ સંશ્રિતાઃ, વીરેણાભિહતઃ સ્વકર્મ-નિચયો, વીરાય નિત્યં નમઃ ॥ વીરાત્તીર્થમિદં પ્રવૃત્ત-મતુલં વીરસ્ય ઘોરં તપો, વીરે શ્રી-ધૃતિ-કીર્તિ-કાંતિ-

નિચય શ્રીવીર ભદ્રં દિશ ॥૨૯॥ અવનિતલગતાનાં, કૃત્રિમાકૃત્રિમાનાં,વરભુવનગતાનાં દિવ્ય વૈમાનિકાનાં॥ ઇહ મનુજ કૃતાનાં દેવરાજાર્ચિતાનાં ॥ જિનવર ભુવનાનાં ભાવતોહં નમામિ ॥ ૩૦ ॥ સર્વેષાં વેધસામાદ્ય–માદિમં પરમેષ્ઠિનાં ॥ દેવાધિદેવં સર્વજ્ઞં, શ્રી વીરં પ્રણિદધ્મહે ॥ ૩૧ ॥ દેવોનેક ભવાર્જિતોર્જિતમહાપાપપ્રદીપાનલો, દેવઃ સિદ્ધિવધૂવિશાલહૃદયાલંકાર હારોપમઃ ॥ દેવોષ્ટાદશદોષસિંધુરઘટાનિર્ભેદપંચાનનો, ભવ્યાનાં વિદધાતુ વાંછિતફલં શ્રીવીતરાગોજિનઃ॥૩૨॥ ખ્યાતોષ્ટાપદપર્વતો ગજપદઃ સમ્મેત શૈલાભિધઃ, શ્રીમાન્ રૈવતકઃ પ્રસિદ્ધમહિમા શત્રુંજયો મંડપઃ ॥ વૈભારઃ કનકાચલોર્બુદગિરિઃ શ્રીચિત્ર કૂટાદય–સ્તત્ર શ્રી ઋષભાદયો જિનવરાઃ કુર્વંતુ વો મંગલં ॥૩૩॥ઇતિ

જંકિંચિ નામતિથ્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ ॥ જાઇં જિણબિંબાઇં, તાઇં સવ્વાઇં વંદામિ.

નમુથ્થણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥૧॥ આઇગરાયણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિ-

સવરગંધહત્થીણં ॥૩॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઈવાણં, લોગપજ્જોઅગરાણં ॥૪॥ અભયદયાણં, ચખ્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં સરણદયાણં બોહિદયાણં ॥૫॥ ધમ્મદયાણં ધમ્મદેસયાણં ધમ્મનાયગાણં ધમ્મસારહીણં ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ॥૬॥ અપ્પડિહયવરનાણ દંસણધરાણં, વિઅટ્ટછઉમાણં ॥૭॥ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં બુદ્ધાણ બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં ॥૮॥ સવ્વનૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ મયલ મરૂઅ મણંત મખ્ખય મવ્વાબાહમપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઈ નામધેયં ઠાણં, સંપત્તાણં નમો જિણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જે અ અઈઆ સિદ્ધા ॥ જે અ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઈ અ વટ્ટમાણા ॥ સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(પછી ચરવલો હોય તો ઉભા થઈને, ને ન હોય તો ઢીંચણ ઢાળી બેસીને. અરિહંત ચેઈઆણં વગેરે કહેવું.)

અરિહંત ચેઈઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧ વંદણ વત્તિઆએ, પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ

વત્તિઆએ ૨ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ, ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વદ્ધમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ૩

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિટ્ઠિસંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવકાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ ૫.

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને આ થોય કહેવી.)

સ્નાતસ્યા પ્રતિમસ્ય મેરૂશિખરે, શચ્યા વિભોઃ શૈશવે ॥
રૂપાલોકન વિસ્મયાહૃત રસ ભ્રાંત્યા ભ્રમચ્ચક્ષુષા ॥
ઉન્મૃષ્ટં નયનપ્રભાધવલિતં ક્ષીરોદકાશંકયા,
વક્ત્રં યસ્ય પુનઃપુનઃ સ જયતિ શ્રીવર્દ્ધમાનો જિનઃ॥૧॥
(પછી) લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥ ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥ ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥

ઉસભ મજિઅં ચ વંદે સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઈં ચ ॥
પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
વિમલમણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥
એવં મએ અભિથુઆ વિહુયરયમલાપહીણજરમરણા ॥
ચઉવીસંપિ જિણવરા ॥ તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥ ૫ ॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥૬॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

સવ્વલોએ અરિહંત ચેઇઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧
વંદણવત્તિઆએ, પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ૨ સદ્ધાએ મેહાએ ધિઇએ ધારણાએ અણુપ્પેહાએ વદ્ધમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, ૩

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં,

છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં, ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને બીજી થોય કહેવી.)

હંસાંસાહત પદ્મરેણુ કપિશ ક્ષીરાર્ણવાંભોભૃતૈઃ ॥
કુંભૈરપ્સરસાં પયોધરભર પ્રસ્પર્દ્ધિભિઃ કાંચનૈઃ ॥
યેષાં મંદરરત્નશૈલશિખરે જન્માભિષેકઃ કૃતઃ ॥
સર્વૈઃ સર્વ સુરાસુરેશ્વરગણૈસ્તેષાં નતોહં ક્રમાન્, ॥૨॥

(પછી) પુખ્ખરવરદીવડ્ઢે, ધાયઈસંડે અ જંબુદીવે અ ॥ ભરહેરવય વિદેહે, ધમ્માઇગરે નમંસામિ ૧ તમ તિમિર પડલવિદ્ધંસણસ્સ સુરગણ નરિંદ મહિઅસ્સ ॥ સીમાધરસ્સ વંદે, પપ્ફોડીઅ મોહજાલસ્સ ।૨। જાઇજરામરણસોગપણાસણસ્સ, કલ્લાણ પુખ્ખલવિસા-

લસુહાવહસ્સ ॥ કો દેવદાણવ નરિંદગણચ્ચિઅસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સારમુવલબ્ભ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥ સિદ્ધે ભો પયઓ ણમો જિણમએ નંદી સયા સંજમે ॥ દેવં નાગસુવન્નકિન્નરગણસ્સબ્ભૂઅ ભાવચ્ચિએ ॥ લોગો જત્થ પઇટ્ઠિઓ જગમિણં તેલુક્કમચ્ચાસુરં ॥ ધમ્મો વડ્ઢઉ સાસઓ વિજયઓ ॥ ધમ્મુત્તરં વડ્ઢઉ ॥ ૪ ॥

સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ૧ વંદણ વત્તિઆએ, પૂઅણ વત્તિઆએ, સક્કાર વત્તિઆએ, સમ્માણ વત્તિઆએ, બોહિલાભ વત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ૨ સદ્ધાએ મેહાએ ધિઇએ ધારણાએ અણુપ્પેહાએ વડ્ઢમાણીએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૩ ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ॥૧॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥૨॥ એવ માઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥ ૩ ॥ જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવકાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૫ ॥

(૧ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને ત્રીજી આ થોય કહેવી:)

અર્હદ્વક્ત્રપ્રસૂતં ગણધરરચિતં દ્વાદશાંગં વિશાલં ॥
ચિત્રં-બહ્વર્થયુક્તં-મુનિગણ-વૃષભૈર્ધારિતં-બુદ્ધિમદ્ભિઃ
મોક્ષાગ્રદ્વારભૂતં વ્રતચરણફલં જ્ઞેયભાવપ્રદીપં ॥
ભક્ત્યા નિત્યં પ્રપદ્યે શ્રુતમહમખિલં સર્વલોકૈકસારમ્ ૩

(પછી) સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં ॥ પારગયાણં પરંપરગયાણં ॥
લોઅગ્ગ મુવગયાણં ॥ નમો સયા સવ્વ સિદ્ધાણં ॥૧॥
જો દેવાણ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવદેવમહિઅં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
ઇક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણવરવસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥
સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેઇ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥
ઉજ્જિંત સેલ સિહરે, દિક્ખા નાણં નિસીહિઆ જસ્સ
તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં ॥ અરિટ્ઠનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥
ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણવરા ચઉવ્વીસં ॥
પરમટ્ઠ નિટ્ઠિઅટ્ઠા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૫ ॥

વેઆવચ્ચગરાણં, સંતિગરાણં, સમ્મદિટ્ઠિ સમાહિગરાણં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં,

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં,

ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥ ૨ ॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં નપારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(૧ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને ચોથી થોય નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ કહીને કહેવી તે આ–)

નિષ્પંકવ્યોમનીલ દ્યુતિમલસદ્દશં બાલચંદ્રાભદંષ્ટ્રં॥ મત્તંઘંટારવેણ પ્રસૃતમદજલં પૂરયંતં સમંતાત્ ॥ આરૂઢો દિવ્યનાગં વિચરતિ ગગને કામદઃ કામરૂપી॥ યક્ષઃ સર્વાનુભૂતિર્દિશતુ મમ સદા સર્વ કાર્યેષુ સિદ્ધિં ૪

(બેસીને) નમુથ્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥ આઇગરાણં, તિથ્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરીઆણં, પુરિસવર ગંધહથ્થીણં॥૩॥ લોગુત્તમાણં લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ૪ અભયદયાણં,ચખ્ખુદયાણં,મગ્ગદયાણં,સરણદયાણં,

બોહિદયાણં ॥૫॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મ-નાયગાણં,ધમ્મસારહીણં,ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ૬ અપ્પડિયહયવરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટ છઉમાણં ૭ જિણાણં, જાવયાણં, તિન્નાણં, તારયાણં, બુદ્ધાણં, બોહયાણં,મુત્તાણં, મોઅગાણં ॥૮॥ સવ્વનૂણં, સવ્વ દરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત મખ્ખય-મવ્વા-બાહ મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇનામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં, નમો જિણાણં જિઅભયાણં ॥૯॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સંતિ ણાગએ કાલે ॥ સંપઇ વટ્ટમાણા ॥ સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

(અથ ભગવાનાદિ વંદન) ખમા૦ દઇને ભગવાનૂહં, ખમા૦ દઇને આચાર્યહં, ખમા૦ દઇને ઉપાધ્યાયહં ખમા૦ દઇને સર્વ સાધુહં.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિય પડિ-ક્કમણે ઠાઉં. ઇચ્છં ॥

(પછી ચરવલા ઉપર કે કટાસણા ઉપર જમણો હાથ થાપીને

સવ્વસ્સવિ, દેવસિઅ, દુચ્ચિંતિઅ દુબ્ભાસિઅ, દુચ્ચિટ્ઠિઅ, મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

(પછી ચરવલો હોયતો ઉભા થઇ કે બેસીને હાથ જોડીને)

કરેમિભંતે, સામાઇઅં ॥ સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ ॥ જાવનિયમં પજ્જુવાસામિ ॥ દુવિહં, તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જો મે દેવસિઓ, અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો. અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ, સામાઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં, ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં ખંડિઅં, જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણઠ્ઠાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ॥ ૧ ॥ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ॥૨॥ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ॥૩॥ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ॥૪॥ તાવ કાયં ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥૫॥

(આ આઠ ગાથાનો કે આઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.)

નાણંમિ દંસણંમિ અ ॥ ચરણંમિ તવંમિ તહ ય વિરિયંમિ ॥ આયરણં આયારો ॥ ઇઅ એસો પંચહા ભણિઓ ॥૧॥ કાલે વિણએ બહુમાણે ॥ ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે ॥ વંજણ અત્થ તદુભએ ॥ અટ્ઠવિહો નાણ માયારો ॥ ૨ ॥ નિસ્સંકિઅ નિક્કંખિઅ ॥ નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢ દિટ્ઠી અ ॥ ઉવવૂહ થિરીકરણે ॥ વચ્છલ્લપભાવણે અટ્ઠ ॥ ૩ ॥ પણિહાણ જોગજુત્તો ॥ પંચહિં સમિઇહિં તિહિં ગુત્તીહિં ॥ એસ ચરિત્તાયારો ॥ અટ્ઠવિહો હોઈ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥ બારસ

વિહંમિવિ તવે ॥ સબ્ભિંતર બાહિરે કુસલ દિટ્ઠે ॥ અગિલાઇ અણાજીવી ॥ નાયવ્વો સો તવાયારો ॥ ૫ ॥ અણસણ મૂણોયરિયા ॥ વિત્તી સંખેવણં રસચ્ચાઓ ॥ કાય કિલેસો સંલી–ણયા ય બજ્ઝો તવો હોઇ ॥ ૬ ॥ પાયચ્છિત્તં વિણઓ ॥ વેયાવચ્ચં તહેવ સજ્ઝાઓ ॥ ઝાણં ઉસ્સગ્ગો વિ અ ॥ અબ્ભિંતરઓ તવો હોઇ ॥ ૭ ॥ અણિગૂહિય બલ વિરિઓ ॥ પરિક્કમઇ જો જહુત્ત માઉત્તો ॥ જુંજઇ અ જહાથામં ॥ નાયવ્વો વીરિઆયારો ॥ ૮ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ મજિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇં ચ ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥ વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥ વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥

એવંમએ અભિથુઆ,વિહુય રયમલા પહીણ જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥૬॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

(પછી બેસીને ત્રીજા આવશ્યકની મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી બેવાર વાંદણા દેવાં પણ બીજીવારને વાંદણે 'આવસિઆએ' પદ નહિ.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં, નિસીહિ ॥ અ-હો કા-યં કા-ય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે દિવસો વઇક્કંતો ? ॥ જત્તા ભે ? જવણિજ્જં ચ ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ? દેવસિઅં વઇક્કમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નયરાએ, જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ. માયાએ, લોભાએ ॥ સવ્વકાલિઆએ, સવ્વમિચ્છોવયારાએ,

સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ, આસાયણાએ, જો મે અઇ-આરો કઓ ॥ તસ્સ ખમાસમણો ? પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

(હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિઅં આલોઉં ॥ ઇચ્છં ॥ આલોએમિ. જો મે દેવસિઓ અઇયારો કઓ ॥ કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો ॥ દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો, અણિચ્છિ-અવ્વો અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે ॥ સુએ સમાઇએ તિણ્હં ગુત્તીણં, ચઉણ્હં કસાયાણં પંચણ્હ મણુવ્વયાણં, તિણ્હં ગુણવ્વયાણં ચઉણ્હં સિખ્ખાવયાણં ॥ બારસ વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સ ॥ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

સાત લાખ પૃથ્વીકાય ॥ સાત લાખ અપૂકાય ॥ સાત લાખ તેઉકાય ॥ સાત લાખ વાઉકાય ॥ દશ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય ॥ ચૌદલાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય ॥ બે લાખ બેઇંદ્રિઅ, બે લાખ તેઇંદ્રિઅ ॥ બે લાખ ચૌરિંદ્રિઅ, ચાર લાખ દેવતા ॥ ચાર

ાખ નારકી ॥ ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રિઅ ॥ ચૌદ
ાખ મનુષ્ય એવંકારે ચોરાશી લાખ જીવયોનિ માંહે
ાહારે જીવે જે કોઇ જીવ હણ્યો હોય, હણાવ્યો
ોય, હણતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યો હોય, તે સર્વે મને,
ચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠ્ઠે ક્રોધ, સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દશમે રાગ, ઇગ્યારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન, ચૌદમે પૈશુન્ય, પંદરમે રતિ અરતિ, સોળમે પરપરિવાદ, સત્તરમે માયા મૃષાવાદ, અઢારમે મિથ્યાત્વશલ્ય ॥ એ અઢાર પાપસ્થાનક માંહિ માહરે જીવે જે કોઇ પાપ સેવ્યું હોય. સેવરાવ્યું હોય. સેવતાં પ્રત્યે અનુમોદ્યું હોય, તે સર્વે મને, વચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

સવ્વસ્સવિ, દેવસિઅ, દુચ્ચિંતિઅ દુબ્ભાસિઅ દુચ્ચિટ્ઠિઅ ॥ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ઇચ્છં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

(પછી બેસી ધનુરાસને અથવા જમણો ઢીંચણ ઉભો કરીને નીચે પ્રમાણેનાં સૂત્રો તથા વંદિતાસૂત્ર બોલવું.)

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આય-રિઆણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએ સવ્વસા-હૂણં એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વ પાવપ્પણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં ॥

કરેમિભંતે, સામાઇયં ॥ સાવજ્જં જોગં પચ્ચ-ક્ખામિ ॥ જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ ॥ દુવિહં, તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે દેવસિઓ અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિ-ચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગ પાઉગ્ગો ॥ નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામા-ઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં; ચઉન્હ સિક્ખા-

વયાણં ॥ બારસ વિહસ્સ સાવગ ધમ્મસ્સ ॥ જં ખં-
ડિઅં જં વિરાહિઅં ॥ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

વંદિત્તુ સવ્વ સિદ્ધે, ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહૂ અ,
ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, સાવગધમ્માઇઆરસ્સ. ૧
જો મે વયાઇઆરો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ,
સુહુમો અ બાયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨
દુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે,
કારાવણે અ કરણે, પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં. ૩
જં બદ્ધમિંદિએહિં, ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪
આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે,
અભિઓગે અ નિઓગે, પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં. ૫
સંકા કંખ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ,
સમ્મત્તસ્સઇઆરે. પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં. ૬
છક્કાયસમારંભે, પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા,
અત્તટ્ઠા ય પરટ્ઠા, ઉભયટ્ઠા ચેવ તં નિંદે. ૭
પંચણ્હ મણુવ્વયાણં, ગુણવ્યાણં ચ તિણ્હ મઇયારે,
સિક્ખાણં ચ ચઉણ્હં, પડિક્કમે દેસિઅં સવ્વં. ૮

આણવણે પેસવણે, સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલક્ખેવે,
દેસાવગાસિઅંમિ, બીએ સિક્ખાવએ નિંદે. ૨૮
સંથારૂચ્ચારવિહી, પમાય તહ ચેવ ભોયણાભોએ,
પોસહવિહિવિવરીએ. તઇએ સિક્ખાવએ નિંદે. ૨૯
સચ્ચિત્તે નિક્ખિવણે, પિહિણે વવએસ મચ્છરે ચેવ,
કાલાઇક્કમદાણે, ચઉથે સિક્ખાવએ નિંદે. ૩૦
સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ, જા મે અસ્સંજએસુ અણુકંપા,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૧
સાહૂસુ સંવિભાગો, ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ,
સંતે ફાસુઅદાણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૨
ઇહલોએ પરલોએ, જીવિઅ મરણે અ આસંસપઓગે,
પંચવિહો અઇઆરો. મા મજ્ઝં હુજ્જ મરણંતે. ૩૩
કાએણ કાઇઅસ્સ, પડિક્કમે વાઇઅસ્સ વાયાએ.
મણસા માણસિઅસ્સ, સવ્વસ્સ વયાઇઆરસ્સ. ૩૪
વંદણવય સિક્ખાગારવેસુ, સન્ના કસાય દંડેસુ,
ગુત્તીસુ અ સમિઇસુ અ, જો અઇઆરો અ તં નિંદે. ૩૫
સમ્મદિટ્ઠી જીવો, જઇવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી
અપ્પો સિ હોઇ બંધો. જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઇ. ૩૬
તંપિ હુ સપડિક્કમણં, સપરિઆવં સઉત્તરગુણં ચ,

ખિપ્પં ઉવસામેઇ, વાહિવ્વ સુસિખ્ખિઓ વિજ્જો. ૩૭
જહા વિસં કુટ્ઠગયં, મંતમૂલવિસારયા,
વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં, તો તં હવઇ નિવ્વિસં. ૩૮
એવં અટ્ઠવિહં કમ્મં, રાગ દોસ સમજ્જિઅં,
આલોઅંતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણઇ સુસાવઓ ૩૯
કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોઇય નિંદિઅ ગુરૂસગાસે,
હોઈ અઇરેગ લહુઓ, ઓહરિઅભરૂવ્વ ભારવહો. ૪૦
આવસ્સએણ એએણ, સાવઓ જઇવિ બહુરઓ હોઈ,
દુખ્ખાણમંતકિરિઅં, કાહી અચિરેણ કાલેણ. ૪૧
આલોઅણા બહુવિહા, ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે,
મૂલગુણ-ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨
(અહિંથી ઉભા થઇને બેસીને કે હાથ જોડીને બોલવું.)

"તસ્સ ધમ્મસ્સ, કેવલિપન્નત્તસ્સ,"
અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ, વિરઓમિ વિરાહણાએ,
તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૪૩
જાવંતિ ચેઇઆઈં, ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ,
સવ્વાઇં તાઈં વંદે, ઇહ સંતો તથ્થ સંતાઈં. ૪૪
જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ,

સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં. ૪૫
ચિરસંચિય પાવપણાસણીઇ, ભવસયસહસ્સમહણીએ,
ચઉવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાઇ,વોલંતુ મે દિઅહા. ૪૬
મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહૂ સુઅં ચ ધમ્મો અ,
સમ્મદ્દિઠ્ઠી દેવા, દિંતુસમાહિં ચ બોહિં ચ. ૪૭
પડિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પડિક્કમણં,
અસદ્દહણે અ તહા વિવરીય પરૂવણાએ અ. ૪૮
ખામેમિ સવ્વ જીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે,
મિત્તી મે સવ્વ ભૂએસુ, વેરં મજ્ઝં ન કેણઇ. ૪૯
એવ મહં આલોઇઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં,
તિવિહેણ પડિક્કંતો વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૫૦

☞ આ સૂચના વાંચી બરાબર ખ્યાલમાં રાખો !—
હવે અહિંથી પ્રતિક્રમણમાં પખ્ખી૦ ના આદેશ ને પાઠ બોલાશે.

પખ્ખી૦ કે ચોમાસી અથવા તો સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ કરવામાં બધાં સૂત્ર તથા તેનો વિધિ અનુક્રમ તો સરીખો હોય છે. પરંતુ (ફરક) તેના આદેશનાં નામ બોલવામાં અબ્ભુટ્ઠિઆમાં, કાઉસ્સગ્ગમાં, તપમાં એમ તફાવત હોય છે. તેથી અજાણ્યાની સુગમતા ખાતર જ્યાં જ્યાં જે જે તફાવત આવે છે ત્યાં ત્યાં ચાલુ પખ્ખી૦ ના આદેશ રાખીને ( ) આવા કૌંસમાં

ચોમાસી, સંવચ્છરીનાં નામ લખીશું. એટલે જે વખતે જે પ્રતિક્રમણ હોય તેનાં નામ ને આદેશ લેવા. પણ બધાય ભેગા બોલવા નહિ. બસ હવે ચાલુ ક્રિયા શરૂ કરો!)

(ખમા૦ દઇ હાથ જોડીને) દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પખ્ખિ મુહપત્તિ પડિલેહું? ઇચ્છં.

(કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. (ચોમાસી પ્રતિ૦ હોય તો ચઉમાસી મુહપત્તિ ને સંવચ્છરી હોય તો સંવચ્છરી મુહ-પત્તિ પડિલેહું? એમ આદેશ બોલવો.) પછી વાંદણા બે વાર દેવાં બીજે વાંદણે 'આવસિઆએ' એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ॥ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં નિસીહિ ॥ અહો કાયં, કાય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો. અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે પખ્ખો વઇક્કંતો? (ચઉમાસી વઇક્કંતા કે સંવચ્છરો વઇક્કંતો) જત્તા ભે, જવણિજ્જં ચ ભે? ખામેમિ, ખમાસમણો! પખ્ખિઅં વઇક્કમં ॥ (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરીઅં વઇક્કમં) આવસિઆએ, પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં પખ્ખિઆએ (ચઉમાસિઆએ. કે સંવચ્છરિઆએ)

આસાયણાએ તિત્તીસન્નયરાએ, જંકિંચિ મિચ્છાએ, મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સવ્વકાલિયાએ, સવ્વમિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ, જો મે અઇયારો કઓ, તસ્સ ખમાસમણો! પડિક્કમામિ, નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ. ૧

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સંબુદ્ધા ખામણેણં અબ્ભુટ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર પખ્ખિઅં (ચઉમાસિઅં કે સંવચ્છરિઅં) ખામેઉં? ઇચ્છં, ખામેમિ પખ્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં)—

(અહિંથી જમણો હાથ સ્થાપી માથું નમાવી રાખીને બોલવું.)

એકપખ્ખસ્સ પન્નરસ દિવસાણં, પન્નરસ રાઇઆણં

(જો ચઉમાસી હોય તો—"ચારમાસાણં આઠ પખ્ખાણં એકસોવીશ રાઇ દિવસાણં." (બોલવું) અને સંવચ્છરી હોય તો "બાર માસાણં ચઉવીશ પખ્ખાણં ત્રણસેસાઠ રાઇ દિવસાણં" એમ કહેવું.)

જંકિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ભત્તે પાણે વિણએ વેઆવચ્ચે આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે સમાસણે

અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ જંકિંચિ મઝ્ઝ વિણય પરિહીણં સુહુમં વા બાયરં વા તુબ્ભે જાણહ, અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી હાથ જોડીને) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પક્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં) આલોઉં? ઇચ્છં. આલોએમિ જો મે પક્ખિઓ (ચઉમાસિઓ, કે સંવચ્છરિઓ) અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગ પાઉગ્ગો, નાણે દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ સામાઇએ તિન્હં ગુત્તીણં, ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવયાણં, તિન્હં ગુણવયાણં, ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમસ્સ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પક્ખિ (ચઉમાસિઅ, કે સંવચ્છરિઅ) અતિચાર આલોઉં? ઇચ્છં.—

(એમ કહીને નીચે મુજબ પાક્ષિક કે ચોમાસી અથવા સંવચ્છરીના અતિચાર કહેવા. ફક્ત પખ્ખી વગેરે નામ ફેરફાર કરવો. બાકી બધું સરખું સમજવું.

।। પાક્ષિક (ચૌમાસી કે સંવચ્છરીના) અતિચાર ।।

નાણંમિ દંસણંમિ અ,ચરણંમિ તવંમિ તહ ય વિરિયંમિ,
આયરણં આયારો, ઇઅ એસો પંચહા ભણિઓ. ૧
જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર. ચારિત્રાચાર, તપાચાર, વીર્યાચાર. એ પંચવિધ આચારમાંહિ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસ માંહિ (ચૌમાસી દિવસ, કે સંવચ્છરી દિવસ માંહિ એમ દરેક વખતે સમજવું) સૂક્ષ્મ બાદર, જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય તે સવિ હું મન, વચન, કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં, ।।૧।।

।। તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિચાર ।।

કાલે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે ।।
વંજણ અથ્થ તદુભએ, અઠ્ઠવિહો નાણમાયારો ।।૨।।
જ્ઞાન કાળવેળાયેં ભણ્યો, ગુણ્યો નહિ. વિનયહીન, બહુમાનહીન યોગઉપધાનહીન, અનેરાકન્હેં ભણી, અનેરો ગુરૂ કહ્યો, દેવવંદનવાંદણે પડિક્કમણે સજ્ઝાય કરતાં, ભણતાંગુણતાં કૂડોઅક્ષર કાનામાત્રે, આગલો

ઓછો ભણ્યો, સૂત્ર, અર્થ, બિહુ કૂડાં કહ્યાં ॥ સાધુતણે ધર્મે કાજો ડાંડો અણપડિલેહ્યાં કાજો અણઉધરિઓ, અસજ્જાઇ અણોજામાંહિ દશવૈકાલિકપ્રમુખ સિદ્ધાંત ભણ્યો, ગુણ્યો, શ્રાવકતણેધર્મે થિવિરાવલિ પડિક્કમણા-સૂત્ર, ઉપદેશમાળાપ્રમુખ ભણ્યો, કાળવેળા કાજો અણઉદ્ધરિયે પઢિયો, જ્ઞાનદ્રવ્ય ભક્ષિત ઉપેક્ષિત પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યો, વિણસતાં ઊવેખ્યો, સાર સંભાળ ન કીધી, તથા જ્ઞાનોપગરણ પાટી પોથી ઠવણી કવલી નોકારવાલી સાપડા સાપડી દસ્તરી વહી ઓલિયા પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થુંક લાગ્યો થુંકેકરી અક્ષર માંજ્યો, કન્હે છતાં આહાર નીહાર કીધો, જ્ઞાનવંત પ્રત્યે દ્વેષ મત્સર ચિંતવ્યો, અંતરાય અવજ્ઞા કીધી, આપણા જાણવાતણો ગર્વ ચિંતવ્યો ॥ જ્ઞાનાચારવિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસ (ચૌમાસી કે સંવચ્છરી દિવસ) માંહિ૦ ॥ ૧ ॥

॥ દર્શનાચારે આઠ અતિચાર ॥

નિસ્સંકિય નિક્કંખિય, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢ દિટ્ઠી અ,
ઉવવૂહ થિરીકરણે; વચ્છલપ્પભાવણે અટ્ઠ ॥ ૩ ॥

દેવગુરૂ ધર્મતણે વિષે નિશ્શંકપણું ન કીધું, તથા એકાંત નિશ્ચય ન કીધો ધર્મસંબંધિયા ફલતણે વિષે નિસ્સંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહીં, સાધુસાધ્વી પ્રત્યેં મલમલિન ગાત્ર દેખી દુગંચ્છા કીધી, મિથ્યાત્વીતણી પૂજાપ્રભાવના દેખી મૂઢદ્રષ્ટિપણું કીધું, તથા સંઘમાંહિ ગુણવંતતણી અનુપબૃહણા કીધી, અસ્થિરીકરણ અવાત્સલ્ય અપ્રીતિ, અભક્તિ કીધી, તથા દેવદ્રવ્ય, ગુરૂદ્રવ્ય સાધારણદ્રવ્ય, ભક્ષિત ઉપેક્ષિત, પ્રજ્ઞાપરાધે વિણાસ્યો વિણસતો ઉવેખ્યો, છતી શક્તિએ સાર સંભાળ ન કીધી તથા સાધર્મિકશું કલહ કર્મબંધ કીધો, અધોતી અષ્ટપટ મુખકોશપાખે દેવપૂજા કીધી, (બિંબપ્રત્યે) વાસકૂંપી ધૂપધાણું કળશતણો ઠબકો લાગ્યો, દેહેરા પોસાલમાંહિ મલશ્લેષ્મ લૂહ્યાં, હાસ્યકેલિ કુતૂહલ કીધાં, જિન ભુવને ચોરાશી આશાતના, ગુરૂપ્રત્યેં તેત્રીશ આશાતના ઠવણાહારીય હાથથકી પાડ્યા પડિલેહવા વિસાર્યાં, ગુરૂવચન તહત્તિ કરી પડિવજ્યું નહીં ।। દર્શનાચાર વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસ (ચૌમાસી કે સંવચ્છરી દિવસ) માંહિ० ।। ૨ ।।

॥ ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર ॥

પણિહાણ જોગજુત્તો, પંચહિં સમિઇહિં તિહિં ગુત્તિહિં, એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ઠવિહો હોઇ નાયવ્વો ॥ ૪ ॥ ઇર્યાસમિતિ ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ, આદાન-ભંડમત્ત નિખ્ખેવણાસમિતિ, પારિટ્ઠાવણિયાસમિતિ, મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, એ અષ્ટ પ્રવચન માતા સાધુ તણે ધર્મે સદૈવ, શ્રાવકતણે ધર્મે, સામાયિકપોસહ લીધે, રૂડીપેરે પાળ્યું નહીં, ખંડણા વિરાધના કીધી ॥ ચારિત્રાચાર વિષઇયો અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસ (ચૌમાસી કે સંવ૦) માંહિ૦ ॥૩॥

વિશેષતઃ શ્રાવકતણે ધર્મે સમ્યક્ત્વ મૂલ બારવ્રત ॥ સમ્યકત્વતણા પાંચ અતિચાર ॥ સંકાકંખ વિગિચ્છા ॥ શંકાઃ—શ્રી અરિહંતતણા બળ અતિશય, જ્ઞાનલક્ષ્મી ગાંભીર્યાદિકગુણ, શાશ્વતિપ્રતિમા ચારિત્રિયાનાં ચારિત્ર, શ્રી જિનવચનતણો સંદેહ કીધો ॥ આકાંક્ષાઃ—બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ્વર ક્ષેત્રપાલ ગોગો આસપાલ પાદરદેવતા ગોત્રદેવતા દેવદેહેરાનો પ્રભાવ દેખી રોગ આવે ઇહલોક પરલોકાર્થે પૂજ્યા માન્યા બૌધ સાંખ્ય સંન્યાસી ભરડા ભગત લિંગીયા યોગી દરવેશ, અને-

આળ દીધું, સ્વદારા મંત્રભેદ કીધો, અનેરાઇ કુણહનો મંત્ર આલોચ મર્મ પ્રકાશ્યો, કુણહને અપાય પાડવા કૂડી બુદ્ધિ દીધી, કૂડા લેખ લખ્યો, જુઠી સાખ ભરી, થાપણમોસો કીધો, કન્યા ઢોર ભૂમિ સંબંધિયા લેહણે દેહણે વાદ વઢવાડ કરતાં મોટકું જુઠું બોલ્યા ॥ બીજે સ્થૂલ મૃષાવાદ વિરમણવ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસ (ચોમા૦ કે સંવ૦)માંહિ૦ ૬

ત્રીજે સ્થૂલઅદત્તાદાન વિરમાણવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ તેના હડપ્પઓગે ॥ ઘર બાહિર ખેત્ર ખળે પરાયું અણમોકલ્યું લીધું વાવર્યું, ચોરાઇ વસ્તુ લીધી ચોર પ્રત્યે સંબલ દીધું, વિરૂદ્ધ રાજ્યાદિ કર્મ કીધું, કૂડા માન માપાં કીધાં, માતા પિતા પુત્ર મિત્ર કલત્ર વંચી કુણહને દીધું, જુદી ગાંઠ કીધી, નવા જુના સરસ નીરસ વસ્તુતણા ભેળ સંભેળ કીધા ॥ ત્રીજે સ્થૂલઅદત્તાદાન વિરમણવ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચોમા૦ કે સંવ૦) ॥૭॥

ચોથે સ્વદારા સંતોષ, પરસ્ત્રીગમન વિરમણવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ અપરિગ્ગહિયા ઇત્તર ॥ અપરિ-

ગૃહીતાગમન કીધું, અનંગક્રીડા કીધી, વિવાહ કારણ કીધું, કામભોગતણે વિષે અતિઅભિલાષ કીધો, દ્રષ્ટિવિપર્યાસ કીધો, આઠમ, ચઉદ્દશીતણા નિયમ લેઇ ભાંગ્યા, અતિક્રમ વ્યતિક્રમ અતિચાર, અનાચાર, સુહણે સ્વપ્નાંતરે હૂઆ ॥ ચોથે સ્થૂલ મૈથુન વિરમણવ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચૌમા૦કે–સંવ૦) ॥ ૮ ॥

પાંચમે પરિગ્રહ પરિમાણવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ ધણધન્ન ખિત્ત વથ્થુ ॥ ધણ ધાન્ય વિગેરે પરિમાણ ઉપરાંત રખાવ્યું, સોનું રૂપુ વિગેરે નવવિધ પરિગ્રહ પ્રમાણ લીધું નહીં, પઢવું વિસાર્યું ॥ પાંચમે પરિગ્રહ પરિમાણવ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચૌમા૦કે–સંવ૦) ॥ ૯ ॥

છઠ્ઠે દિગ્‌પરિમાણવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ ગમણસ્સય પરિમાણે ॥ ઊર્દ્ધદિશે, અધોદિશે, તિર્યગ્‌દિશે, જાવા આવવાતણા નિયમ લેઇ ભાંગ્યા, એક દિશિ સંક્ષેપી બીજીદિશિ વધારી, વિસ્મૃત લગે અધિક ભૂમિ ગયા, પાઠવણી આઘી પાછી મોકલી, વાહાણ

આઠમે અનર્થદંડ વિરમણવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ કંદપ્પે કુક્કુઇએ ॥ અનર્થદંડ તે કહિયે, કામકાજ પાખેં મુધા પાપ લાગ્યાં, મુખહાસ્ય ખેલ કુતૂહલ અંગકુચેષ્ટા કીધી, નિરર્થક લોકને કર્ષણ, ગાંડા વાહી ગ્રામાંતરે કમાવાની બુદ્ધિ દીધી, કણ કુવસ્તુ ઢોર લે-વરાવ્યાં, અનેરાઇ પાપોપદેશ દીધાં, કોશ કૂહાડા રથ ઉખલ મુશળ ઘર, ઘંટી પ્રમુખ સજ્જ કરી મેલ્યાં, માગ્યાં આપ્યાં, અંઘોલ નાહણે પગ ધોયણે ખાળે પાણી ઢોળ્યાં, અથવા ઝીલણે ઝીલ્યાં, જુગટું રમ્યાં, નાટક પેખણાં જોયા, પુરૂષ સ્ત્રીના રૂપ શ્રૃંગાર વખાણ્યા, રાજકથા દેશકથા ભક્તકથા સ્ત્રીકથા, પરાઇ તાંત કીધી, કર્કશ વચન બોલ્યા, સંભેડા લગાડ્યા, શરભ કૂકડા પ્રમુખ ઝુઝતાં જોયાં, કલહ કરતાં જોયાં· લોક તણી ઉપાર્જના કીધી, સુખ કીર્ત્તિ દેશને લઇને ચિંતવી, ભુણ પાણી માટી કણ કપાશિયા કાજ-વિણ ચાંપ્યા, તે ઉપર બેઠા, આલી વનસ્પતિ ચુંટી, અંગીઠા કાષ્ઠતણા વણિજ કીધા, છાશ પાણી ઘી તેલ ગોળ આમ્લવેતસ બેરંજાતણાં ભાજન ઉઘાડાં મેહેલ્યાં, તે માંહે કીડી મંકોડી કુંથુઆ ઉધેહી ધીમેલ ઘિરોલી

પ્રમુખ જે કોઇ જીવ વિણઠા, સૂડા સાલહી ક્રીડાહેતુ પાંજરે ઘાલ્યા, અનેરાઇ જીવને રાગ દ્વેષ લગે એકને ઋદ્ધિ પરિવાર વંછી, એકને મૃત્યુ હાણી વંછી ॥ આઠમે અનર્થદંડ વિરમણ વ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહી૦ (ચૌમા૦ કે સંવ૦) ॥૧૨॥

નવમે સામાયિકવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ તિવિહે દુપ્પણિહાણે ॥ સામાયિકમાંહિ મન આહટ્ટ દોહટ્ટ ચિંતવ્યું, વચન સાવદ્ય બોલ્યાં, શરીર અણપડિલેહ્યું હલાવ્યું, છતિ શક્તિએ સામાયિક લીધું નહીં, ઉઘાડે મુખે બોલ્યા, સામાયિકમાંહિ ઉંઘ આવી, વીજ દીવાતણી ઉજેહી લાગી, વિકથા કીધી, કણ કપાસીઆ માટી પાણીતણા સંઘટ્ટ હુઆ, મુહપત્તિ સંઘટ્ટી, સામાયિક અણપૂગે પાર્યું, પારવું વિસાર્યું ॥ નવમે સામાયિકવ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચૌમા૦ કે સંવ૦) ॥ ૧૩ ॥

દશમે દેશાવગાશિક વ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ આણવણે પેસવણે ॥ આણવણપ્પઓગે, પેસવણપ્પઓગે, સદ્દાણુવાઇ, રૂવાણુવાઇ, બહિયા પુગ્ગલપ્પખેવે ॥

નીમી ભૂમિકામાંહી બાહિરથી કાંઇ અણાવ્યું, આપણ કન્હેથી બાહિર મોકલ્યું, શબ્દ સંભળાવિ, રૂપ દેખાડી કાંકરો નાખી આપણપણું છતું જણાવ્યું, પુદ્દગલતણો પ્રક્ષેપ કીધો, દશમે દેશાવગાશિક વ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦(ચોમા૦ કે સંવ૦)૧૪

અગ્યારમે પોષધોપવાસવ્રતે પાંચ અતિચાર ॥ સંથારૂચ્ચારવિહિ ॥ પોસહ લીધે સંથારાતણી ભૂમિ બાહિરલાં, લહુડાં થંડિલ દિવસે રૂડાં શોધ્યાં નહીં, પડિલેહ્યાં નહીં, થંડિલ માત્રૂ પરઠવતાં, "અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો" ન કહ્યો, પરઠવ્યા પૂંઠે વાર ત્રણ વોસિરે વોસિરે ન કહ્યો. દેહરા પોશાલમાંહે પેસતાં નિસરતાં નિસીહિ આવસ્સહિ કહેવી વિસારી, પુઢવી અપ્ તેઉ વાઉ વનસ્પતિ ત્રસકાયતણા સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ કીધા, સંથારા, પોરિસીતણો વિધિ ભણવો વિસાર્યો, અવિધિએ સંથાર્યા, પારણાદિકતણી ચિંતા નિપજાવી, કાળવેળાયે દેવ ન વાંધા, પોસહ અસૂરો લીધો, સવેળો પાર્યો, પર્વતિથે પોસહ લીધો નહીં ॥ અગ્યારમે પોસધોપવાસવ્રત વિષઇયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ માંહિ (ચોમા૦ કે સંવ૦) ॥૧૫॥

બારમે અતિથિસંવિભાગવ્રતે પાંચ અતિચાર ।। સચિત્તે નિખ્ખિવણે ।। સચિત્ત વસ્તુ હેઠ ઉપર છતાં અસૂજતું દાન દીધું, વહોરવા વેળાએ ટળી રહ્યા, મત્સરલગેં દાન દીધું, દેવાતણી બુદ્ધે પરાઇ વસ્તુ ધણીને અણકહે દીધી અથવા આપણી કરી દીધી, અણદેવાતણી બુદ્ધે સૂઝતું ફેડી અસૂઝતું કીધું, ગુણવંત આવે ભક્તિ ન સાચવી, અનેરા ધર્મક્ષેત્ર સીદાતાં છતી શકતેં ઉદ્ધર્યાં નહીં, દીન ક્ષીણ પ્રત્યેં અનુકંપાદાન દીધું નહીં દેતાં વાર્યું ।। બારમે અતિથિ સંવિભાગવ્રત વિષઇઓ અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ० (ચૌમા० કે સંવ०) ।। १६ ।।

સંલેષણાતણા પાંચ અતિચાર ।। ઇહલોએ પરલોએ ।। ઇહલોગાસંસપ્પઓગે, પરલોગાસંસપ્પઓગે, જીવિયાસંસપ્પઓગે, મરણાસંસપ્પઓગે, કામભોગાસંસપ્પઓગે ।। ઇહલોકે ધર્મતણા પ્રભાવલગે, રાજઋદ્ધિ ભોગ વાંછ્યા, પરલોકે દેવ દેવેંદ્ર, ચક્રવર્ત્તિતણી પદવી વાંછી, સુખ આવે જીવવાતણી વાંછા કીધી, દુઃખ આવે મરવાતણી વાંછા કીધી, કામભોગતણી,

વાંછા કીધી ॥ સંલેષણા વિષઇયો અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચૌમા૦ કે સંવ૦) ॥૧૭॥

તપાચાર બાર ભેદ ॥ છ બાહ્ય, છ અભ્યંતર ॥ અણસણમૂણોયરિયા ॥ અણસણ ભણી ઉપવાસાદિક પર્વતિથિ તપ ન કીધું, ઊણોદરી બેચાર કવલ ઊણા ન ઉઠ્યા, દ્રવ્ય ભણી સર્વ વસ્તુતણો સંક્ષેપ ન કીધો, રસ ત્યાગ ન કીધો, કાયક્લેશ લોચાદિ કષ્ટ કર્યાં નહીં, સંલીણતા અંગોપાંગ સંકોચી રાખ્યા નહીં, પચ્ચખ્ખાણ ભાંગ્યાં, પાટલો ડગતો ફેડ્યો નહીં, ગંઠસીપ્રમુખ પચ્ચખ્ખાણ પારવું વિસાર્યું, ઉપવાસ, આંબીલ નીવિ કીધે મુખે સચિત્ત પાણી ઘાલ્યું, વમન હુઓ ॥ બાહ્યતપ વિષઇયો અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસ માંહિ૦ (ચૌમા૦ કે સંવ૦) ॥૧૮॥

અભ્યંતર તપ ॥ પાયચ્છિત્તં વિણઓ ॥ સૂધું પ્રાયશ્ચિત્ત પડિવજ્યું નહીં, આલોયણતણી સૂધી ટીપ કીધી નહીં, સૂધો તપ પહોંચ્યાડ્યો નહીં, સાતે ભેદે વિનય ન કીધો, દશ ભેદે વૈયાવચ્ચ ન કીધો, પંચવિધ સઝાય ન કીધી, કષાય વોસરાવ્યા નહીં,

દુઃખક્ષય કર્મક્ષય નિમિત્તે કાઉસ્સગ્ગ ન કીધો, ધર્મ-ધ્યાન, શુક્લધ્યાન ધ્યાયાં નહીં, આર્ત્ત, રૌદ્ર ધ્યાન ધ્યાયાં ॥ અભ્યંતર તપ વિષઇયો અનેરો જે કોઇ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચૌમા૦ કે સંવ૦) ॥૧૯॥

વીર્યાચારે ત્રણ અતિચાર ॥ અણિગૂહિય બલ-વિરિયો ॥ મનોવીર્ય, ધર્મધ્યાન તણે વિષે ઉદ્યમ ન કીધો, પડિક્કમણે દેવપૂજા ધર્માનુષ્ઠાન દાન શીલતપ ભાવના છતી શક્તિયે ગોપવી, આળસે ઉદ્યમ ન કીધો, બેઠાં પડિક્કમણું કીધું, રૂડાં ખમાસમણ ન દીધાં ॥ વીર્યાચાર વિષઇયો અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષદિવસમાંહિ૦ (ચૌમા૦ કે સંવ૦) ॥ ૨૦ ॥

પડિસિદ્ધાણં કરણે૦ ॥ પ્રતિષેધ, અભક્ષ્ય, અનં-તકાય, મહાપરિગ્રહ, તથા પ્રાણાતિપાત, મૃષાવાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન, પરિગ્રહ, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, દ્વેષ, કલહ, અભ્યાખ્યાન, પૈશુન્ય, રતિ અરતિ, પરપરિવાદ, માયામૃષાવાદ, મિથ્યાત્વશલ્ય. એ અઢાર પાપસ્થાનક માંહે જે કોઇ કીધાં, કરાવ્યાં, અનુ-મોદ્યાં હોય, તે સવિ હું મન, વચન, કાયાયે કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૨૧ ॥ એવંકારે શ્રાવકતણે ધર્મે

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! પત્તેઅ ખામણેણં અબ્ભુટ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર પક્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં) ખામેઉં ? ઇચ્છં, ખામેમિ પક્ખિઅં, (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં)

(અહિંથી જમણો હાથ સ્થાપી માથું નમાવીને બોલવું.)

પન્નરસ દિવસાણં, પન્નરસ રાઇઆણં, (ચોમાસીમાં—“ ચારમાસાણં આઠ પખ્ખાણં–એકસોવીસ રાઇ દિવસાણં” બોલવું. ને સંવચ્છરીમાં—“બારમાસાણં ચઉવીશપખ્ખાણં ત્રણસેસાઠ રાઇદિવસાણં, કહેવું.)

જંકિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ભત્તે પાણે વિણએ વેઆવચ્ચે આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે સમાસણે અંતરભાસાએ ઉવરિભાસાએ જંકિંચિ મઝ્ઝ વિણય-પરિહીણં સુહુમંવા બાયરંવા, તુબ્ભે જાણહ, અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી બેવાર વાંદણાં દેવાં બીજે વાંદણે ‘આવસ્સિઆએ’ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ, અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ, અહો કાયં, કાય સંફાસં, ખમણિજ્જો ભે કિલામો,

અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ ભે, પખ્ખો વઇક્કંતો ? (ચઉમાસી વઇક્કંતા, કે સંવચ્છરીવઇક્કંતો)જત્તા ભે ?॥ જવણિજ્જં ચ ભે ? ખામેમિ ખમાસમણો ! પખ્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં) વઇક્કમ્મં આવસિઆએ, પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં, પખ્ખિઆએ (ચઉમાસિઆએ, કે સંવચ્છરિઆએ) આસાયણાએ, તિત્તીસન્નયરાએ, જંકિંચિ મિચ્છાએ, મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ માણાએ માયાએ લોભાએ, સવ્વકાલિઆએ સવ્વમિચ્છોવયારાએ સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જો મે અઇઆરો કઓ ॥ તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

દેવસિઅ આલોઇઅ પડિક્કંતા ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ પખ્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં) પડિક્કમામિ ? ઇચ્છં. સમ્મં પડિક્કમામિ. કરેમિભંતે ! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, જો મે પખ્ખિઓ, (ચઉમાસિઓ, કે સંવચ્છરિઓ) અઇઆરો કઓ કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો અકપ્પો અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગ પાઉગ્ગો, નાણે દંસણે ચરિત્તા ચરિત્તે સુએ સામાઇએ તિન્હં ગુત્તીણં ચઉન્હં કસાયાણં પંચન્હ મણુવ્વયાણં તિન્હ ગુણવ્વયાણં ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ, જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. (પછી ખમા૦ દઇને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! પખ્ખિસૂત્ર પઢું (ચોમાસી સૂત્ર અથવા સંવચ્છરી સૂત્ર પઢું)? ઇચ્છં

(કહીને નવકાર ત્રણ વખત ગણીને જો સાધુ હોય તો પખ્ખિસૂત્ર કહે અને શ્રાવક સાંભળે, જો સાધુ ન હોય તો શ્રાવક નીચે પ્રમાણે વંદિતાસૂત્ર કહે, તેમાં 'પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં' એવું ઘણીવાર આવે છે ત્યાં દરેક વખતે જો ચોમાસી હોય તો 'ચઉમાસિઅં સવ્વં' ને સંવચ્છરી હોય તો 'સંવચ્છરિઅં સવ્વં' કહેવું.)

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિયાણં, નમો ઉવજ્ઝાયાણં, નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં, એસો પંચ નમુક્કારો, સવ્વ પાવ પ્પણાસણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઇ મંગલં.

વંદિત્તુ સવ્વસિદ્ધે, ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહૂઅ, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, સાવગધમ્માઇઆરસ્સ. ૧
જો મે વયાઇઆરો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ, સુહુમો અ બાયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨
દુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે, કારાવરણે અ કરણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. (' પડિક્કમે ચઉમાસિઅં સવ્વં, ' કે ' પડિક્કમે સંવચ્છરિઅં સવ્વં ' એમ દરેકમાં સમજવું.) ૩
જં બદ્ધમિંદિએહિં, ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં, રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪
આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે, અભિઓગે અ નિઓગે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૫
સંકા કંખ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ, સમ્મત્તસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૬
છક્કાયસમારંભે. પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા,

અત્તટ્ઠા ય પરટ્ઠા, ઉભયટ્ઠા ચેવ તં નિંદે. ૭
પંચણ્હ મણુવ્વયાણં, ગુણવ્વયાણં ચ તિણ્હ મઇયારે
સિખ્ખાણં ચ ચઉણ્હં. પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૮
પઢમે અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પાણાઇવાય વિરઇઓ,
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૯
વહ બંધ છવિચ્છેએ, અઇભારે ભત્તપાણવુચ્છેએ,
પઢમ વયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૦
બીએ અણુવ્વયંમિ, પરિથૂલગ અલિઅવયણ વિરઇઓ,
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૧૧
સહસા રહસ્સદારે, મોસુવએસે અ કૂડલેહે અ,
બીઅવયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૨
તઇએ અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પરદવ્વહરણ વિરઇઓ,
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસગેણં. ૧૩
તેનાહડપ્પઓગે, તપ્પડિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણે અ,
કૂડ તુલ કૂડમાણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૪
ચઉથે અણુવ્વયંમિ, નિચ્ચં પરદાર ગમણ વિરઇઓ
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થપમાય પ્પસંગેણં. ૧૫
અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર, અણંગ વિવાહ તિવ્વ અણુરાગે
ચઉત્થ વયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૬

ઇત્તો અણુવ્વએ પંચમમ્મિ, આયરિઅ મપ્પસત્થંમિ,
પરિમાણ પરિચ્છેએ, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૧૭
ધન ધન્ન ખિત્ત વત્થૂ, રૂપ્પ સુવન્ને અ કુવિઅ પરિમાણે,
દુપએ ચઉપ્પયંમિ, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૮
ગમણસ્સ ઉ પરિમાણે, દિસાસુ ઉઢ્ઢં અહે અ તિરિઅંચ,
વુઢ્ઢિ સઇ અંતરદ્ધા, પઢમંમિ ગુણવ્વએ નિંદે. ૧૯
મજ્જંમિ અ મંસંમિ અ, પુપ્ફે અ ફલે અ ગંધમલ્લે અ,
ઉવભોગ પરીભોગે, બીઅંમિ, ગુણવ્વએ નિંદે. ૨૦
સચ્ચિત્તે પડિબદ્ધે, અપોલ દુપ્પોલિઅં ચ આહારે,
તુચ્છોસહિ ભખ્ખણયા, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૨૧
ઇંગાલી વણસાડી, ભાડી ફોડી સુવજ્જએ કમ્મં,
વાણિજ્જં ચેવ ય દંત, લખ્ખ રસ કેસ વિસ વિસયં. ૨૨
એવં ખુ જંતપિલ્લણ, કમ્મં નિલ્લંછણં ચ દવદાણં,
સર દહ તલાય સોસં, અસઇ પોસં ચ વણિજ્જા, ૨૩
સથ્થગ્ગિ મુસલજંતગ, તણ કટ્ઠે મંતમૂલ ભેસજ્જે,
દિન્ને દવાવિએ વા, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૨૪
ન્હાણુવટ્ટણ વન્નગ, વિલેવણે સદ્દ રૂવ રસ ગંધે,
વથ્થાસણ આભરણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૨૫
કંદપ્પે કુક્કુઇએ, મોહરિ અહિગરણ ભોગ અઇરત્તે,

દંડંમિ અણટ્ઠાએ, તઇઅંમિ ગુણવ્વએ નિંદે. ૨૬
તિવિહે દુપ્પણિહાણે અણવટ્ઠાણે તહા સઇ વિહૂણે,
સામાઇઅ વિતહકએ, પઢમે સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૭
આણવણે પેસવણે, સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલખ્ખેવે,
દેસાવગાસિઅંમિ, બીએ સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૮
સંથારૂચ્ચારવિહી, પમાય તહ ચેવ ભોયણાભોએ,
પોસહવિહિવિવરીએ, તઇએ સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૯
સચ્ચિત્તે નિખ્ખિવણે, પિહિણે વવએસ મચ્છરે ચેવ,
કાલાઇક્કમદાણે, ચઉથ્થે સિખ્ખાવએ નિંદે, ૩૦
સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ, જા મે અસ્સંજએસુ અણુકંપા,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૧
સાહૂસુ સંવિભાગો. ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ,
સંતે ફાસુઅદાણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૨
ઇહલોએ પરલોએ, જીવિઅ મરણે અ આસંસપઓગે,
પંચવિહો અઇઆરો, મા મઝ્ઝં હુજ્જ મરણંતે, ૩૩
કાએણ કાઇઅસ્સ, પડિક્કમે વાઇઅસ્સ વાયાએ,
મણસા માણસિઅસ્સ, સવ્વસ્સ વયાઇઆરસ્સ. ૩૪
વંદણવય સિખ્ખાગારવેસુ, સન્ના કસાય દંડેસુ,
ગુત્તીસુ અ સમિઇસુ અ, જો અઇઆરો અ તં નિંદે. ૩૫

સમ્મદિટ્ઠી જીવો, જઇવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી
અપ્પો સિ હોઇ બંધો, જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઇ, ૩૬
તંપિ હુ સપડિક્કમણં, સપરિઆવં સઉત્તરગુણં ચ,
ખિપ્પં ઉવસામેઇ, વાહિવ્વ સુસિક્ખિઓ વિજ્જો. ૩૭
જહા વિસં કુટ્ઠગયં, મંતમૂલવિસારયા,
વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં, તો તં હવઇ નિવ્વિસં. ૩૮
એવં અટ્ઠવિહં કમ્મં, રાગ દોસ સમજ્જિઅં,
આલોઅંતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણઇ સુસાવઓ ૩૯
કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોઇય નિંદિઅ ગુરૂસગાસે,
હોઇ અઇરેગ લહુઓ, ઓહરિઅભરૂવ્વ ભારવહો. ૪૦
આવસ્સએણ એએણ, સાવઓ જઇવિ બહુરઓ હોઈ,
દુખ્ખાણમંતકિરિઅં, કાહી અચિરેણ કાલેણ. ૪૧
આલોઅણા બહુવિહા, ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે,
મૂલગુણ–ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨
"તસ્સ ધમ્મસ્સ, કેવલિપન્નત્તસ્સ,"
અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ, વિરઓમિ વિરાહણાએ,
તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૪૩
જાવંતિ ચેઇઆઇં, ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ,
સવ્વાઇં તાઈં વંદે, ઇહ સંતો તત્થ સંતાઇં. ૪૪

જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ.
સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં. ૪૫
ચિરસંચિય પાવપણાસણીઇ, ભવસયસહસ્સમહણીએ,
ચઉવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાઈ, વોલંતુ મે દિઅહા. ૪૬
મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહૂ સુઅં ચ ધમ્મો અ,
સમ્મદિટ્ઠી દેવા, દિંતુસમાહિં ચ બોહિં ચ. ૪૭
પડિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પડિક્કમણં,
અસદ્દહણે અ તહા વિવરીય પરૂવણાએ અ. ૪૮
ખામેમિ સવ્વ જીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે,
મિત્તી મે સવ્વ ભૂએસુ, વેરં મજ્ઝં ન કેણઇ. ૪૯
એવ મહં આલોઇઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં,
તિવિહેણ પડિક્કંતો વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૫૦

(પછી સાથે સાથેજ સુઅદેવયાની થોય નીચે પ્રમાણે કહેવી—)

સુઅદેવયા ભગવઇ, નાણાવરણીઅ કમ્મ સંઘાયં,
તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં સુઅ સાયરે ભત્તી.

(પછી હેઠા બેસી જમણો ઢિંચણ ઉભો રાખી એક નવકાર, કરેમિભંતે, ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં કહીને વંદિત્તુ કહેવું—)

નમો અરિહંતાણં ।। નમો સિદ્ધાણં ।। નમો આયરિયાણં ।। નમો ઉવજ્ઝાયાણં ।। નમો લોએ

સવ્વ સાહૂણં ॥ એસો પંચ નમુક્કારો ॥ સવ્વ પાવ પ્પણાસણો ॥ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ॥ પઢમં હવઇ મંગલં ॥

કરેમિભંતે સામાઇઅં ! સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ ॥ જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે ? પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ! જો મે પખ્ખિઓ (ચઉ-માસિઓ, કે સંવચ્છરિઓ) અઇઆરો કઓ, કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો, ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુઝ્ઝાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો, અસાવગપાઉગ્ગો, નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ, સામાઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં, ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં, બારસ-વિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં,

વંદિત્તુ સવ્વસિદ્ધે, ધમ્માયરિએ અ સવ્વસાહૂઅ,
ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં, સાવગધમ્માઇઆરસ્સ. ૧
જો મે વયાઇઆરો, નાણે તહ દંસણે ચરિત્તે અ,
સુહુમો અ બાયરો વા, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૨
દુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે બહુવિહે અ આરંભે,
કારાવણે અ કરણે, પડિક્કમે પક્ખિઅં સવ્વં.
('પડિક્કમે ચઉમાસિઅં સવ્વં,' કે 'પડિક્કમે
સંવચ્છરિઅં સવ્વં' એમ દરેકમાં સમજવું.) ૩
જં બદ્ધમિંદિએહિં, ચઉહિં કસાએહિં અપ્પસત્થેહિં,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪
આગમણે નિગ્ગમણે, ઠાણે ચંકમણે અણાભોગે,
અભિઓગે અ નિઓગે, પડિક્કમે પક્ખિઅં સવ્વં. ૫
સંકા કંખ વિગિચ્છા, પસંસ તહ સંથવો કુલિંગીસુ,
સમ્મત્તસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પક્ખિઅં સવ્વં. ૬
છક્કાયસમારંભે. પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા,
અત્તટ્ઠા ય પરટ્ઠા, ઉભયટ્ઠા ચેવ તં નિંદે. ૭
પંચણ્હ મણુવ્વયાણં, ગુણવ્વયાણં ચ તિણ્હ મઇયારે
સિક્ખાણં ચ ચઉણ્હં. પડિક્કમે પક્ખિઅં સવ્વં. ૮
પઢમે અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પાણાઇવાય વિરઇઓ,

આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૯
વહ બંધ છવિચ્છેએ, અઇભારે ભત્તપાણવુચ્છેએ,
પઢમ વયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૦
બીએ અણુવ્વયંમિ, પરિથૂલગ અલિઅવયણ વિરઇઓ,
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૧૧
સહસા રહસ્સદારે, મોસુવએસે અ કૂડલેહે અ,
બીઅવયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૨
તઇએ અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પરદવ્વહરણ વિરઇઓ,
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થ પમાય પ્પસગેણં. ૧૩
તેનાહડપ્પઓગે, તપ્પડિરૂવે વિરૂદ્ધ ગમણે અ,
કૂડ તુલ કૂડમાણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૪
ચઉથે અણુવ્વયંમિ, નિચ્ચં પરદાર ગમણ વિરઇઓ
આયરિઅ મપ્પસત્થે, ઇત્થપમાય પ્પસંગેણં. ૧૫
અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર, અણંગ વિવાહ તિવ્વ અણુરાગે
ચઉત્થ વયસ્સઇઆરે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૬
ઇત્તો અણુવ્વએ પંચમમ્મિ, આયરિઅ મપ્પસત્થંમિ,
પરિમાણ પરિચ્છેએ, ઇત્થ પમાય પ્પસંગેણં. ૧૭
ધન ધન્ન ખિત્ત વત્થૂ, રૂપ્પ સુવન્ને અ કુવિઅ પરિમાણે,
દુપએ ચઉપ્પયંમિ, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૧૮

ગમણસ્સ ઉ પરિમાણે, દિસાસુ ઉડ્ઢં અહે અ તિરિઅં ચ,
વુડ્ઢિ સઇ અંતરદ્ધા, પઢમંમિ ગુણવ્વએ નિંદે. ૧૯
મજ્જંમિ અ મંસંમિ અ, પુપ્ફે અ ફલે અ ગંધમલ્લે અ,
ઉવભોગ પરીભોગે, બીઅંમિ, ગુણવ્વએ નિંદે. ૨૦
સચ્ચિત્તે પડિબદ્ધે, અંપોલ દુપ્પોલિઅં ચ આહારે,
તુચ્છોસહિ ભખ્ખણયા, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૨૧
ઇંગાલી વણસાડી, ભાડી ફોડી સુવજ્જએ કમ્મં,
વાણિજ્જં ચેવ ય દંત, લખ્ખ રસ કેસ વિસ વિસયં.૨૨
એવં ખુ જંતપિલ્લણ, કમ્મં નિલ્લંછણં ચ દવદાણં,
સર દહ તલાય સોસં, અસઇ પોસં ચ વજ્જિજ્જા, ૨૩
સથ્થગ્ગિ મુસલજંતગ, તણ કઠ્ઠે મંતમૂલ ભેસજ્જે,
દિન્ને દવાવિએ વા, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૨૪
ન્હાણુવટ્ટણ વન્નગ, વિલેવણે સદ્દ રૂવ રસ ગંધે,
વથ્થાસણ આભરણે, પડિક્કમે પખ્ખિઅં સવ્વં. ૨૫
કંદપ્પે કુક્કુઇએ, મોહરિ અહિગરણ ભોગ અઇરિત્તે,
દંડંમિ અણઠ્ઠાએ, તઇઅંમિ ગુણવ્વએ નિંદે. ૨૬
તિવિહે દુપ્પણિહાણે અણવઠ્ઠાણે તહા સઇ વિહૂણે,
સામાઇઅ વિતહકએ, પઢમે સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૭
આણવણે પેસવણે, સદ્દે રૂવે અ પુગ્ગલખ્ખેવે,

દેસાવગાસિઅંમિ, બીએ સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૮
સંથારૂચ્ચારવિહી, પમાય તહ ચેવ ભોયણાભોએ,
પોસહવિહિવિવરીએ, તઇએ સિખ્ખાવએ નિંદે. ૨૯
સચ્ચિત્તે નિખ્ખિવણે, પિહિણે વવએસ મચ્છરે ચેવ,
કાલાઇક્કમદાણે, ચઉથે સિખ્ખાવએ નિંદે, ૩૦
સુહિએસુ અ દુહિએસુ અ, જા મે અસ્સંજએસુ અણુકંપા,
રાગેણ વ દોસેણ વ, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૧
સાહૂસુ સંવિભાગો, ન કઓ તવ ચરણ કરણ જુત્તેસુ,
સંતે ફાસુઅદાણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૩૨
ઇહલોએ પરલોએ, જીવિઅ મરણે અ આસંસપઓગે,
પંચવિહો અઇઆરો, મા મઝું હુજ્જ મરણંતે, ૩૩
કાએણ કાઇઅસ્સ, પડિક્કમે વાઇઅસ્સ વાયાએ,
મણસા માણસિઅસ્સ, સવ્વસ્સ વયાઇઆરસ્સ. ૩૪
વંદણ વય સિખ્ખાગારવેસુ, સન્ના કસાય દંડેસુ,
ગુત્તીસુ અ સમિઈસુ અ, જો અઇઆરો અ તં નિંદે. ૩૫
સમ્મદિઠ્ઠી જીવો, જઇવિ હુ પાવં સમાયરે કિંચી
અપ્પો સિ હોઇ બંધો, જેણ ન નિદ્ધંધસં કુણઇ, ૩૬
તંપિ હુ સપડિક્કમણં, સપરિઆવં સઉત્તરગુણં ચ,
ખિપ્પં ઉવસામેઇ, વાહિવ્વ સુસિખ્ખિઓ વિજ્જો. ૩૭

જહા વિસં કુટ્ઠગયં, મંતમૂલવિસારયા,
વિજ્જા હણંતિ મંતેહિં, તો તં હવઇ નિવ્વિસં. ૩૮
એવં અટ્ઠવિહં કમ્મં, રાગ દોસ સમજ્જિઅં,
આલોઅંતો અ નિંદંતો, ખિપ્પં હણઇ સુસાવઓ ૩૯
કયપાવો વિ મણુસ્સો, આલોઇય નિંદિઅ ગુરૂસગાસે,
હોઈ અઇરેગ લહુઓ, ઓહરિઅભરૂવ્વ ભારવહો. ૪૦
આવસ્સએણ એએણ, સાવઓ જઇવિ બહુરઓ હોઈ,
દુખ્ખાણમંતકિરિઅં, કાહી અચિરેણ કાલેણ. ૪૧
આલોઅણા બહુવિહા, ન ય સંભરિઆ પડિક્કમણકાલે,
મૂલગુણ–ઉત્તરગુણે, તં નિંદે તં ચ ગરિહામિ. ૪૨

(હવે અહિંથી ઉભા થઇને, કે ઢીંચણ઼ઢાળીને બોલવું.)

"તસ્સ ધમ્મસ્સ, કેવલિપન્નત્તસ્સ,"
અબ્ભુટ્ઠિઓમિ આરાહણાએ, વિરઓમિ વિરાહણાએ,
તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૪૩
જાવંતિ ચેઇઆઇં, ઉડ્ઢે અ અહે અ તિરિઅલોએ અ,
સવ્વાઇં તાઈં વંદે, ઇહ સંતો તત્થ સંતાઈં. ૪૪
જાવંત કેવિ સાહૂ, ભરહેરવયમહાવિદેહે અ.
સવ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં. ૪૫

ચિરસંચિય પાવપણાસણીઇ, ભવસયસહસ્સમહણીએ,
ચઉવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાઈ,વોલંતુ મે દિઅહા. ૪૬
મમ મંગલ મરિહંતા, સિદ્ધા સાહૂ સુઅં ચ ધમ્મો અ,
સમ્મદ્દિઠ્ઠી દેવા, દિંતુસમાહિં ચ બોહિં ચ. ૪૭
પડિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પડિક્કમણં,
અસદ્દહણે અ તહા વિવરીય પરૂવણાએ અ. ૪૮
ખામેમિ સવ્વ જીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે,
મિત્તી મે સવ્વ ભૂએસુ, વેરં મજ્ઝં ન કેણઇ. ૪૯
એવ મહં આલોઇઅ, નિંદિઅ ગરહિઅ દુગંછિઅં સમ્મં,
તિવિહેણ પડિક્કંતો વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં. ૫૦

(પછી) કરેમિભંતે સામાઇઅં! સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ ।। જાવનિયમં પજ્જુવાસામિ ।। દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ,

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।। જો મે પખ્ખિઓ (ચઉમાસિઓ, કે સંવચ્છરિઓ) અઇઆરો કઓ, કાઇઓ વાઇઓ માણસિઓ ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો

અકપ્પો અકરણિજ્જો દુજ્ઝાઓ દુવ્વિચિંતિઓ અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો અસાવગપાઉગ્ગો નાણે દંસણે ચરિત્તાચરિત્તે સુએ સામાઇએ તિન્હં ગુત્તીણં ચઉન્હં કસાયાણં પંચન્હ મણુવ્વયાણં તિન્હં ગુણવ્વયાણં ચઉન્હં સિક્ખાવયાણં બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં ખંડિઅં જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં ॥ પાયચ્છિત્ત કરણેણં ॥ વિસોહી કરણેણં ॥ વિસલ્લી કરણેણં ॥ પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ ॥ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્ત મુચ્છાએ સુહુમેહિં, અંગ સંચાલેહિં સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં, એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો, જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ, તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

(પછી પખ્ખી પ્રતિ૦ હોયતો (૧૨) બાર લોગસ્સનો, "ચંદેસુ નિમ્મલયરા" સુધીનો અથવા (૪૮) અડતાલીસ નવકારનો કાઉસ્સગ કરવો, જો ચોમાસી પ્રતિક્રમણ હોયતો (૨૦) વીશ લોગસ્સનો અથવા (૮૦) એંશી નવકારનો કાઉ૦ કરવો, અને જો સંવચ્છરી પ્રતિ૦ હોયતો (૪૦) ચાલીસ લોગસ્સ અને તેના ઉપર એક નવકારનો, લોગસ્સ ન આવડે તો (૧૬૧) એકસો એકસઠ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો તે પારીને આ લોગસ્સ કહેવો)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિથ્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસભ મજિઅં ચ વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમંઇંચ
॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ॥
વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે, મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ
વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥
એવંમએ અભિથુઆ, વિહુય રયમલા પહીણ જરમરણા
॥ ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥

ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૭॥

(પછી મુહપત્તિ પડિલેહવી અને વાંદણાં બે વાર દેવાં પણ બીજીવાર આવસ્સિઆએ એ પદ ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ, અહો કાયં, કાય સંફાસં ॥ ખમણિજ્જો ભે કિલામો અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે પખ્ખો વઇક્કંતો ? ॥ (ચઉમાસિઅ વઇક્કંતો, કે સંવચ્છરિઅ વઇક્કંતો) જત્તા ભે ॥ જવણિજ્જં ચ ભે ॥ ખામેમિ, ખમાસમણો ? પખ્ખિઅં (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં) વઇક્કમં આવસ્સિઆએ ॥ પડિક્કમામિ ખમાસમણાણં ॥ પખ્ખિઆએ (ચઉમાસિઆએ, કે સંવચ્છરિઆએ) આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નયરાએ જંકિંચિ મિચ્છાએ, મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ માણાએ માયાએ લોભાએ, સવ્વકાલિઆએ સવ્વમિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ, આસાયણાએ ॥ જો મે અઇઆરો કઓ ॥ તસ્સ ખમાસમણો પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સમાપ્ત ખા-મણેણં અબ્ભુટ્ઠિઓહં અબ્ભિંતર પખ્ખિઅં (ચઉ-માસિઅં કે-સંવચ્છરિઅ) ખામેઉં ? ઇચ્છં, ખામેમિ પખ્ખિઅં. (ચઉમાસિઅં, કે સંવચ્છરિઅં.) અહિંથી જમણો હાથ સ્થાપી માથું નમાવીને બોલવું એક પખ્ખસ્સ પન્નરસ દિવસાણં, પનરસ રાઇઆણં, (જો ચઉમાસી હોયતો ચાર માસાણં આઠ પખ્ખાણં એકસોચોવીશ રાઇ દિવસાણં "બોલવું, અને સંવચ્છરી હોયતોજ બારમાસાણં ચઉવીશ પખ્ખાણં ત્રણસેં સાઠ રાઇ દિવસાણં" એમ કહેવું.) જંકિંચિ અપત્તિઅં, પરપત્તિઅં, ભત્તે, પાણે, વિણએ, વેઆ-વચ્ચે, આલાવે, સંલાવે, ઉચ્ચાસણે, સમાસણે, અંતરભાસાએ, ઉવરિભાસાએ, જંકિંચિ મજ્ઝ વિણય-પરિહીણં સુહુમં વા બાયરં વા, તુબ્ભે જાણહ, અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી ખમા૦ દઇને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ પખ્ખિ (ચૌમાસી કે સંવચ્છરી) ખામણાં ખામું ? ઇચ્છં. કહી જમણો હાથ સ્થાપીને દરેક ચારેય ખામણાં ખામવાં, તે આ રીતે.)

(ખમા૦દઇને)ઇચ્છામિ ખમાસમણો! નમો અરિહંતાણં,

૪ આશ્વીના દ્રાક્ષ વિગેરે પણ મેવા, ભાજીપાલાનો કાળ–ચાર માસ ન ખપે. વિગેરે ગુરૂગમથી સમજી લેવું. એમ અવસરોચિત યાદ આવે તે વસ્તુનાં નામ લઇ કાળ કહેવો. પછી ચઉમાસિઅં સમ્મત્તં દેવસિઅં ભણામિ કહીને–

(પછી બે વાર વાંદણાં દેવાં. બીજીવાર 'આવસિઆએ' ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ, નિસીહિઆએ, અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં ॥ નિસીહિ, અહો કાયં, કાય સંફાસં, ખમણિજ્જો ભે કિલામો, અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે દિવસો વઇક્કંતો? જત્તા ભે, જવણિજ્જં ચ ભે? ખામેમિ, ખમાસમણો? દેવસિઅં વઇક્કમં ॥ આવસિઆએ પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ ॥ તિત્તીસન્નયરાએ ॥ જંકિંચિ મિચ્છાએ ॥ મણ દુક્કડાએ વય દુક્કડાએ કાય દુક્કડાએ ॥ કોહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ ॥ સવ્વ કાલિઆએ સવ્વ મિચ્છોવયારાએ સવ્વ ધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ ॥ જો મે અઇઆરો કઓ તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ,

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! અબ્ભુટ્ઠિઓમિ અભ્ભિંતર દેવસિઅં ખામેઉં ? ઇચ્છં, ખામેમિ દેવસિઅં

(પછી જમણો હાથ જમીન ઉપર સ્થાપી રાખીને બોલવું.)

જંકિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ભત્તે પાણે વિણએ વેઆવચ્ચે આલાવે સંલાવે ઉચ્ચાસણે સમાસણે અંતરભાસાએ ઉવરિભાસાએ જંકિંચિ મજ્ઝ વિણય-પરિહીણં સુહુમં વા બાયરં વા, તુબ્ભે જાણહ, અહં ન યાણામિ, તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

(પછી બેવાર વાંદણાં દેવાં બીજીવાર 'આવસિઆએ' ન કહેવું.)

ઇચ્છામિ ખમાસમણો ! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ ।। અણુજાણહ, મે મિઉગ્ગહં નિસીહિ ।। અહો કાયં, કાય સંફાસં ।। ખમણિજ્જો ભે કિલામો. અપ્પકિલંતાણં બહુસુભેણ, ભે દિવસો વઇક્કંતો ? જત્તા ભે ।। જવણિજ્જં ચ ભે ? ।। ખામેમિ, ખમાસમણો ! દેવસિયં વઇક્કમં ।। આવસિઆએ, પડિક્કમામિ, ખમાસમણાણં દેવસિઆએ આસાયણાએ તિત્તીસ-ન્નયરાએ, જં કિંચિ મિચ્છાએ ।। મણદુક્કડાએ વયદુક્કડાએ કાયદુક્કડાએ, કોહાએ, માણાએ, માયાએ,

લોભાએ, સવ્વકાલિયાએ, સવ્વમિચ્છોવયારાએ, સવ્વધમ્માઇક્કમણાએ આસાયણાએ, જો મે અઇયારો કઓ, તસ્સ ખમાસમણો ! પડિક્કમામિ ॥ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

આયરિય ઉવજ્ઝાએ, સીસે સાહમ્મિએ કુલ ગણેઅ, જે મે કેઇ કસાયા, સવ્વે તિવિહેણ ખામેમિ, સવ્વસ્સ સમણ સંઘસ્સ, ભગવઓ અંજલિ કરિઅ સીસે ॥ સવ્વં ખમાવઇત્તા, ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ ॥૨॥ સવ્વસ્સ જીવરાસિસ્સ, ભાવઓ ધમ્મનિહિઅનિઅચિત્તો,સવ્વં ખમાવઇત્તા, ખમામિ સવ્વસ્સ અહયંપિ.

કરેમિભંતે ! સામાઇયં, સાવજ્જં જોગં પચ્ચખ્ખામિ, જાવ નિયમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં, વાયાએ, કાએણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ.

ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ જો મે દેવસિઓ, અઇઆરો કઓ કાઇઓ, વાઇઓ, માણસિઓ ॥ ઉસ્સુત્તો,ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્ઝાઓ,

દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો, અણિચ્છિઅવ્વો. અસાવગ પાઉગ્ગો ।। નાણે, દંસણે, ચરિત્તાચરિત્તે, સુએ, સામાઇએ, તિન્હં ગુત્તીણં, ચઉન્હં કસાયાણં, પંચન્હ મણુવ્વયાણં, તિન્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉન્હં સિખ્ખાવયાણં, બારસવિહસ્સ સાવગધમ્મસ્સ જં જંડિઅં, જં વિરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ।।

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી કરણેણં, વિસલ્લી કરણેણં, પાવાણં કમ્માણં નિગ્ધાયણઠ્ઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ।।

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ।। ૧ ।। સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિસંચાલેહિં, ।।૨।। એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ।। ૩ ।। જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમુક્કારેણં ન પારેમિ ।।૪।। તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

અસ્સ ॥ ધમ્મસ્સ સાર મુવલબ્ભ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥
સિદ્ધે ભો પયઓ ણમો જિણમએ, નંદી સયા સંજમે ॥
દેવં નાગસુવન્ન કિન્નર ગણસ્સબ્ભૂઅ ભાવચ્ચિએ ॥
લોગો જથ્થ પઇટ્ઠિઓ જગમિણં તેલુક્કમચ્ચાસુરં ॥
ધમ્મો વડ્ઢઉ સાસઓ વિજયઓ ॥ ધમ્મુત્તરં વડ્ઢઉ ॥૪॥

સુઅસ્સ ભગવઓ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ વંદણ-વત્તિઆએ, પૂઅણવત્તિઆએ, સક્કારવત્તિઆએ, સમ્માણવત્તિઆએ, બોહિલાભવત્તિઆએ, નિરૂવસગ્ગ વત્તિઆએ ॥૧॥ સદ્ધાએ, મેહાએ, ધિઇએ ધારણાએ, અણુપ્પેહાએ, વડ્ઢમાણીએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૨ ॥

અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં નપારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(એક લોગસ્સનો ન આવડે તો ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને આ સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં કહેવું.)

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં ॥ પારગયાણં પરંપરગયાણં ॥
લોઅગ્ગ મુવગયાણં ॥ નમો સયા સવ્વ સિદ્ધાણં ॥૧॥
જો દેવાણ વિ દેવો ॥ જં દેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવદેવમહિઅં ॥ સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥
ઇક્કો વિ નમુક્કારો ॥ જિણવર વસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥
સંસાર સાગરાઓ ॥ તારેઇ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥
ઉજ્જિંત સેલ સિહરે ॥ દિખ્ખા નાણં નિસીહિઆ જસ્સ
તં ધમ્મચક્કવટ્ટિં ॥ અરિટ્ઠનેમિં નમંસામિ ॥ ૪ ॥
ચત્તારિ અટ્ઠ દસ દોય ॥ વંદિયા જિણવરા ચઉવ્વીસં ॥
પરમટ્ઠ નિટ્ઠિઅટ્ઠા ॥ સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥૫॥

ભુવણદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલસંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિટ્ઠિ સંચાલેહિં ૨ એવ માઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ

કઓ, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

સામાઇક, ચઉવીસત્થો, વાંદણાં, પડિક્કમણું, કાઉસ્સગ્ગ, પચ્ચખ્ખાણ, કર્યું છે જી.

ઇચ્છામો અણુસટ્ઠિં ॥ નમો ખમાસમણાણં ॥

(હવે બેસી બે હાથ જોડીને પુરૂષોએ આટલું બોલીને નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય કહેવું અને સ્ત્રીઓએ 'નમોર્હત્૦ તથા નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય' એ સૂત્ર ન બોલવાં પરંતુ નમો ખમાસમણાણં સુધી કહીને પાધરા 'સંસારદાવા' કહેવા.

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ ॥

નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય ॥ સ્પર્દ્ધમાનાય કર્મણા ॥ તજ્જયાવાપ્તમોક્ષાય ॥ પરોક્ષાય કુતીર્થિનામ્ ॥ ૧ ॥ યેષાં વિકચારવિંદરાજ્યા ॥ જ્યાયઃક્રમકમલાવલિં દધત્યા ॥ સદ્દશૈરિતિ સંગતં પ્રશસ્યં ॥ કથિતં સંતુ શિવાય તે જિનેંદ્રાઃ ॥૨॥ કષાયતાપાર્દિત જંતુનિર્વૃતિં ॥ કરોતિ યો જૈનમુખાંબુદોદ્ગતઃ ॥ સ શુક્રમાસોદ્ભવ-વૃષ્ટિસન્નિભો ॥ દધાતુ તુષ્ટિં મયિ વિસ્તરો ગિરામ્ ॥૩॥

(સ્ત્રીયો માટે સંસારદાવા)

સંસાર દાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહધૂલી હરણે સમીરમ્ ॥ માયારસા દારણ સારસીરમ્ ॥ નમામિ વીરં ગિરિસારધીરમ્ ॥ ૧ ॥ ભાવાવનામ સુર દાનવ માનવેન ॥ ચૂલા વિલોલ કમલાવલિ માલિતાનિ ॥ સંપૂરિતા ભિનત લોકસમીહિતાનિ ॥ કામં નમામિ જિનરાજ પદાનિ તાનિ ॥ ૨ ॥ બોધાગાધં સુપદ પદવી નીરપૂરાભિરામં, જીવાહિંસા વિરલ લહરી સંગમાગાહદેહમ્ ॥ ચૂલાવેલં ગુરૂગમમણી સંકુલં દૂરપારં, સારં વીરા ગમ જલનિધિં સાદરં સાધુસેવે ॥ ૩ ॥

નમુત્થુણં અરિહંતાણં ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥ આઇગરાણં, તિત્થયરાણં, સયંસંબુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥ પુરિસુત્તમાણં, પુરિસસીહાણં, પુરિસવરપુંડરી-આણં, પુરિસવરગંધહત્થીણં ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણં, લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચક્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં,

ધમ્મસારહીણં, ।। ધમ્મવર ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ।। ૬ ।। અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં. વિઅટ્ટછઉમાણં ।। ૭ ।। જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં તારયાણં બુદ્ધાણં બોહયાણં મુત્તાણં મોઅગાણં ।। ૮ ।। સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ–મયલ–મરૂઅ–મણંત–મક્ખય––મવ્વાબાહ––મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇ–નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિણાણં જિઅભયાણં ।। ૯ ।। જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસ્સંતિણાગએ કાલે ।। સંપઇઅ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ।। ૧૦ ।।

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! અજિતશાંતિ સ્તવન ભણું. ઇચ્છં. (એમ કહી) નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાયસર્વ સાધુભ્યઃ, કહીને આ અજિતશાંતિ સ્તવન–ભણવું. (સ્ત્રીયે 'નમોર્હત્૦ ન કહેવું'.)

શ્રી અજિતશાંતિ સ્તવનમ્

।। અજિઅં જિઅસવ્વભયં, સંતિં ચ પસંતસવ્વગયપાવં ।। જયગુરૂ સંતિગુણકરે, દોવિ જિણવરે પણિવયામિ ।। ૧ ।। ગાહા ।। વવગય મંગુલ ભાવે,

તેહું વિઉલ તવ નિમ્મલસહાવે ॥ નિરૂવમ મહપ્પભાવે, થોસામિ સુદિટ્ઠ સબ્ભાવે ॥૨॥ ગાહા ॥ સવ્વદુક્ખપ્પ-સંતીણં, સવ્વપાવપ્પસંતિણં ॥ સયા અજિયસંતીણં, નમો અજિઅ સંતિણં ॥૩॥ સિલોગો ॥ અજિયજિણ! સુહપ્પવત્તણં, તવ પુરિસુત્તમ નામકિત્તણં ॥ તહ ય ધિઇ મઇપ્પવત્તણં, તવ ય જિણુત્તમસંતિ! કિત્તણં ॥૪॥ માગહિયા ॥ કિરિઆવિહિ સંચિઅ કમ્મકિલેસ વિમુક્ખયરં ॥ અજિઅં નિચિઅં ચ ગુણેહિં મહામુણિ સિદ્ધિગયં ॥ અજિઅસ્સ ય સંતિમહામુણિણોવિ અ સંતિકરં ॥ સયયં મમ નિવ્વુઇકારણયં ચ નમંસયણં ॥ ૫ ॥ આલિંગણયં ॥ પુરિસા જઇ દુક્ખવારણં, જઇ અ વિમગ્ગહ સુક્ખકારણં ॥ અજિઅં સંતિં ચ ભાવઓ, અભયકરે સરણં પવજ્જહા ॥૬॥ માગહિઆ ॥ અરઇ રઇ તિમિર વિરહિઅ મુવરય જરમરણં, સુર અસુર ગરૂલ ભુયગવઇ પયય પણિવઇઅં ॥ અજિઅમહ મવિ અ સુનય નયનિઉણ મભયકરં, સરણ મુવસરિઅ ભુવિ દિવિજમહિઅં સયય મુવણમે ॥૭॥ સંગયયં ॥ તં ચ જિણુત્તમ મુત્તમ નિત્તમ સત્તધરં, અજ્જવ મદ્દવ ખંતિ વિમુત્તિ સમાહિનિહિં ॥ સંતિકરં પણમામિ

દમુત્તમ તિત્થયરં, સંતિ મુણી મમ સંતિસમાહિવરં દિસઉ ॥૮॥ સોવાણયં ॥ સાવત્થિપુવ્વપત્થિવં ચ, વરહત્થિ મત્થય પસત્થ વિચ્છિન્ન સંથિયં ॥ થિર-સરિચ્છવચ્છં મયગલ લીલાયમાણ–વરગંધ હત્થિ-પત્થાણપત્થિયં સંથવારિહં ॥ હત્થિહત્થ બાહુધંત કણગ રૂઅગ–નિરૂવહય–પિંજરં, પવર–લક્ખણો વચિય સોમ ચારૂ રૂવં ॥ સુઇ સુહ મણાભિરામ પરમ રમણિજ્જ વરદેવ દુંદુહિં નિનાય મહુરયર સુહગિરં ॥ ૯ ॥ વેઢ્ઢઓ ॥ અજિઅં જિઆરિગણં, જિઅ સવ્વભયં ભવોહરિઉં ॥ પણમામિ અહં પયઓ, પાવં પસમેઉ મે ભયવં ॥ ૧૦ ॥ રાસાલુદ્ધઓ ॥ કુરૂજણવય હત્થિણાઉર નરીસરો પઢમં તઓ મહા-ચક્કવટ્ટિભોએ મહપ્પભાવો જો બાવત્તરિ–પુરવર–સહસ્સ–વરનગર-નિગમ-જણવય વઇ બત્તિસા રાયવર સહસ્સાણુયાય મગ્ગો ॥ ચઉદસ વરરયણ–નવમહા-નિહિ-ચઉસટ્ઠિ-સહસ્સ-પવર જુવઇણ સુંદરવઇ, ચુલસી હય ગય રહ સયસહસ્સ સામી છન્નવઇ ગામ કોડિ સામિ આસિ જો ભારહંમિ ભયવં ॥૧૧॥ વેઢ્ઢઓ ॥ તં સંતિં સંતિકરં, સંતિણ્ણં સવ્વ ભયા ॥ સંતિં

થુણામિ જિણં, સંતિં વિહેઉ મે ॥ ૧૨॥ રાસાનંદિયં ॥ ઇખ્ખાગ વિદેહ નરીસર નરવસહા મુણિવસહા, નવસારય સસિ સકલાણણ વિગયતમા વિહુય રયા ॥ અજિઉત્તમ તેઅ ગુણેહિં મહામુણિ–અમિઅબલા વિઉલકુલા, પણમામિ તે ભવભયમૂરણ જગસરણા મમ સરણં ॥ ૧૩ ॥ ચિત્તલેહા ॥ દેવ દાણવિંદ ચંદ સૂરવંદ હટ્ઠ તુટ્ઠ જિટ્ઠ–પરમ ॥ લટ્ઠ રૂવ ધંત રૂપ્પ પટ્ટ સેય સુદ્ધ નિદ્ધ ધવલ ॥ દંતપતિ ! સંતિ ! સત્તિ કિત્તિ મુત્તિ જુત્તિ ગુત્તિપવર ॥ દિત્તતેઅવંદ ધેઅ સવ્વ-લોઅ–ભાવિઅ પ્પભાવણેઅ પઇસ મે સમાહિં ॥૧૪॥ ॥ નારાયઓ ॥ વિમલસસિ કલાઇરેઅ સોમં, વિતિમિરસૂર કરાઇરેઅતેઅં ॥ તિઅસવઇ ગણાઇરેઅ રૂવં, ધરણિધર પ્પવરાઇરેઅ સારં ॥૧૫॥ કુસુમલયા ॥ સત્તે અ સયા અજિઅં, સારીરે અ બલે અજિઅં ॥ તવ સંજમે અ અજિઅં ॥ એસ થુણામિ જિણં અજિઅં ॥ ૧૬ ॥ ભુઅગ પરિરંગિઅં ॥ સોમગુણેહિં પાવઇ ન તં નવ સરય સસી, તેઅગુણેહિં પાવઇ ન તં નવ સરય રવિ ॥ રૂવગુણેહિં પાવઇ ન તં તિઅસગણવઇ, સારગુણેહિં પાવઇ ન તં ધરણિધરવઇ

તમહં જિણચંદં, અજિઅં જિઅ મોહં ॥ ધુય સવ્વકિલેસં, પયઓ પણમામિ ॥૨૯॥ નંદિઅયં ॥ થુઅવંદિઅયસ્સા, રિસિગણ દેવગણેહિં, તો દેવવહૂહિં પયઓ પણમિઅસ્સા ॥ જસ્સ જગુત્તમ સાસણયસ્સા, ભત્તિવસાગય પિંડિઅયાહિં, દેવવરચ્છરસા બહુયાહિં, સુરવરરઇગુણપંડિઅઆહિં ॥ ૩૦ ॥ ભાસુરયં ॥ વંસસદ્દતંતિ તાલમેલિએ તિઉખ્ખરાભિરામ સદ્દ મીસએ કએ અ ॥ સુઇ સમાણણે અ સુદ્ધ સજ્જગીઅ પાયજાલ ઘંટિઆહિં ॥ વલય મેહલા કલાવનેઉ-રાભિરામ સદ્દમીસએ કએ અ, દેવ નટ્ટિઆહિં હાવભાવ વિબ્ભમપ્પગારેએહિં ॥ નચ્ચિઊણ અંગ-હારએહિં, વંદિઆ ય જસ્સ તે સુવિક્કમા કમા તયં તિલોયસવ્વસત્ત સંતિકારયં ॥ પસંતસવ્વ પાવદોસ-મેસહં, નમામિ સંતિમુત્તમં જિણં ॥૩૧॥ નારાયઓ ॥ છત્ત ચામર પડાગ જુઅ જવ મંડિઆ, ઝયવર મગર તુરય સિરિવચ્છ સુલંછણા ॥ દીવ સમુદ્દ મંદર દિસાગય સોહિઆ, સત્થિઅવસહ સીહ રહ ચક્કવરંકિયા ॥ ૩૨ ॥ લલિઅયં ॥ સહાવલટ્ઠા સમપ્પઇટ્ઠા, અદોસ દુટ્ઠા ગુણેહિં જિટ્ઠા ॥ પસાયસિટ્ઠા તવેણ પુટ્ઠા, સિરીહિં

ઈટ્ઠા રિસીહિં જુટ્ઠા ॥૩૩॥ વાણવાસિયા ॥ તે તવેણ ધુઅ સવ્વપાવયા, સવ્વલોઅહિઅ મૂલપાવયા ॥ સંથુઆ અજિઅસંતિપાયયા, હું તુ મે સિવસુહાણ દાયયા ॥ ૩૪॥ અપરાંતિકા ॥ એવં તવ બલવિઉલં થુઅં મએ અજિઅસંતિ જિણજુઅલં ॥ વવગય કમ્મરયમલં, ગઈ ગયં સાસયં વિઉલં ॥૩૫॥ ગાહા॥ તં બહુ ગુણપ્પસાયં, મુક્ખસુહેણ પરમેણ અવિસાયં ॥ નાસેઉ મે વિસાયં, કુણઉ અ પરિસાવિ અ પ્પસાયં ॥ ૩૬ ॥ ગાહા ॥ તં મોએઉ અ નંદિં, પાવેઉ અ નંદિસેણ મભિનંદિં ॥ પરિસાવિ ય સુહ નંદિં, મમ ય દિસઉ સંજમે નંદિં ॥ ૩૭ ॥ ગાહા ॥ પક્ખિઅ ચાઉમ્માસિઅ, સંવચ્છરિએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો ॥ સોઅવ્વો સવ્વેહિં, ઉવસગ્ગ નિવારણો એસો ॥૩૮॥ જો પઢઈ જો અ નિસુણઈ, ઉભઓ કાલંપિ અજિઅ સંતિ થયં, ન હુ હુંતિ તસ્સ રોગા, પુવ્વુપ્પન્ના વિ નાસંતિ ।૩૯। જઈ ઈચ્છહ પરમપયં, અહવા કિત્તિં સુવિત્થડં ભુવણે ॥ તા તેલુક્કુદ્ધરણે, જિણવયણે આયરં કુણહ ॥૪૦॥(પછી) વરકનકશંખવિદ્રુમ ॥ મરકતઘનસન્નિભં વિગતમોહમ્ ॥ સપ્તતિ શતં જિનાનાં ॥ સર્વામર પૂજિતં વંદે ॥ ૧ ॥

પછી ખમા૦ દઇને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય સંદિસાહું? ઇચ્છં. કહી ફરીને ખમા૦ દઇને ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! સજ્ઝાય કરૂં? ઇચ્છં.

કહી એક નવકાર ગણીને નીચે લખેલ 'ઉવસગ્ગહરં' તથા 'સંસારદાવા' પૂરૂં કહેવા તરીકેની એ સજ્ઝાય કહેવી.

ઉવસગ્ગ હરં પાસં ॥ પાસં વંદામિ કમ્મ ઘણ મુક્કં ॥
વિસહર વિસ નિન્નાસં ॥ મંગલકલ્લાણ આવાસં ॥૧॥
વિસહર ફુલિંગ મંતં, કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ ॥
તસ્સ ગહ રોગમારી ॥ દુટ્ઠ જરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥
ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો, તુજ્ઝ પણામો વિ બહુ ફલો હોઇ ॥
નર તિરિએસુ વિ જીવા, પાવંતિ ન દુઃખ દોગચ્ચં ॥૩॥
તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે ॥ ચિંતામણિ કપ્પપાયવબ્ભહિએ
પાવંતિ અવિગ્ઘેણં ॥ જીવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥
ઇઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિભર નિબ્ભરેણ, હિઅએણ,
તા દેવ દિજ્જ બોહિં ॥ ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥૫॥
પછી—સંસાર દાવાનલદાહ નીરં ॥ સંમોહ ધૂલી હરણે સમીરં ॥ માયારસાદારણ સારસીરં ॥ નમામિ વીરં ગિરિસાર ધીરં ॥૧॥ ભાવાવનામ સુરદાનવ માનવેન ॥

ચૂલાવિલોલ કમલાવલિ માલિતાનિ ।। સંપૂરિતાભિનત લોક સમીહિતાનિ, કામં નમામિ જિનરાજ પદાનિ તાનિ બોધાગાધં સુપદપદવી નીર પૂરાભિરામં ।। જીવાહિંસા વિરલલહરી સંગમાગાહદેહં ।। ચુલાવેલં ગુરૂગમમણિ સંકુલં દૂરપારં, સારંવીરાગમજલનિધિં સાદરં સાધુ સેવે ।।૩।। આમૂલાલોલધુલીબહુલપરિમલાલીઢલોલાલિમાલા, ઝંકારારાવસારામલદલકમલાગારભૂમિનિવાસે છાયાસંભારસારેવરકમલકરે તારહારાભિરામે, વાણીસંદોહ દેહે ભવવિરહવરં દેહિ મે દેવિ સારં ।।૪।।

(પછી એક નવકાર કહેવો. હવે અહિં જો મોટા અતિચાર કહ્યા પછી કદાચ કોઈને છીંક થઈ હોય તો તે દોષ નિવારવા–વિધિ કરવા જરૂર છે તે આ બુકમાં ૨૪૩ પાને આપેલ છે તે પ્રમાણે અત્ર કરીને પછી મોટી શાંતિનો કાઉ૦ કરવો.)

(પછી ખમા૦ દઈ ચરવલો હોય તો ઉભા રહીને ન હોય તો બેસીને)

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દુખ્ખખ્ખય કમ્મખ્ખય નિમિત્તં કાઉસ્સગ્ગં કરૂં ? ઈચ્છં, દુખ્ખખ્ખય કમ્મખ્ખય નિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં ।। અન્નથ્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં,

છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં દિટ્ઠિસંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(સંપૂર્ણ ચાર લોગસ્સનો, લોગસ્સ ન આવડે તો સોલ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. પછી ઘણા કરનાર હોય તો તેમાંના એક જણે અથવા પોતેજ કાઉસ્સગ્ગ પારીને પ્રગટ બૃહત્ (મોટી) શાંતિ કહેવી.

શ્રી બૃહત્ (મ્હોટી) શાંતિ

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

ભો ! ભો ! ભવ્યાઃ શૃણુત વચનં પ્રસ્તુતં સર્વમેતત્, યે યાત્રાયાં ત્રિભુવનગુરો રાર્હતા ભક્તિભાજઃ ॥ તેષાં શાંતિર્ભવતુ ભવતા મર્હદાદિ પ્રભાવા-દારોગ્ય શ્રીધૃતિમતિકરી ક્લેશવિધ્વંસહેતુઃ ॥૧॥ ભો ! ભો ! ભવ્યલોકા ઇહ હિ ભરતૈરાવતવિદેહ સંભવાનાં

સમસ્તતીર્થકૃતાં જન્મન્યાસન પ્રકંપાનંતર મવધિના વિજ્ઞાય, સૌધર્માધિપતિઃ સુઘોષાઘંટા ચાલનાનંતરં, સકલસુરાસુરેંદ્રૈઃ સહ સમાગત્ય, સવિનય મર્હદ્ભટ્ટારકં ગૃહીત્વા, ગત્વા. કનકાદ્રિશૃંગે, વિહિતજન્માભિષેકઃ શાંતિમુદ્દ્ઘોષયતિ, યથા તતોહં કૃતાનુકારમિતિ કૃત્વા. "મહાજનો યેન ગતઃ સ પંથાઃ" ॥ ઇતિ ભવ્યજનૈઃ સહ સમેત્ય સ્નાત્રપીઠે સ્નાત્રં વિધાય, શાંતિમુદ્દ્-ઘોષયામિ. તત્પૂજાયાત્રા સ્નાત્રાદિમહોત્સવાનંતર મિતિ કૃત્વા, કર્ણં દત્વા નિશમ્યતાં નિશમ્યતાં સ્વાહા ॥ ૐ પુણ્યાહં પુણ્યાહં પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં ભગવંતોર્હંતઃ સર્વજ્ઞાઃ સર્વદર્શિન સ્ત્રિલોકનાથા-સ્ત્રિલોકમહિતા-સ્ત્રિલોકપૂજ્યા—સ્ત્રિલોકેશ્વરા—સ્ત્રિલોકોદ્યોતકરાઃ ॥ ૐ ઋષભ, અજિત, સંભવ, અભિનંદન, સુમતિ, પદ્મપ્રભ, સુપાર્શ્વ, ચંદ્રપ્રભ, સુવિધિ, શીતલ, શ્રેયાંસ, વાસુપૂજ્ય, વિમલ, અનંત, ધર્મ, શાંતિ, કુંથુ, અર, મલ્લિ, મુનિસુવ્રત, નમિ, નેમિ, પાર્શ્વ, વર્દ્ધમાનાંતા જિનાઃ શાંતાઃ શાંતિકરા ભવંતુ સ્વાહા. ૐ મુનયો મુનિપ્રવરા રિપુવિજય દુર્ભિક્ષકાંતારેષુ દુર્ગમાર્ગેષુ રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા ॥ ૐ હ્રીં શ્રીં ધૃતિ મતિ,

કીર્ત્તિ, કાંતિ, બુદ્ધિ, લક્ષ્મી, મેધા, વિદ્યાસાધન, પ્રવેશ, નિવેશનેષુ, સુગૃહીતનામાનો જયંતુ તે જિનેંદ્રાઃ ॥ ૐ રોહિણી, પ્રજ્ઞપ્તિ, વજ્રશૃંખલા, વજ્રાંકુશી, અપ્રતિચક્રા, પુરૂષદત્તા, કાલી, મહાકાલી, ગૌરી, ગાંધારી, સર્વાસ્ત્રા, મહાજ્વાલા, માનવી, વૈરોટ્યા, અચ્છુપ્તા, માનસી, મહા માનસી, ષોડશ વિદ્યાદેવ્યો રક્ષંતુ વો નિત્યં સ્વાહા ॥ ૐ આચાર્યોપાધ્યાય પ્રભૃતિ ચાતુર્વર્ણસ્ય, શ્રીશ્રમણ-સંઘસ્ય શાંતિર્ભવતુ તુષ્ટિર્ભવતુ પુષ્ટિર્ભવતુ ॥ ૐ ગ્રહાશ્ચંદ્ર સૂર્યાંગારક બુધ બૃહસ્પતિ શુક્રશનૈશ્ચર રાહુ કેતુ સહિતાઃ સલોકપાલાઃ સોમ યમ વરૂણ કુબેર વાસવાદિત્ય સ્કંદ વિનાયકોપેતાઃ યે ચાન્યેપિ ગ્રામનગરક્ષેત્રદેવતા-દયસ્તે સર્વ્વે પ્રીયંતાં પ્રીયંતાં, અક્ષીણકોશકોષ્ઠાગારા નરપતયશ્ચ ભવંતુ સ્વાહા ॥ ૐ પુત્ર, મિત્ર, ભ્રાતૃ, કલત્ર, સુહૃત્, સ્વજન, સંબંધિ, બંધુવર્ગસહિતાઃ નિત્યં ચામોદપ્રમોદકારિણઃ, અસ્મિંશ્ચ ભૂમંડલાયતન નિવાસિ સાધુ સાધ્વી શ્રાવક શ્રાવિકાણાં રોગોપસર્ગ વ્યાધિદુઃખ દુર્ભિક્ષ દૌર્મનસ્યોપશમનાય શાંતિર્ભવતુ ॥ ૐ તુષ્ટિ, પુષ્ટિ, ઋદ્ધિ, વૃદ્ધિ, માંગલ્યોત્સવાઃ ॥ સદા પ્રાદુર્ભૂતાનિ પાપાનિ શામ્યંતુ દુરિતાનિ, શત્રવઃ

પરાંગ્મુખા ભવંતુ સ્વાહા ॥ શ્રીમતે શાંતિનાથાય, નમઃ શાંતિવિધાયિને ॥ ત્રૈલોક્યસ્યામરાધીશ, મુકુટાભ્યર્ચિતાંઘ્રયે ૧ શાંતિઃ શાંતિકરઃ શ્રીમાન્, શાંતિં દિશતુ મે ગુરુઃ ॥ શાંતિરેવ સદા તેષાં, યેષાં શાંતિર્ગૃહે ગૃહે ૨ ઉન્મૃષ્ટરિષ્ટદુષ્ટ ગ્રહગતિ દુઃસ્વપ્ન દુર્નિમિત્તાદિ ॥ સંપાદિત હિત સંપન્નામગ્રહણં જયતિ શાંતેઃ ॥ ૩ ॥ શ્રીસંઘજગજ્જનપદ, રાજાધિપ રાજસન્નિવેશાનામ્, ગોષ્ઠિક પુરમુખ્યાનાં વ્યાહરણૈ ર્વ્યાહરેચ્છાંતિમ્ ॥ ૪ ॥ શ્રીશ્રમણસંઘસ્ય શાંતિર્ભવતુ, શ્રીજનપદાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીરાજાધિપાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીરાજસન્નિવેશાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીગોષ્ઠિકાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીપૌરમુખ્યાનાં શાંતિર્ભવતુ, શ્રીપૌર-જનસ્ય શાંતિર્ભવતુ, શ્રીબ્રહ્મલોકસ્ય શાંતિર્ભવતુ ॥ ૐ સ્વાહા ૐ સ્વાહા ૐ શ્રી પાર્શ્વનાથાય સ્વાહા ॥ એષા શાંતિઃ પ્રતિષ્ઠાયાત્રાસ્નાત્રાદ્યવસાનેષુ, શાંતિ-કલશં ગૃહીત્વા, કુંકુમ ચંદન કર્પૂરાગરૂ ધૂપ વાસ કુસુમાંજલિ સમેતઃ ॥ સ્નાત્ર–ચતુષ્કિકાયાં શ્રી સંઘ-સમેતઃ શુચિશુચિ વપુઃ પુષ્પવસ્ત્રચંદનાભરણાલંકૃતઃ, પુષ્પમાલાં કંઠે કૃત્વા, શાંતિમુદ્ઘોષયિત્વા શાંતિપાનીયં

મસ્તકે દાતવ્યમિતિ ॥ નૃત્યંતિ નૃત્યં મણિપુષ્પવર્ષં, સૃજંતિ ગાયંતિ ચ મંગલાનિ ॥ સ્તોત્રાણિ ગોત્રાણિ પઠંતિ મંત્રાન્, કલ્યાણભાજો હિ જિનાભિષેકે ॥૧॥ શિવમસ્તુ સર્વ જગતઃ, પરહિત નિરતા ભવંતુ ભૂતગણાઃ ॥ દોષાઃ પ્રયાંતુ નાશં, સર્વત્ર સુખીભવંતુ લોકાઃ ॥ ૨ ॥ અહં તિત્થયરમાયા, સિવાદેવી તુમ્હ નયર નિવાસિની ॥ અમ્હ સિવં તુમ્હં સિવં, અસિવોવસમં સિવં ભવતુ સ્વાહા ॥ ૩ ॥ ઉપસર્ગાઃ ક્ષયં યાંતિ છિદ્યંતે, વિઘ્નવલ્લયઃ ॥ મનઃ પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥ ૪ ॥ સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણકારણમ્ ॥ પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૫ ॥

(સર્વ જણે કાઉસ્સગ્ગ પારી એક જણ આ પ્રગટ લોગસ્સ કહે.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે ॥ ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં ॥ ચઉવિસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ મજિઅં ચ વંદે ॥સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇંચ॥ પઉમપ્પહં સુપાસં ॥ જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥૨॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં ॥સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥

વિમલમણંતં ચ જિણં ॥ ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં ॥ વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં ॥ પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥
એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણજરમરણા,
ચઉવીસંપિ જિણવરા ॥ તિથ્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં ॥ સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા ॥ આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

ઇતિ પાક્ષિક, ચઉમાસિઅ, અને સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણનો વિધિ સમાપ્ત.

આ પ્રતિક્રમણ પુરૂં થયા પછી સંતિકરં સ્તવન બોલાય છે. તે નીચે પ્રમાણે બોલીને પછી સામાયિક પારવું.

સંતિકરં સ્તવનં.

સંતિકરં સંતિજિણં, જગસરણં જયસિરીઇદાયારં ॥
સમરામિ ભત્ત.પાલગ, નિવ્વાણી ગરૂડકયસેવં ॥૧॥
ૐ સનમો વિપ્પોસહિ પત્તાણં, સંતિસામિપાયાણં ॥
ૠૂઁ સ્વાહા મંતેણં, સવ્વાસિવ દુરિઅહરણાણં ॥૨॥

ૐ સંતિ નમુક્કારો, ખેલોસહિમાઇ લદ્ધિપત્તાણં ॥
સૌઁ હ્રૂીં નમો સવ્વોસહિ, પત્તાણં ચ દેઇ સિરિં ॥૩॥
વાણી તિહુઅણસામિણિ, સિરિદેવી જખ્ખરાય ગણિ-
પિડગા ॥ ગહ દિસિપાલ સુરિંદા, સયાવિ રખ્ખંતુ
જિણભત્તે ॥ ૪ ॥ રખ્ખંતુ મમ રોહિણી, પન્નત્તી
વજ્જસિંખલા ય સયા ॥ વજ્જંકુસિ ચક્કેસરી, નરદત્તા
કાલિ મહાકાલી ॥ ૫ ॥ ગોરી તહ ગંધારી, મહજાલા
માણવી અ વઇરૂટ્ટા ॥ અચ્છુત્તા માણસિઆ, મહ-
માણસિઆઓ દેવીઓ ॥ ૬ ॥ જખ્ખા ગોમુહ
મહજખ્ખ, તિમુહ જખ્ખેસ તુંબરૂ કુસુમો ॥ માયંગ
વિજય અજિયા બંભો મણુઓ સુરકુમારો ॥ ૭ ॥
છમ્મુહ પયાલ કિન્નર, ગરૂલો ગંધવ્વ તહ ય જખ્ખિંદો ॥
કુબર વરૂણો ભિઉડી, ગોમેહો પાસ માયંગા ॥ ૮ ॥
દેવીઓ ચક્કેસરિ,અજિઆ દુરિઆરિ કાલિ મહાકાલી॥
અચ્ચુઅ સંતા જાલા, સુતારયાસોય સિરિવચ્છા ॥૯॥
ચંડા વિજયંકુસિ,પન્નઇત્તિ નિવ્વાણિ અચ્ચુઆ ધરણી,
વૈરૂટ્ટ છુત્ત ગંધારિ, અંબ પઉમાવઇ સિદ્ધા ॥ ૧૦ ॥
ઇઅ તિથ્થ રખ્ખણરયા,અન્નેવિ સુરા સુરી ચઉહાવિ ॥
વંતર જોઇણિ પમુહા, કુણંતુ રખ્ખં સયા અમ્હં ॥૧૧॥

એવં સુદિટ્ઠિ સુરગુણ, સહિઓ સંઘસ્સ સંતિ જિણચંદો,
મજ્જવિ કરેઉ રખ્ખં, મુણિસુંદરસૂરિ થુઅમહિમા ૧૨
ઇઅ સંતિનાહ સમ્મદિટ્ઠિ રખ્ખં સરઈ તિકાલં જો ।।
સવ્વોવદ્દવ રહિઓ, સ લહઇ સુહસંપયં પરમં ।।૧૩।।

(ત્યારપછી સામાયિક પારવામાં આવે છે તેનો વિધિ.)

(પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણો! વંદિઉં જાવણિજ્જાએ નિસીહિઆએ મથ્થએણ વંદામિ ।।

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ઇરિયાવહિયં ।। પડિક્કમામિ ।। ઇચ્છં. ઇચ્છામિ પડિક્કમિઉં ।। ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ ।। ગમણાગમણે ।। પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે ।। ઓસા ઉત્તિંગ-પણગદગ મટ્ટી મક્કડા સંતાણા સંકમણે ।। જે મે જીવા વિરાહિયા ।। એગિંદિયા બેઇંદિયા તેઇંદિયા ચઉરિંદિયા પંચિંદિયા ।। અભિહયા વત્તિયા લેસિયા સંઘાઇયા સંઘટ્ટિયા પરિયાવિયા કિલામિયા ઉદ્દવિયા ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા જીવિયાઓ વવરોવિયા ।। તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ।।

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં, પાયચ્છિત્તકરણેણં, વિસોહી

લોગનાહાણં, લોગહિઆણં, લોગપઇવાણં, લોગ પજ્જોઅગરાણં ॥ ૪ ॥ અભયદયાણં, ચક્ખુદયાણં, મગ્ગદયાણં, સરણદયાણં, બોહિદયાણં, ॥ ૫ ॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસયાણં, ધમ્મનાયગાણં, ધમ્મસારહીણં, ॥ ધમ્મવર ચાઉરંત ચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥ અપ્પડિહયવરનાણદંસણધરાણં. વિઅટ્ટ-છઉમાણં ॥ ૭ ॥ જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં તારયાણં બુદ્ધાણં બોહયાણં મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥ સવ્વન્નૂણં, સવ્વદરિસીણં, સિવ-મયલ-મરૂઅ-મણંત-મખ્ખય--મવ્વાબાહ--મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગઇ-નામધેયં ઠાણં સંપત્તાણં નમો જિ-ણાણં જિઅભયાણં ॥ ૯ ॥ જેઅ અઇઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવસ્સંતિણાગએ કાલે ॥ સંપઇઅ વટ્ટમાણા, સવ્વે તિવિહેણ વંદામિ ॥ ૧૦ ॥

જાવંત કેવિ સાહૂ ॥ ભરહેરવય મહાવિદેહે અ ॥ સવ્વેસિં તેસિં પણઓ ॥ તિવિહેણ તિદંડ વિરયાણં ૧. નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્યઃ

ઉવસગ્ગહરંપાસં ॥ પાસંવંદામિ કમ્મઘણમુક્કં ॥ વિસહર વિસનિન્નાસં ॥ મંગલ કલ્લાણ આવાસં ॥૧॥

વિસહર ફુલિંગમંતં ॥ કંઠે ધારેઇ જો સયા મણુઓ ॥
તસ્સ ગહરોગમારી ॥ દુટ્ઠજરા જંતિ ઉવસામં ॥૨॥
ચિટ્ઠઉ દૂરે મંતો ॥ તુજ્ઝ પણામોવિ બહુફલો હોઇ ॥
નરતિરિએસુ વિ જીવા ॥ પાવંતિ ન દુખ્ખદોગચ્ચં ॥૩॥
તુહ સમ્મત્તે લદ્ધે ॥ ચિંતામણિ કપ્પપાયવબ્ભહિએ ॥
પાવંતિ અવિગ્ઘેણં ॥ જીવા અયરામરં ઠાણં ॥ ૪ ॥
ઇઅ સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિબ્ભરનિબ્ભરેણ હિઅએણ,
તા દેવ દિજ્જ બોહિં ॥ ભવે ભવે પાસ જિણચંદ ॥૫॥

જયવીઅરાય જગગુરૂ ॥ હોઉ મમં તુહ પભાવઓ ભયવં ॥ ભવનિવ્વેઓ મગ્ગાણુસારિઆ ઇટ્ઠફલસિદ્ધી ૧
લોગવિરૂદ્ધચ્ચાઓ ॥ ગુરૂજણ પૂઆ પરથ્થકરણં ચ ॥
સુહગુરૂજોગો તવ્વયણ સેવણા આભવમખંડા ॥ ૨ ॥
વારિજ્જઇ જઇવિ નિઆણ બંધણં, વીઅરાય તુહ સમએ
તહવિ મમ હુજ્જ સેવા ॥ ભવે ભવે તુમ્હ ચલણાણં ॥૩॥
દુખ્ખખ્ખઓ કમ્મખ્ખઓ ॥ સમાહિમરણં ચ બોહિ-
લાભો અ, સંપજ્જઉ મહએઅં, તુહનાહ પણામકરણેણં
સર્વમંગલમાંગલ્યમ્ ॥ સર્વકલ્યાણકારણમ્ ॥

પ્રધાનં સર્વધર્માણાં ॥ જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ખમા૦ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ મુહપત્તિ પડિલેહું, ઇચ્છં.

(એમ કહી મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમાસમણ દઇને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક પારૂં ? ॥ યથાશક્તિ ॥ (ખમા૦) ઇચ્છારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયક પાર્યું, તહત્તિ.

(પછી જમણો હાથ સ્થાપી નીચેનાં ૧ નવકાર વગેરે બોલવાં.)

નમો અરિહંતાણં નમો સિદ્ધાણં નમો આયરિયાણં નમો ઉવજ્ઝાયાણં નમો લોએ સવ્વ સાહૂણં ૫ એસો પંચ નમુક્કારો ૬ સવ્વપાવ પ્પણાસણો ૭ મંગલાણં ચ સવ્વેસિં ૮ પઢમં હવઇ મંગલં ૯

સામાઇય વયજુત્તો, જાવ મણે હોઇ નિયમ સંજુત્તો ॥ છિન્નઇ અસુહં કમ્મં ॥ સામાઇઅ જત્તિઆવારા ॥૧॥ સામાઇઅંમિ ઉ કએ, સમણો ઇવ સાવઓ હવઇ જમ્હા એએણ કારણેણં ॥ બહુસો સામાઇઅં કુજ્જા ॥૨॥

સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાર્યું, વિધિ કરતાં જે કોઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ દશ મનના, દશ વચનના,

બાર કાયાના, એ બત્રીશ દોષમાં જે કોઇ દોષ લાગ્યો હોય તે સર્વે મન વચન કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. પછી જો સામાયિક લેતી વખતે નવકાર ને પંચિંદિઅથી સ્થાપના સ્થાપેલ હોય તો આપણા પોતાના મુખ સન્મુખ સવળો હાથ (હથેલી) રાખી નવકાર એક ગણવો. પરંતુ સ્થાપનાચાર્ય હોય તો નવકાર ગણવાનો નથી પણ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં સુધી બોલવું.

ઇતિ પાક્ષિક પ્રતિક્રમણ વિધિ સમાપ્ત.

પ્રતિક્રમણમાં છીંક આવવાથી આલોયણા-શુદ્ધિ કરવાની વિધિ.

પાક્ષિક, ચૌમાસી કે સંવત્સરી પ્રતિક્રમણ કરતાં જો મ્હોટા અતિચારની પહેલાં છીંક આવે તો, ચૈત્ય-વંદનથી માંડીને સર્વ ફરીને કરવું, પણ અતિચાર પછી મોટી શાંતિ સુધીમાં છીંક આવે તો, પાના ૨૨૯ના સંસારદાવા (સજ્ઝાય) પછીનો નવકાર પૂરો કહ્યા બાદ અને દુખ્ખખ્ખય૦નો કાઉસ્સગ્ગ કર્યા પહેલાં આ રીતે વિધિ કરો.

(ખમા૦ દઇને) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્! ઇરિયાવહિયં પડિક્કમામિ, ઇચ્છં, ઇચ્છામિ પડિક્ક-

મિઉં ૧. ઇરિયાવહિયાએ, વિરાહણાએ, ૨ ગમણાગમણે, ૩ પાણક્કમણે, બીયક્કમણે, હરિયક્કમણે, ઓસા ઉત્તિંગ, પણગદગ મટ્ટી, મક્કડા સંતાણા સંકમણે, ૪ જે મે જીવા વિરાહિયા, એગિંદ્દિયા બેઇંદ્દિયા, તેઇંદ્દિયા, ચઉરિંદ્દિયા, પંચિંદ્દિયા. ૬ અભિહયા વત્તિયા, લેસિયા, સંઘાઇયા, સંઘટ્ટિયા, પરિયાવિયા કિલામિયા, ઉદ્દવિયા, ઠાણાઓ ઠાણં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા. તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ૭.

તસ્સ ઉત્તરી કરણેણં ॥ પાયચ્છિત્ત કરણેણં ॥ વિસોહી કરણેણં ॥ વિસલ્લી કરણેણં ॥ પાવાણં કમ્માણં નિગ્ઘાયણટ્ઠાએ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥

અન્નત્થ ઊસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ પિત્તમુચ્છાએ ૧ સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં, દિટ્ઠિસંચાલેહિં ૨ એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં ન પારેમિ ૪ તાવ કાયં, ઠાણેણં, મોણેણં, ઝાણેણં, અપ્પાણં, વોસિરામિ ૫.

(એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારીને લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥ અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥ ઉસભ મજિઅંચ વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમઇંચ ॥પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥ સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥ ૩ ॥ કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણંચ ॥ વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ એવંમએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણ જરમરણા ॥ ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥ આરૂગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥ સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

(ખમા૦ દઇને) ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ "ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણત્થં" કાઉસ્સગ્ગં કરૂં ? ઇચ્છં ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં.

અન્નત્થ ઉસસિએણં, નીસસિએણં, ખાસિએણં, છીએણં, જંભાઇએણં, ઉડ્ડુએણં, વાયનિસગ્ગેણં, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ, ૧ સુહુમેહિં અંગ સંચાલેહિં, સુહુમેહિ ખેલ સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠ્ઠિ સંચાલેહિં એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ, હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો ૩ જાવ અરિહંતાણં, ભગવંતાણં, નમુક્કારેણં, ન પારેમિ ૪ તાવકાયં ઠાણેણં મોણેણં ઝાણેણં અપ્પાણં વોસિરામિ ૫

(ચાર લોગસ્સનો (સાગરવર ગંભીરા સુધી અથવા સોળ નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, એક જણાએ પારીને

નમોર્હત્ સિદ્ધાચાર્યો પાધ્યાય સર્વસાધુભ્યઃ

કહીને આ થોય ત્રણવાર બોલવી પછી બધાએ કાઉ૦ પારવો.)

સર્વે યક્ષાંબિકાદ્યા યે, વૈયાવૃત્ત્યકરા જિને ॥
ક્ષુદ્રોપદ્રવ સંઘાતં, તે દ્રુતં દ્રાવયંતુ નઃ ॥ ૧ ॥

(કાઉસ્સગ્ગ પારીને આ પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો.)

લોગસ્સ ઉજ્જોઅગરે, ધમ્મ તિત્થયરે જિણે ॥
અરિહંતે કિત્તઇસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી ॥ ૧ ॥
ઉસભ મજિઅં ચ વંદે સંભવ મભિણં દણં ચ સુમઇં ચ

॥ પઉમપ્પહં સુપાસં, જિણં ચ ચંદપ્પહં વંદે ॥ ૨ ॥
સુવિહિં ચ પુપ્ફદંતં, સીઅલ સિજ્જંસ વાસુપુજ્જં ચ ॥
વિમલ મણંતં ચ જિણં, ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ ॥૩॥
કુંથું અરં ચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિજિણં ચ ॥
વંદામિ રિટ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥
એવં મએ અભિથુઆ, વિહુયરયમલા પહીણ જરમરણા
ચઉવીસંપિ જિણવરા, તિત્થયરા મે પસીયંતુ ॥૫॥
કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા ॥
આરૂગ્ગ બોહિલાભં, સમાહિવર મુત્તમં દિંતુ ॥ ૬ ॥
ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઇચ્ચેસુ અહિયં પયાસયરા ॥
સાગરવર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

પછી-ખમા૦ દઈને દુખખખયખય૦ નો ૪ લોગસ્સનો કાઉ૦ મોટી શાંતિ વગેરે–આ બુકના ૨૨૯ પાનામાં બતાવેલ છે તે વિધ પ્રમાણે ક્રિયા કરવી.

અથ ચઉમાસી પ્રતિક્રમણ વિધિ.

ચૌમાસી પ્રતિક્રમણમાં સૂત્ર, વિધિ વગેરે અનુક્રમ તો પખ્ખી પ્રતિ૦ પ્રમાણેજ છે. પરંતુ **પખ્ખી** ને બદલે **ચૌમાસી** એવો આગાર બોલવા તરીકે જ્યાં જ્યાં ફેરફાર છે તે અમોએ પખ્ખી પ્રતિ૦ માંજ તે તે જગ્યાએ લખી દીધેલ છે. છતાં

યાદગિરિ માટે સૂચનારૂપે આ રીતે છે ઇચ્છામિઠામિમાં, વાંદણામાં, વંદિત્તામાં, અબ્ભુઠ્ઠિઆમાં અતિચારમાં, પખ્ખી-સૂત્રમાં, તપ પ્રસાદ, પખ્ખી ખામણાં, વગેરેમાં જ્યાં જ્યાં **પખ્ખી** શબ્દ આવે ત્યાં ત્યાં **ચૌમાસી** શબ્દ બોલવો. ચૌમાસીતપમાં છઠ્ઠ વગેરે અને કાઉસ્સગ્ગમાં બાર લોગસ્સને બદલે વીશ લોગસ્સનો કરવો. ઇત્યાદિ. બાકી બધું સરખુંજ છે.

અથ સંવચ્છરી પ્રતિક્રમણ વિધિ

આમાં પણ ઉપર કહ્યા મુજબ પખ્ખીની વિધિ પ્રમાણેજ કરવું. જે ફેરફાર આવે છે તે પખ્ખી પ્રતિ૦ માં દરેક સ્થલે લખી દીધેલું છે. એટલે કે વિશેષમાં ચૌમાસી પ્રતિ૦ વિધિમાં જે સૂચના કહી છે તે સર્વ અહિં પણ પખ્ખી તથા ચૌમાસીને બદલે દરેક જગ્યાએ **સંવચ્છરી** શબ્દ-આગાર કહેવા, તપમાં અઠ્ઠમ વગેરે તથા કાઉસ્સગ્ગમાં ચાલીશ લોગસ્સ અને ઉપર એક નવકારનો કરવો. બાકીનું બધું સમાન સમજવું.

ઇતિ પાક્ષિક ચઉમાસી અને સંવચ્છરી
પ્રતિક્રમણ તથા વિધિ સમાપ્ત

પ્રભાતનાં પચ્ચખ્ખાણ.

---

૧ નમુક્કારસહિઅં મુટ્ઠીસહિઅંનું.

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચખ્ખાઇ ॥ ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં ॥ અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે ॥

૨ પોરિસી તથા સાઢપોરિસીનું.

ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં પોરિસિં, સાઢપોરિસિં મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચખ્ખાઇ ॥ ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં, અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં ॥ અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે ॥

૩ એકાસણા તથા બિઆસણાનું.

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં પોરિસં, સાઢપોરિસિં સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમડ્ઢં મુટ્ઠિસહિઅં, પચ્ચખ્ખાઇ ॥ ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં, પાણં, ખાઇમં, સાઇમં ॥

અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં ॥ વિગઇઓ પચ્ચક્ખાઇ ॥ અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં, ઉક્ખિત્તવિવેગેણં, પડુચ્ચમક્ખિએણં પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં, એગાસણં બિયાસણં પચ્ચક્ખાઇ ॥ તિવિહંપિ આહારં, અસણં ખાઇમં સાઇમં ॥ અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં, ગુરૂઅબ્ભુટ્ઠાણેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં ॥ પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા વોસિરે

(પોરિસી સાઢપોરિસી કે પુરિમડ્ઢ જે કરવું હોય ત્યાં સુધી બોલવું. જો એકાસણાનું જ પચ્ચખ્ખાણ કરવું હોય તો એકલો એકાસણાનો પાઠ કહેવો.)

૪ આયંબિલનું.

ઉગ્ગએ સૂરે, નમુક્કારસહિઅં, પોરિસિં, સાઢપોરિસિં, સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમડ્ઢં મુટ્ઠિસહિઅં પચ્ચક્ખાઇ

॥ ઉગ્ગએ સૂરે, ચઉવ્વિહંપિ આહારં અસણં, પાણં, ખાઇમં સાઇમં ॥ અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પચ્છન્નકાલેણં, દિસામોહેણં, સાહુવયણેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં ॥ આયંબિલં પચ્ચખ્ખાઇ ॥ અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, લેવાલેવેણં, ગિહત્થસંસટ્ઠેણં, ઉખ્ખિત્તવિવેગેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં ॥ એગાસણં પચ્ચખ્ખાઇ ॥ તિવિહંપિ આહારં અસણં, ખાઇમં, સાઇમં, અન્નત્થણાભોગેણં સહસાગારેણં સાગારિયાગારેણં, આઉંટણપસારેણં, ગુરૂઅભ્ભુટ્ઠાણેણં પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં ॥ પાણસ્સ લેવેણ વા, અલેવેણ વા, અચ્છેણ વા, બહુલેવેણ વા, સસિત્થેણ વા, અસિત્થેણ વા વોસિરે ॥

૫ તિવિહાર ઉપવાસનું.

સૂરે ઉગ્ગએ, અભ્ભત્તટ્ઠં પચ્ચખ્ખાઇ ॥ તિવિહંપિ આહારં, અસણં, ખાઇમં, સાઇમં ॥ અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, પારિટ્ઠાવણિયાગારેણં,

॥ અન્નત્થણાભોગેણં, સહસાગારેણં, મહત્તરાગારેણં, સવ્વસમાહિવત્તિયાગારેણં વોસિરે ॥

પોસહવિધિ.

પ્રથમ ખમા૦ ઇરિયાવહિયં૦ પડિક્કમી યાવત્ પ્રકટ લોગસ્સ૦ સુધી કહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ "પોસહ મુહપત્તિપડિલેહું" એ આદેશમાગી (ગુરૂઆદેશ આપે ત્યારે) ઇચ્છં. કહી મુહ૦ પડિલેહવી. ખમા૦ ઇચ્છા૦ "પોસહ સંદિસાહું?" ઇચ્છં૦ ખમા.૦ ઇચ્છા૦ "પોસહ ઠાઉં?" ઇચ્છં કહી ઉભા ઉભા બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણી. "ઇચ્છકારિ ભગવન પસાય કરી પોસહદંડક ઉચ્ચરાવોજી." કહેવું એટલે ગુરૂ-યા વડીલ પોસહ દંડક (કરેમિભંતે પોસહં.) પાઠ ઉચ્ચરાવે.

પોસહનું પચ્ચખ્ખાણ

કરેમિભંતે! પોસહં આહારપોસહં દેસઓ સવ્વઓ, સરીરસક્કારપોસહં સવ્વઓ, બંભચેરપોસહં સવ્વઓ, અવ્વાવારપોસહં સવ્વઓ, ચઉવ્વિહે પોસહે ઠામિ જાવદિવસં અહોરત્તં (સેસ દિવસં રત્તિં ચ) પજ્જુવાસામિ દુવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાયેણં ન કરેમિ ન કારવેમિ તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ. ૧.

ખમા૦ ઇચ્છા૦ "સામાયિક મુહ૦ પડિલેહું ?" કહી મુહ૦ પડિલેહી ખમા૦ " ઇચ્છા૦ સામાયિક સંદિસાહુ ?" ઇચ્છં૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦"સામાયિક ઠાઉં?" ઇચ્છં. ઉભાજ હાથજોડી એક નવકાર ગણી "ઇચ્છકારિ ભગવન્ પસાયકરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચરાવોજી" કહે, ત્યારે ગુરૂ કરેમિભંતે પાઠ ઉચ્ચરાવે. પછી ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'બેસણેસંદિસાહું ?' ઇચ્છં૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'બેસણેઠાઉં ?' ઇચ્છં૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'સજઝાય-સંદિસાહું ? ઇચ્છં૦ ખમા૦ સજઝાય કરૂં' ઇચ્છં૦ કહી ત્રણ નવકાર ગણવા. (કરેમિભંતે–માં જાવ પોસહં પજ્જુવાસામિ)

ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'બહુવેલ સંદિસાહું ?' ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'બહુવેલ કરશું ? ઇચ્છં૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'પડિલેહણ કરૂં ? ઇચ્છં૦ કહીને મુહપત્તિ વગેરે પાંચવાનાં પડિલેહવાં (પરંતુ પોસહ લીધા અગાઉ જો પડિલેહણા કરેલ હોય તો પડિલેહણાના બધા એકલા આદેશ માંગવા ને અહિં તથા ઉપધિ મુહ૦ પડિલેહું એ બે સ્થાને ફક્ત મુહપત્તિજ પડિલેહવી) ખમા૦ ઇરિયાવહિયં પ્રકટ લોગસ્સ પર્યંત કરી ખમા૦ ઇચ્છકારિભગવન્ પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી ? કહી વડીલનું એક વસ્ત્ર (ઉત્તરાસંગ) પડિલેહે. ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'ઉપધિ મુહપત્તિ પડિલેહું' ઇચ્છં૦ મુહ૦ પડિલેહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'ઉપધિ સંદિસાહું.' ઇચ્છં૦ ખમા૦ ઇચ્છા૦ 'ઉપધિ પડિલેહું !' કહી બાકી રહેલાં વસ્ત્ર ઉત્તરાસણ વગેરે પચીસ બોલથી પડિલેહવાં.

પછી એક જણ દંડાસણ જાચી લહી તેને પડિલેહીને ઇરિયાવહિયં પડિક્કમીને કાજો લહે. પછી ભેગો થયેલ કાજો શુદ્ધ કરી (તપાસીને ત્યાંજ રહીને) સ્થાપનાચાર્યજી સન્મુખ ઇરિયાવહિયં પડિક્કમે. પછી કાજો ઉદ્ધરી યોગ્ય ભૂમિપર 'અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો' કહીને પરઠવે. પરઠવીને ત્રણવાર 'વોસિરે' કહે. પછી મૂલસ્થાનકે આવી ઇરિયાવહિયં કરી ગમણાગમણે આલોવે, ને દેવવંદન કરે.

કોઇપણ તપ કરતા હોય ત્યારે અથવા પોસહ લેતાં પહેલાં માટે
પડિલેહણ કરવાનો વિધિ.

પ્રથમ નવકાર પંચિંદિઅ કહી, (સ્થાપના હોય તો નવકાર પંચિંદિઅ ન કહેવું.) ઇરિયાવહિયં તસ્સઉત્તરી અન્નત્થ૦ કહી એક લોગસ્સ અથવા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી, પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહેવો. પછી ખમાસમણ દઇ ઇચ્છાકા૦ પડિલેહણ કરૂં ? 'ઇચ્છં' કહી ઉભડક પગે બેસી મુહપત્તિ, ચરવળો, કટાસણું, ઉત્તરાસણ, ધોતીયું, કંદોરો આદિ બાકીના સર્વનું પડિલેહણ કરવું. પછી કાજો કાઢી જીવ કલેવર સચિત્ત આદિ જોવું. પછી કાજો કાઢનાર સ્થાપનાજી સન્મુખ ઉભો રહી ઇરિયાવહિ પડિક્કમે, પછી કાજો પરઠવવાની જગ્યા શોધી ત્રણવાર 'અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો' કહી કાજો પરઠવે. પછી ત્રણવાર 'વોસિરે' કહેવું. ઇતિ.

પોસહમાં અથવા કોઇ તપ વગેરે વખતે આઠ થોઇથી દેવ વાંદવાનો વિધિ.

પ્રથમ ઇરિયાવહિ પડિક્કમવાથી માંડીને યાવત્ લોગસ્સ કહી ॥ પછી ઉત્તરાસણ નાખી ખમા૦ દઇને ચૈત્યવંદન કરી, નમુથ્થુણં કહી જયવીયરાય 'આભવમખંડા' સુધી–અડધા કહેવા. પછી ખમા૦ બીજું ચૈત્યવંદન કહી નમુથ્થુણં કહી, ઉભા થઇ અરિહંત ચેઇઆણં૦ થી યાવત્ ચાર થોયો કહેવી. વળી બેસી નમુથ્થુણં કહી, ફરી ઉભા થઈ અરિહંત ચેઇ૦ થી બીજી ચાર થોયો કહેવી. પછી બેસી નમુથ્થુણં તથા બે જાવંતિ નમોર્હત્૦ કહી સ્તવન કહી અડધા જયવીયરાય 'આભવમખંડા' સુધી કહેવા ॥ પછી ખમા૦ ત્રીજું ચૈત્યવંદન કરી નમુથ્થુણં કહી આખા જયવીયરાય કહેવા ॥ પછી ખમા૦ દઇ વિધિ કરતાં અવિધિ થયેલ હોય તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. સવારે દેવવંદન કરે તો ત્યાર પછી ખમાસમણ દઇ ઇચ્છા૦ સજ્ઝાય કરૂં ? 'ઇચ્છં' કહી નવકાર ગણી મન્હજિણાણંની સજ્ઝાય કહેવી.

મધ્યાન્હે તથા સાંજે દેવ વાંદવા તેમાં સજ્ઝાય ન કહેવી.

ગમણાગમણે

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ગમણાગમણે આલોઉં ? ઇચ્છં

" ઇરિયાસમિતિ, ભાષાસમિતિ, એષણાસમિતિ આદાનભંડમત્તનિખેવણાસમિતિ પારિઠ્ઠાવણિયાસમિતિ મનોગુપ્તિ વચનગુપ્તિ કાયગુપ્તિ. એ આઠ પ્રવચન માતા શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયક પોસહ લીધે રૂડી પેરે પાળી નહિ, ખંડન વિરાધના થઇ હોય તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં."

મન્હજિણાણં સજ્ઝાય.

મન્હ જિણાણં આણં, મિચ્છં પરિહરહ ધરહ સમ્મત્તં ॥ છવ્વિહઆવસ્સયંમિ, ઉજ્જુત્તો હોઇ પઇ દિવસં, ૧. પવ્વેસુ પોસહવયં, દાણં સીલં તવો અ ભાવો અ ॥ સઝ્ઝાય નમુક્કારો, પરોવયારો અ જયણા અ ૨. જિણપૂઆ જિણથુણણં, ગુરૂથુઅ સાહમ્મિઆણ વચ્છલ્લં ॥ વવહારસ્સ ય સુદ્ધી, રહજત્તા તિત્થજત્તા ય. ૩. ઉવસમ વિવેક સંવર, ભાસાસમિઇ છ જીવકરૂણા ય ॥ ધમ્મિઅજણસંસગ્ગો, કરણદમો ચરણપરિણામો, ૪. સંઘોવરિ બહુમાણો, પુત્થયલિહણં પભાવણા તિત્થે ॥ સદ્ઢાણ કિચ્ચમેઅં, નિચ્ચં સુગુરૂવએસેણં ૫.

દેરાસરમાં ચૈત્યવંદન કરવાનો વિધિ.

પ્રથમ હાથ જોડી નવકાર સ્તુતિ શ્લોક જે આવડે તે બોલીને ત્રણ ખમાસમણ દેવાં. પછી બેસી ડાબો ઢીંચણ

ઉંચો કરી હાથ જોડીને 'ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ચૈત્યવંદન કરૂં ?' 'ઇચ્છં' એમ કહી ચૈત્યવંદન કહેવું, પછી 'જંકિંચિ' કહી, બે હાથ જોડી નાસિકા સુધી ઉંચા રાખી નમુત્થુણં, જાવંતિ ચેઇયાઇં કહી ખમાસમણ દઇ, 'જાવંત કેવિસાહૂ, નમોહૅત્‌૦ કહી સ્તવન (ઓછામાં ઓછી પાંચ ગાથાનું પૂર્વાચાર્યનું રચેલું) કહેવું. પછી બે હાથ જોડી લલાટે લગાડી 'જયવીયરાય' પૂરા કહેવા (પરંતુ 'આભવમખંડા' કહ્યા પછી હાથ જરા નીચે ઉતારી લેવા) પછી ઉભા થઇ 'અરિહંત ચેઇઆણં અન્નત્થ૦' કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરી પારી 'નમોહૅત્‌૦' કહી એક થોય કહેવી. ઇતિ.

ગુરૂવંદનનો વિધિ.

પ્રથમ બે ખમાસમણ દેવાં. પછી ઉભા રહી હાથ જોડી 'ઇચ્છકાર સુહરાઇ' નો પાઠ કહેવો. (પદવીધર હોય હોય તો ખમા૦ દઇને) પછી 'અબ્ભુટ્ઠિઓ' ખામવો પછી પચ્ચખ્ખાણ કરવું હોય તો ખમા૦ દઇને આદેશ માંગીને કરવું. ને શાતા પુછવી.

૭ ધડી દિવસ ચઢ્યા પછી પોરિસિ ભણાવવા વિધિ

ખમા૦ ઇચ્છા૦ બહુપડિપુન્ના પોરિસી. પછી બીજું ખમા૦ દઇ ઇરિયાવહિયં૦ નો આદેશ માગી પ્રકટ લોગસ્સ

બપોર (સાંજ)ની પડિલેહણા.

ખમા૦ ઇચ્છા૦ બહુપડિપુન્ના પોરિસી? ખમા૦ ઇરિયાવહિયં૦ પડિક્કમી ખમા૦ ગમણાગમણે આલોવવા. ખમા૦ ઇચ્છા૦ પડિલેહણ કરૂં ? ઇચ્છં. ખમા૦ ઇ૦છા૦ પોસહસાલા પ્રમાર્જુ? ઇચ્છં. કહી ઉપવાસ કર્યો હોય તેણે મુહપત્તિ, ચરવલો, ને કટાસણું, એ ત્રણ પડિલેહવા, (અને ભોજન કર્યું હોય તેણે કંદોરો ને ધોતીયું પણ એ મળી પાંચવાનાં પડિલેહીને (શ્રાવિકાને ઉપવાસ હોય તોપણ સવારની જેમ મુહ૦ ચર૦ કટા૦ સાડો. કંચુકી, સાડલો એ ૭ વાનાં બપોરે પણ પડિલેહવાં પણ ત્રણજ નહિ.) ખમા૦ ઇરિયાવહિયં પડિક્કમવા. પછી (બધા) ખમા૦ ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પસાય કરી પડિલેહણા પડિલેહાવોજી કહી વડીલનું એક વસ્ત્ર પડિલેહવું. ખમા૦ ઇચ્છા૦ ઉપાધિ મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહી મુહપત્તિ પડિલેહી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સજ્ઝાય કરૂં ? ઇચ્છં. (કહી ઉભડક પગે બેસી) નવકાર ગણી મન્નહજિણાણંની સજ્ઝાય કહેવી. (પછી ભોજન કર્યું હોય તેણે બે વાંદણાં દેવાં). પછી પાણી પીધું હોય તથા જમ્યા હોય તેણે ખમા૦ પાણહારનું પચ્ચખ્ખાણ કરવું; અને જેણે સવારે તિવિહાર ઉપવાસ કર્યો છે પરંતુ પાણી પીધું નથી તેણે ચોવિહાર ઉપ૦ નું પચ્ચ૦ કરવું. સવારથીજ ચોવીહાર ઉપવાસ કર્યો હોય તેણે પચ્ચ૦ કર્યું છે જી કહેવું.

પછી ખમા૦ ઇચ્છા૦ ઉપધિ સંદિસાહું ? ઇચ્છં. ખમા૦ ઇચ્છા૦ ઉપાધિ પડિલેહું ? ઇચ્છં. કહી બાકીનાં બધાં વસ્ત્રો પડિલેહવાં. રાત્રી પોસહવાળા પહેલી કામલી પડિલેહે. બધાં પડિલેહ્યા પછી વસ્ત્રો સહિત બાજુ ઉભા રહે. ને એક જણ દંડાસણ પડિલેહી. ઇરિયાવહી૦ પડિક્કમી કાજો લઇ શુદ્ધ કરી ઇરિયા૦ પડિ૦ વિધિયુક્ત પરઠવી ઇરિયા૦ ગમણા૦ આદિ કરે ને (સમયે દેવવંદન કરે.)

પોસહ પારવા વિધિ.

ખમા૦ ઇરિયાવહિયં૦ પડિક્કમીને (પછી જો દીવસનો ચ્યાર પ્રહરનોજ પોસહ હોય તેને રાત્રે પ્રતિક્રમણ કર્યા બાદ પારવાનો હોય છે તેણે ચઉક્કસાયથી જયવીયરાય સુધી કહેવું.) સવારે પારનારને એકલા ઇરિયા૦ કરીને) ખમા૦ ઇચ્છા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહીને મુહપત્તિ પડિલેહી. ખમા૦ ઇચ્છા૦ પોસહ પારૂં ? યથાશક્તિ. ખમા૦ ઇચ્છા૦ પોસહ પાર્યો. તહત્તિ. કહી ૧ નવકાર ગણી ચરવલા ઉપર જમણોહાથ થાપીને સાગરચંદોકહે.

પોસહ પારવાની ગાથા.

સાગરચંદો કામો, ચંદવડિંસો સુદંસણો ધન્નો, જેસિં પોસહપડિમા, અખંડિઆ જીવિયંતેવિ. ૧. ધન્ના સલાહણિજ્જા, સુલસા આણંદ કામદેવા ય ।। જાસિં પસંસઇ-

ભયવં, દહુવયંતં મહાવીરો. ૨. પોસહ વિધિએ લીધો વિધિએ પાર્યો. વિધિ કરતાં જે કાંઇ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ પોસહના અઢાર દોષમાંહિ જે કોઈ દોષ લાગ્યો હોય તે મન વચન કાયાયે કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

પછી ખમા૦ દઈ ઉપર મુજબ આદેશ માગી મુહપત્તિ પડિલેહી સામાયિક પારવાના બે ખમા૦ થી બે આદેશ માંગી નવકાર ગણી ચરવળાપર હાથ થાપી સામાઇઅ વયજુત્તો આદિ કહેવું.

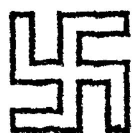
રાત્રે સંથારા પોરિસી વિધિ

ખમા૦ દઈ, ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! બહુ પડિપુન્ના પોરિસી કહી ખમા૦ દઈને ઇરિયાવહિયં૦ થી પ્રકટ લોગસ્સ સુધી કહી ખમા૦ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! બહુપડિપુન્ના પોરિસી રાઇય સંથારએ ઠાઉં ? ઇચ્છં કહીને ચઉક્કસાય સૂત્ર નમુત્થુણં થી જયવીયરાય પુરા કહેવા પછી ખમા૦ ઇચ્છા૦ સંથારા વિધિ ભણવા મુહપત્તિ પડિલેહું ? ઇચ્છં કહી મુહ૦ પડીલેહી પછી નીચે મુજબ સંથારાપોરિસી સૂત્ર કહેવું

સંથારા પોરિસી સૂત્ર

નિસીહિ નિસીહિ નિસીહિ, નમો ખમાસમણાણું; ગોયમાઇણં, મહા મુણિણં, પછી નવકાર તથા કરેમિ ભંતે સામાઇયં, એટલા સર્વ પાઠ ત્રણવાર કહીને અણુજાણહ જીઠ્ઠિજ્જા અણુજાણહ પરમગુરૂ, ગુરૂગુણરયણેહિં મંડિયસરીરા; બહુ પડિપુન્ના પોરિસિ, રાઇયસંથારએ ઠામિ ॥ ૧ ॥ અણુજાણહ સંથારં, બાહુવહાણેણં વામપાસેણ, કુક્કુડિપાયપસારણં, અતરંતપમજ્જએ ભૂમિં ॥૨॥ સંકોઇઅ સંડાસા, ઉવ્વટ્ટંતે અ કાયપડિલેહા; દવ્વાઇઉવઓગં, ઉસાસનિરૂંભણાલોએ ॥૩॥ જઇ મે હુજ્જ પમાઓ, ઇમસ્સ દેહસ્સિમાઇરયણિએ; આહારમુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં ॥ ૪ ॥ ચત્તારિ મંગલં, અરિહંતા મંગલં; સિદ્ધા મંગલં, સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં ॥ ૫ ॥ ચત્તારિ લોગુત્તમા, અરિહંતા લોગુત્તમા; સિદ્ધા લોગુત્તમા, સાહૂ લોગુત્તમા; કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો ॥ ૬ ॥ ચત્તારિ સરણં પવજ્જામિ, અરિહંતે સરણં પવજ્જામિ; સિદ્ધે સરણં પવજ્જામિ, સાહૂસરણં પવજ્જામિ; કેવલિપન્નત્તં ધમ્મં સરણં પવજ્જામિ ॥૭॥ પાણાઇવાયમલિઅં, ચોરિક્કં મેહુણં દવિણમુચ્છં; કોહં માણં માયં, લોભં પિજ્જં તહા દોસં ॥૮॥ કલહં અબ્ભખ્ખાણં, પેસુન્નં રઇઅરઇસમાઉત્તં; પરપરિવાયં માયા–મોસં મિચ્છત્તસલ્લં ચ ॥ ૯ ॥ વોસિરિસુ

ઇમાઇં, મુખ્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ઘભૂઆઇં; દુગ્ગઇનિબંધણાઇં, અઠ્ઠારસ પાવઠાણાઇં ॥ ૧૦ ॥ એગોહં નત્થિ મે કોઇ, નાહમન્નસ્સ કસ્સઇ; એવં અદીણ મણસો, અપ્પાણમણુસાસઇ ॥ ૧૧ ॥ એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંજુઓ; સેસા મે બાહિરા ભાવા સવ્વે સંજોગ લખ્ખણા ॥ ૧૨ ॥ સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુખ્ખપરંપરા; તમ્હા સંજોગસંબંધં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં ॥ ૧૩ ॥ અરિહંતો મહ દેવો, જાવજ્જીવં સુસાહૂણો ગુરૂણો;જિણ પન્નત્તં તત્તં,ઇઅ સમ્મત્તં મયે ગહિઅં ॥ ૧૪ ॥ ખમિઅ ખમાવિઅ મઇ ખમિઅ, સવ્વહ જીવનિકાય; સિદ્ધહ સાખ આલોયણહ, મુઝ્ઝહ વઇર ન ભાવ ॥ ૧૫ ॥ સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદહરાજ ભમંત; તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુઝ્ઝવિ તેહ ખમંત ॥ ૧૬ ॥ જં જં મણેણ બદ્ધં, જં જં વાએણ ભાસિઅં પાવં; જં જં કાએણ કયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ ॥ ૧૭ ॥ ઇતિ સંથારા પોરિસિ ॥

ચૈત્યવંદનો.

શ્રી સિદ્ધાચળનું ચૈત્યવંદન.

વિમળ કેવળ જ્ઞાન કમલા, કલિત ત્રિભુવન હિતકરં ॥ સુરરાજ સંસ્તુત ચરણ પંકજ, નમો આદિ જીનેશ્વરં ॥૧॥ વિમળ ગિરિવર શ્રૃંગમંડણ પ્રવણ ગુણ ગણ ભુધરં ॥ સુર અસુર કિન્નર કોડિ સેવિત ॥ નમો ॥ ૨ ॥ કરતી નાટક કિન્નરી ગણ, ગાય જિન ગુણ મનહરં ॥ નિર્જરા વલી નમે અહોનિશ ॥ નમો૦ ॥ ૩ ॥ પુંડરીક ગણપતિ સિદ્ધિ સાધી, કોડી પણ મુનિ મનહરં, શ્રી વિમલગિરિવર શૃંગ સિદ્ધા ॥ નમો૦ ॥ ૪ ॥ નિજ સાધ્ય સાધક સુર મુનિવર, કોડીનંત એ ગિરિવરં ॥ મુક્તિ રમણી વર્યા રંગે ॥ નમો૦ ॥ ૫ ॥ પાતાળ નર સુરલોકમાંહિ વિમળગિરિવર તો પરં; નહીં અધિક તીરથ તીર્થપતિ કહે ॥ નમો૦ ॥ ૬ ॥ એમ વિમળ ગિરિવર શિખર મંડણ દુઃખ વિહંડણ ધ્યાઇએ ॥ નિજ શુદ્ધ સત્તા સાધનાર્થે, પરમ જ્યોતિ નીપાઇએ ॥૭॥ જીત મોહ કોહ વિછોહ નિંદ્રા પરમ પદસ્થિત જયકરં ॥ ગિરિરાજ સેવા કરણ તત્પર પદ્મવિજય સુહિતકરં ॥ ૮ ॥

શ્રી આદિનાથનું ચૈત્યવંદન.

આદિદેવ અલવેસરૂ, વિનીતાનો રાય ॥ નાભી રાયા કુળમંડણો, મરૂદેવા માય ॥ પાંચશે ધનુષની દેહડી, પ્રભુજી

સમોસર્યા સ્વામી, પૂરવ નવાણું વાર રે ધન્ય૦ ૧ મૂળ નાયક શ્રી આદિ જિનેશ્વર, ચઉમુખ પ્રતિમા ચાર; અષ્ટ દ્રવ્યશું પૂજો ભાવે સમકિત મૂળ આધાર રે ધન ૨ ભાવ ભક્તિશું પ્રભુ ગુણ ગાવે, અપના જન્મ સુધારા; યાત્રા કરી ભવિજન શુભ ભાવે, નરક તિર્યંચ ગતિ વારા રે. ધન૦ ૩ દૂર દેશાંતરથી હું આવ્યો શ્રવણે સુણી ગુણ તોરા; પતિત ઉદ્ધારણ બિરૂદ તુમારો, એ તિરથ જગ સારા રે, ધન૦ ૪ સંવત અઢાર ત્યાશી માસ અષાઢે, વદ આઠમ ભોમવારા; પ્રભુકે ચરણ પ્રતાપકે, સંઘમાં ખીમારતન પ્રભુ પ્યારા રે; ધન્ય ભાગ્ય હમારા૦ ૫.

જાત્રા નવાણું કરીએ વિમળગિરિ જાત્રા નવાણું કરીએ ૧. સહસ્ર કોડી ભવ પાતિક તુટે, શેત્રુંજા સામો ડગ ભરીએ, વી૦ જા૦ ૨. પૂરવ નવાણુ વાર શેત્રુંજા ગિરિ, ઋષભજીણંદ સમોસરીએ વિ૦ જા૦ ૩. પુંડરીક પદ જપિએ મન હરખે, અધ્યવસાય શુભ ધરીએ વિ૦ જા૦ ॥૪॥ સાત છઠ દોય અઠમ તપસ્યા, કરી ચઢીએ ગિરિવરીએ વિ૦ જા૦ ૫. પડિક્કમણા દોય વિધિશું કરીએ, પાપ પડલ વીખરીએ વિ૦ જા૦ ૬, ભૂમિસંથારો ને નારી તણો સંગ દૂર થકી પરિહરીએ; વિ૦ જા૦ ૭. એકલ આહારીને સચિત્ત પરિહારી ગુરૂ સાથે પદ ચરીએ વિ૦ જા૦ ૮. કલિકાલે એ તિરથ મોટું, પ્રવહણ જેમ ભર દરીએ વિ૦ જા૦ ૯. ઉત્તમ એ ગિરિવર સેવંતાં, પદ્મ કહે ભવ તરીએ વિ૦ જા૦ ૧૦

શ્રી આદિજીન સ્તવન,

પ્રથમ જિનેશ્વર પ્રણમીએ, જાસ સુગંધીરે કાય; કલ્પ-વૃક્ષપરે તાસ ઇંદ્રાણી નયન જે ભૃંગપેરે લપટાય. ૧. રોગ ઉરગ તુજ નવી નડે, અમૃત જે આસ્વાદ; તેહથી પ્રતિહત તેહમાંનું કોઇ નવિ કરે, જગમાં તુમશું વાદ. ૨. વગર ધોઇ તુજ નિરમળી કાયા કંચન વાન; નહીં પ્રસ્વેદ લગાર તારે તું તેહને જે ધરે તાહરૂં ધ્યાન. ૩. રાગ ગયો તુજ મન થકી, તેહમાં ચિત્ર ન કોઇ; રૂધિર અમિષથી રાગ ગયો તુજ જન્મથી, દુધ સહોદર હોય. ૪, શ્વાસોશ્વાસ કમળ સમો તુજ લોકોત્તર વાદ, દેખે ન આહાર નીહાર ચર્મચક્ષુ ધણી, એહવા તુજ અવદાત. ૫. ચાર અતિશય મૂળથી ઓગણીશ દેવના કીધ; કર્મ ખપ્યાથી અગ્યાર ચોત્રશ ઇમ અતિશયા સમવાયાંગે પ્રસિદ્ધ. ૬. જીન ઉત્તમ ગુણ ગાવતાં ગુણ આવે નિજ અંગ; પદ્મ વિજય કહે એહ સમય પ્રભુ પાળજો, જેમ થાઉ અક્ષય અભંગ પ્રથમ ૭.

શ્રી પાર્શ્વનાથનું સ્તવન.

આવો આવો પાસજી મુજ મળીયારે, મારા મનના મનોરથ ફળીયા; આવો૦ તારી મૂરતિ મોહન ગારીરે. સહુ સંઘને લાગે છે પ્યારીરે; તમને મોહી રહ્યા સુરનર નારી આવો૦ ૧. અલબેલી મૂરત પ્રભુ તારીરે તારા મુખડા

ઉપર જાઉં વારીરે; નાગ કર્યો ઈંદ્રિ બળતો ઉગારી. આવો, ૨. ધન્ય ધન્ય દેવાધિદેવા, સુરલોક કરે છે સેવારે; અમને આપોને શિવપુર મેવા. આવો૦ ૩. તમે શિવરમણીના રસિયારે, જઇ મોક્ષપુરીમાં વસીયારે; મારા હૃદય કમળમાં વસીયા. આવો૦ ૪. જે કોઇ પાસ તણા ગુણ ગાશેરે, ભવભવનાં પાતિક જાશેરે; તેનાં સમકીત નિર્મળ થાશે. આવો૦ ૫. પ્રભુ ત્રેવીશમાં જીનરાયારે, માતા વામાદેવીના જાયારે; અમને દરિશન ધોને દયાળા. આવો૦ ૬ હું તો લળી લળી લાગું છું પાયરે, મારા ઉરમાં તે હરખ ન માયરે; એમ માણેક વિજય ગુણ ગાય આવો આવો પાસજી મુજ મળીયારે. ૭

શ્રી શાંતિનાંથ પ્રભુનું સ્તવન.

શાંતિ જીનેશ્વર સાચો સાહિબ, શાંતિ કરણ અનુકૂલમે હો જીનજી; તું મેરા મનમેં, તું મેરા દિલમેં, ધ્યાન ધરૂં પલપલમેં સાહેબજી, તું મેરા ૧ ભવમાં ભમતાં મેં દરિશન પાયો, આશા પૂરો એક પલમેં હો જીનજી તું મેરા. ૨. નિરમળ જ્યોત વદન પર સોહે, નીકસ્યો જ્યું ચંદ વાદળમેં હો જીનજી તું મેરા. ૩. મેરો મન તુમ સાથે લીનો, મીન વસે જ્યું જળમે હો જીનજી તું મેરા. ૪. જિનરંગ કહે પ્રભુ શાંતિજીનેશ્વર; દીઠોજી દેવ સકળમે હો જિનજી તું મેરા. ૫.

